

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

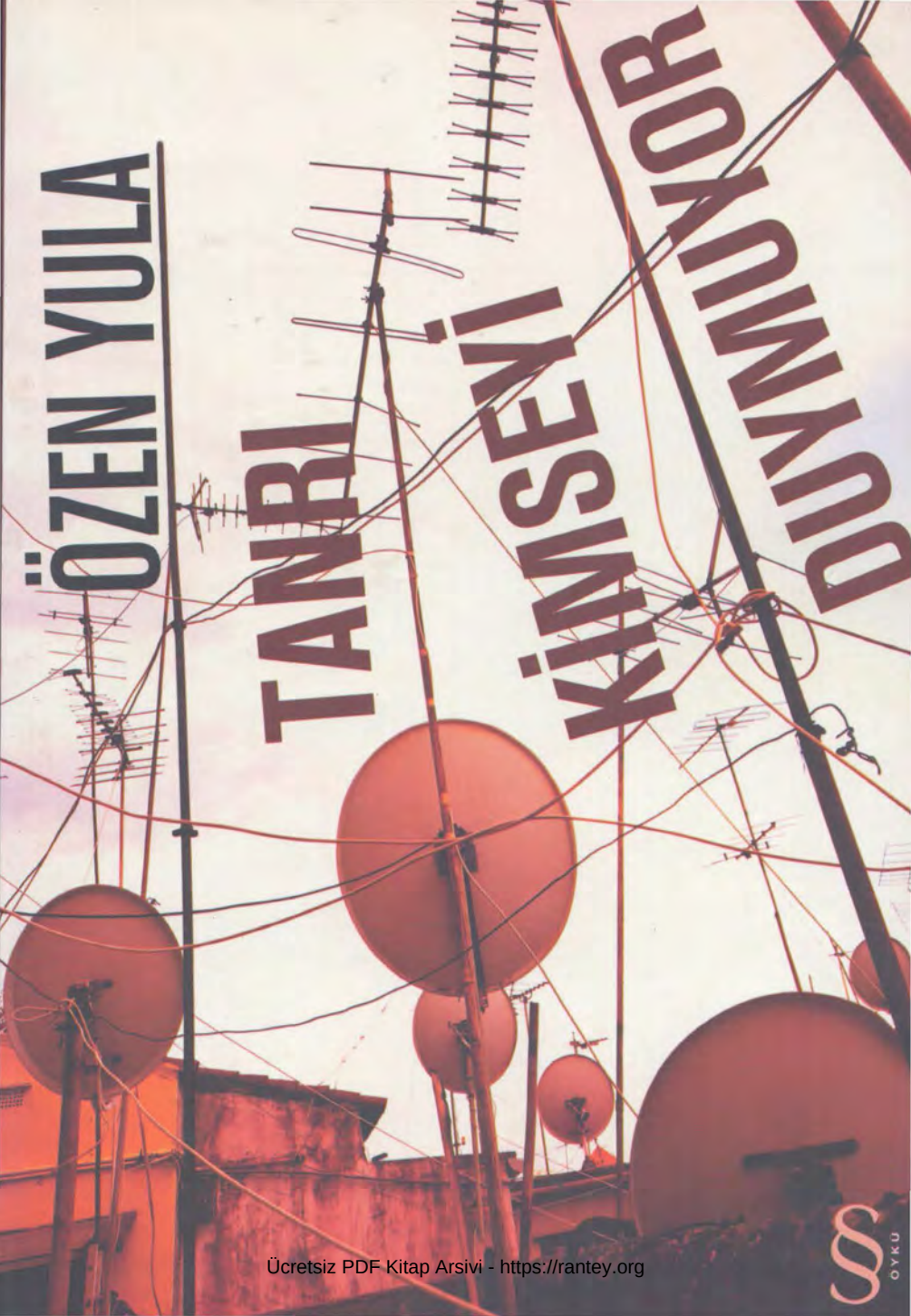
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ÖZEN YULA

TANRI

KİMSEYİ

DUYMUYOR

ÖZEN YULA

1965 doğumlu hikâye ve oyun yazarı, romancı. İktisat alanındaki üniversite eğitiminden sonra tiyatro alanında yüksek lisans yaptı. Özellikle oyunları uluslararası alanda başarı kazandı. İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca, Fince, Lehçe, Bulgarca, Boşnakça, Japonca ve Arapçaya çevrildi. Farklı prodüksiyonları İngiltere, Almanya, Hollanda, Avusturya, Kıbrıs, Mısır ve Japonya’da gösterildi. Avignon’da, Minsk’te, Berlin’de, Floransa’da, Malmö’de, New York’ta okuma tiyatroları yapıldı. İtalya, Almanya, Bosna, Kıbrıs’ta özel tiyatrolar tarafından oyunları sahnelendi. “Haldun Taner Öykü Ödülü”, “Cevdet Kudret Edebiyat Ödülü” ve iki kez Afife Jale “Yılın En Başarılı Oyun Yazarı” ödülü olmak üzere çeşitli ödüller aldı. İstanbul ve Ankara’da yaşıyor; serbest yazarlık ve yönetmenlik yapıyor.

Kitapları:

Öykü: *Öbür Dünya Bilgisi* (1993), *Kayıpkent Üçlemesi* (1995), *Buğüevi* (1998), *Arızalı Kalpler* (2002), *Tanrı Kimseyi Duymuyor* (2005).

Roman: *Hayat Bir Kere* (2000), *Gizli Aşk Bu* (2009).

Anlatı-Deneme: *Jartiyer, Kırbaç ve Baby-Doll’ün Ötesindekiler* (2001), *Eksik Kitap, Tuhaf Defter* (Birhan Keskin ve Tül Akbal Süalp ile beraber; 2004).

Oyun: *Toplu Oyunlar 1* (Ay Tedirginliği/Dünyanın Ortasında Bir Yer; 1996), *Toplu Oyunları 2* (İstanbul Beyaz, Rakı Rengârenk/Kırmızı Yorgunları/Gözü Kara Alaturka; 1998), *Toplu Oyunları 3* (Gayri Resmi Hurrem/Sahibinden Kıralk/Yakındoğu’da Emanet; 2002), *Toplu Oyunlar 4* (Aşk Evlerden Uzak/Rahvan Giden Atlılar/“Yaşamak” Bunlardan Fazla Bir Şey.../Ya Da “İstanbul-Sofya”; 2007), *İtiraz Oyunları* (2008).

TANRI KİMSEYİ DUYMUYOR

Özen Yula

Yayın No 926
Türkçe Edebiyat 318

Tanrı Kimseyi Duymuyor
Özen Yula

Kapak tasarımı: Utku Lomlu
Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

© 2005, Özen Yula
© 2011; bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

1. Basım: Eylül 2005, YKY Yayınları
2. Basım: Nisan 2011, Everest Yayınları

ISBN: 978 - 975 - 289 - 861 - 5
Sertifika No: 10905

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Tel: (0212) 674 97 23
Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 53 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
Genel Dağıtım: Alfa, Tel: (212) 511 53 03 Faks: (212) 519 33 00
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

*“Kendini nasıl mutlu, huzurlu hissediyorsan, öyle yaşa!” diyen
Annem ile Babam’a...*

İÇİNDEKİLER

Ah Yazı,	1
Teklifsiz	13
Jelmaya	36
Bu Dem	48
Asfalt Urba	61
Bir Güz Sakin	72
Pervasisız	84
İpekböceği	97
Masal Yok	109
Pars	120
Kardan Köşeler	132
Kemoterapi Blues	137
Eh, Aşk! Ağır Lokma...	146
Porselen Demlikte Çay	159

Ah Yazı,

Şu yüce Babil topraklarının bolluk dönemi sonrası ilk kralı, efendilerin efendisi Aded-Ninari, Babil topraklarını bayındır kılan annesi Saammuramat hakkında herhangi bir bilgi yazılmasını yasakladı. Buyurdu ki:

“Her kim, annem hakkında tek kelime yazar ya da söyler, her kim, bunu okur ya da duyup saklar; yazan da, söyleyen de, okuyan da, duyan da, ‘sonsuz’ denen bilinmeyen zamana kadar lanetlenecektir. Ama ilkin onmaz acılara gark olacak, vücudu kum olana kadar dalgalanacaktır çölümüzün kuytusunda.”

Vazgeçiren bu olmalıydı. Ama vazgeçmemek konusunda kendisine verilmiş sözü vardı ustamın. Ağlayarak yalvardım ki, dursun; kessin yalanlara boyun eğmeyi. Yalan anlatmak en kolayı. Hele her anlatılan bir yalan ise bu topraklarda.

Ustam taşları insan beller, insanları taş. Her hayat, bir hata gerektirir. Öyle görkemli olmalı ki bu hata, o hayatı yok edebilsin. Bu, yaşam ile zulmün gereğidir.

Bir durdum, bin sustum. Yasağı duyduğumda, birtakım kötü olayların olacağını hissetmiştim. Ancak her olumsuzlu bir olumluya yormak hayatı yaşanır kılar burada. Yaşamak için her şeyin olumlu olacağına inandırmalıydım kendimi. Ustamın sır saklayan granitlere benzer sakın yüzüne bakıp ısırganotu çayıyla doldurduğum çanağı uzattım.

Usta, çayı yudumlarken, bildirilen yeni kararı ona okudum. Mahzenin soğuşunda, nefesinden buhar çıkan ustam, yukarıdaki geniş avluda gezinen Aded-Ninari ile yardıçılalarını görürmüşçesine baktı tavana. Sanki cam döşeliydi tavan da, altından yüce efendimiz Aded-Ninari'nin acısını, isyanını, beyhude hırsını, kararlı yüzünü görüyordu ustam.

Yaz güneşi kendini ustaca saklar bizden, burada, sarayın en altının da altında, özenle oyularak yapılmış geniş çalışma mekânımızda. Yukarıda dünya ateşe kesse, biz burada, nefeslerimizden buharlar salarak dingin, serin bir ömrün koynunda geziniriz. Duvarlara dayadığımız yüzlerce tablet, kil kazanlarımız, kesiklerimiz, farklı boyda çivilerimiz ile akrepler, yılanlar, kertenkeleler, bir de biz, bu inde konaklarınız yaşamlarımız boyunca. Diğer canlılar alışamaz bu serinliğe, hayata erken veda ederler. Ama bizim varoluşumuzun temellerinden birisidir serinlik.

Yazıcı olmayı istediğimi ilk duyduğunda anam bana diri diri mezara girmeyi isteyecek kadar deli bir oğul doğurmadığını, benim içime kötü, karalardan kara bir büyüünün girdiğini söyledi. Kendim bir büyüye dönüşmüşüm. Bundan kurtulmayı istemem gerekirmiş de neden böyleymişim. Yoksa beni büyüye dönüştüren büyü, çevremi de bir başka büyüye mi dönüştürmüş? Her şeyi olduğundan başka görüp, asıl kaçıp kurtulmam gerekenlerden kurtulmayı istememem için.

Anama hayal gördüğünü, büyüye dönüşmediğimi söyledim. “Hayata bu kadar tuhaf bakarken, olsa olsa hayat bir büyüye

dönüşmüştür,” dedim. Ağladı, elleriyle, vaktiyle beni, benden sonra doğup ikiye yaşında ölen üç kardeşimi sütüyle beslediği memelerine vurarak, ta derinlerinden acı dolu feryatlar çıkardı. Gözlerinde uzun, acılı yollar, kalbinde devrine dair hasar, vücudunda yaşlar, sesinde yakarmalar vardı. Hepsi boş geldi.

Derken, geçen zamanla biraz sakinleşmeyi, derdine uzak bakmayı belledi anam. Bir gün karşıma geçip, “Herkes evladının saraya kapağı atmasını, yazıcı da olsa orada rahat etmesini ister. Buna rağmen şu garip anam neden karşı çıkıyor diye sordun mu hiç kendine?” dedi.

İşin aslı, sormamıştım tabii. Sormak kafamda yeni sorular yaratacaktı. Halime aldırmadı. Kayıtsızlığımı önemsemedi. Yalnızca içimin en kuytusunda bir yere gözlerini dikip, “Oğul,” dedi, “yazmak, hayata ihanet etmektir. Sen bu kadar güçlü değilsin ki! Kendi oğlumu bilmez miyim ben? Gel, vazgeç! Kısa yoldan dön geri. Uzun yol insanı canından bezdirir. Yol, uzadıkça uzar. Pişman da olsan gelemezsin geriye. Gel, şimdi vazgeç. Şu toprağa bakan ananın hatırı için vazgeç!”

Dinlemedim; duydum, içimde sakladım da, söylediklerine aldırmadım.

Yazı kendi başına anaydı, dünyaydı, hepsinin ötesinde aşktı.

Yazının büyüüne kapılmam çok küçük yaşında oldu. Bir gece kandilin yağında kendime dünyalar seyrederken, baktım az ötemde yaşlı bir adam torbasını sürükleye sürükleye yoldan geçiyor. Yaz gecesinin rehabetinde adamın yaklaşmasını bekledim. Ayağı sakattı. Yanıma yaklaştıkça irileşti, koskoca bir adama dönüştü. Korkmuştum. Yüzünü yüzüme yaklaştırıp ıslak sesiyle bir su istedi benden. İçeri adeta kaçarak girdim. Epey tereddütten sonra, yayvan tase doldurduğum suyu getirip uzattım adama. İçti, elinin tersiyle ağzını silip tası bana uzattı. Sonra da elindeki torbadan küçücük bir kil tablet çıkardı. Şişmanca bir tabletti. Ortaya doğru göbeği şişip kalkmış.

“Bak,” dedi adam, “burada gördüğün şu çivi izleri yazıdır. Hayatın sırrı burada saklıdır.”

“O ne? Sır olan nedir?” dedim.

“Yazıdır,” dedi. Sonra da elindeki tableti yere attı, üstünü bir ayağı ile çiğnedi. Tablet kile, kuma, toprağa döndü.

“Bak,” dedi, “bu kadar basittir bir sırrın yok olması!”

Gülümsedi bana. Aslında ürkmüştüm; ama, erkeklığe halel getirmemek için korkmamış gibi davrandım.

“Asla sır saklama. Ne zaman saklar bir sırrı, ne insan. Her biri günün birinde ortaya çıkar. Hayatın sırrına gelince, aslında ortada hiçbir sırrının olmamasıdır, bu. Yaşayıp gidersin, çocuk. O kadar.”

Sonra arkasını dönüp ağır aksak gitti.

Hayatın sırrı yazıda saklıydı demek! Ama asıl sır ortada hiçbir sırrın olmamasıydı. Hiçbir şey anlamamıştım.

Belki de her şey çok basitti. O gecenin sabahında yazıcı olmaya karar verdim. Yazıya sevdalandığımı anama hemen söylemedim. Aradan yıllar geçtikten sonra, ilk aşkımı yaşayıp, ilk hayal kırıklığım ile bu dünyada daha fazla yaşayamayacağımı sanırken, bir anda yazıyı ne kadar sevdiğim dudaklarımdan döküldü.

Sonrası anamın karşı koyuşları, benim direnmelerim, derken çıraklık ile kalfalık dönemlerim.

Çıraklık dönemim diğerlerinin çıraklığına kıyasla kısa sürdü. Yıllar boyunca yazıcıları gizli gizli, büyük bir haz alarak seyrettiğimden, neyin, nasıl yapılması gerektiğini bir iyi bellemişim. Kilin nasıl yoğrulacağını, kurumadan önce, çivi yazısının ne hızda yazılacağını, ocağın nasıl harlandırılıp, tabletlerin ocak içine nasıl yerleştirileceğini, yerleştirildikten çok kısa bir süre sonra çıkarılıp sımsıcak tablete nasıl, hangi hızla vernik sürüleceğini, sonra tekrar ısıtılacağını, hangi kalınlıkta tabletin ateşte çatlamadan ne vakit, nasıl çekileceğini yaşıtılarının

hepsinden daha iyi öğrenmiştim. Zanaatı devrin gevrek, gevşek çıraklarından çok daha önce sindirmiştim.

Anam söz geçiremeyeceğini anladı, sesini içinde sakladı ilkin. Bir sevdadan henüz kurtulmamışken, bambaşka ama gerçek bir sevdaya bulaştığımı görünce yüzünü hilale, ilkdördüne, dolunaya, derken sondördüne gizleyip ağlamıştı.

Babamın eski bir arkadaşı beni alıp sarayın yazıcılarından birine götürdü. O adamın yanında beş yıl boyunca geceli gündüzlü çıraklık ettim. Anamı onca zaman görmedim. Sevdiklerimi, sevmediklerimi de görmedim. Yalnızca çalıştım. Ayalarım su toplayana kadar çekiç salladım. İnce ince çivileri dizdim nice tablete. Asıl zor olan, kullandığımız üslupları iyice öğrenebilmektir. O kadar çok sayıda birbirinden farklı üslup var ki bazen birini öğrenmek dahi aylar alıyordu. Genelde devlet lisanının farklı alanlarda kullanımını öğreniyordum. Bu, tepeden bakan, tarafsız bir gözlemci gibi davrandığımız izlenimi uyandıran, oysa bayağı taraflı, sonunda devleti haklı çıkarmaya, karşısındakini yerin dibine batırmaya yarayan bir üslubun kullanılması anlamına geliyordu. İstemeye istemeye de olsa bunu öğrendim. Türlü türlü sivil üslup vardı. Bunlardan bana en ilginç geleni devlet dili dışında, sıradan insanlar arasında geçen olayların anlatıldığı, hikâye kurmaya yarayanıydı. Çok kişisel, durgun, ama, yeri geldiğinde delibozuk bir üsluptu bu. En severek öğrendiğim de bu oldu. Hayata en yakın duran “hikâye”nin üslubu!

Yazıcılık saygın bir iş. Genelde, ülkenin her yanından bir yığın aile, çocuklarının yazıcı olmasını ister. Çünkü yazıcı olmak, hayatının kurtulması, toplumda saygın bir yerinin olması anlamına gelir. Ancak bu, uzun zaman zarfında gerçekleşecek bir durumdur. Birçok aile, çocuğunun yazıcı olmasını isterken, anamın bundan büyük bir üzüntü duymasını, beni herkesten çok sevmesine vermişliğim var. Öyleydi de. Zama-

nın anamı haklı, beni insafsızca haksız çıkaracağını bilmeyecek kadar toydum.

Kalfalığa kabul edildiğimde yeni ustamın adı Nemsun'du. Köhnemiş bir hali vardı. Ama yazıyı iyi bilirdi. Sırlarına hâkimdi. Uzun uzun susardı. Karşısındaki düz yüzeye bakar, tableti işaretlerle dolduracağı anın gözlerinin önünde belirmesini beklerdi. Sonra aniden, bir gayretle çivileri üst üste dizip başlardı yazıya. Sanki görünmeyen birisi ona neyi nasıl anlatması gerektiğini söylüyor, o da yazıyor, yazıyordu. Benim varlığıma pek aldırmazdı. Kenarda kil malzemesini, çivilerini hazırlayan, küçük çekicini parlatan, sessiz sakin bir yazı sevdalısıydım onun gözlerinde. Her şeyi tertemiz isterdi. Aletler, olması gerektiği gibi tertemizdi. Arındırmaktan geri kalan zamanımda ise eski tabletleri okurdum. Onlardaki üsluplara aşina olmam gerekirdi. İyi bir yazıcı olmak isteyen kişi, kendisinden önceki yazıcıların yazdığı tabletleri bir iyi öğrenmeliydi. Çıraklığa kabul edildiğimizde, işin erbabı ilkin bunu öğretmişti bize.

Her bir yazıcının bir üslubu olduğunu sanıyor şimdikiler. Benim çırağımı ele alalım; belli ki yerimde gözü var, elinden gelse kalfalığa geçmeden ustalığa geçecek. Bir sabırsızlık, bir hırs. Azim ile hırsın iki farklı duygu olduğunu öğretmeye çalışıyorum ona. İnsanın hırsı fazla olmamalı, ama azmi sınırsızlığa yakın durmalı ki, kişi işinde iyi yetişebilsin. Kendim bu konuda verebileceğim en son örneğim yeryüzünde. Ama ona ustam Nemsun'u anlatıyorum sık sık.

Her yazıcının üslubu diyordum ya, yok böyle bir şey. Her yazı türünün bir üslubu var. O üslubu en iyi biçimde öğrenip kullanmayı bilmek gerek. Bunu beceren kişi bu zanaatın yani yazının ustası olur. Ustaların ustası olmak ise bambaşka bir durumdur. Ustaların ustası ise hem bu üslupları büyük bir maharetle kullanır, hem de kendisine farklı üsluplar kurarak

yepyeni hayatlar yaratır. O zaman o ustaların ustası, sadece yazı zanaatının değil, aynı zamanda yazı evreninin de ustasıdır. Ustaların ustası ile tanışmadım daha; ama yazdığı birçok tableti okudum. İnsanların içine çıkıp yüzünü göstermez ustaların ustası. Sadece yazar, sonra da evrene bırakır. Kendisi sırra dönüşür. Başlı başına bir sırdır. Günün birinde ustaların ustası olma hayali, bütün yazıcıların içini ısıtır. Ama boş yere dir bütün çabalar. O kişi en baştan belli eder kendisini. Çalışarak kısa zamanda ustaların ustası olur. Ötesi, hayal.

Çırağım Temsun, ustalığa erişmek için büyük bir hırsla çalışıp, pek az işi becerebildiğinden ona bu durumları anlatmak gereksiz. Çoğu zaman yazı yazarken, tabletlere bakıp orada kuracağım dünyaları düşünürken, ustam Nemsun geliyor aklıma. Demek o da, kalfası olmama rağmen beni yetersiz görüyor, birçok şeyi kendi içinde, kendisiyle tartışıp konuşuyor; hem de beni yok sayıyordu. Şimdi benim çırağıma yaptığımı o da bana yapmıştı demek!

Aded-Ninari zamanındaydık. Efendimiz kızgın bir pars gibi gece karanlığına salmıştı kendisini. Kapkara gür kaşlarının altında bir pars geziniyordu. Aded-Ninari, annesi Saammuramat'tan nefret ediyordu. Bunu hepimiz biliyorduk. Bu bilgi, saray koridorlarının çoktan dışına çıkmış, saray duvarlarının da ötesinde bilinmeye başlamıştı. Durum tehlikeliydi.

Saammuramat biricik ece, kocasının bilinmeyene gitmesinden hemen sonra tahtın kontrolünü ele geçirmiş, bayındır bir ülke kurmuştu kargaşanın orta yerinde. Asma Bahçeleri'nde yüce hikâyeler kurdurmuştu. Kocasına olan aşkının tanığıydı bu bahçeler. Onun anısına. Her hikâyeye bir tanık gerekti. Yukarıımızda yani dışarıda olan olaylar sadece fısıltılar aracılığı ile ulaşıyordu bizim yaşadığımız dehlizlere. İnsan tabiatının olumsuzluğu üzerine bir yığın şey öğreniyorduk. Çocuklar-

dan da, hayvanlardan da zalimdi insan. Dürüstlük bir kılıftı. İçinde ise hıyanet, kin, öç, ihanet yatıyordu. İnsan, özünde “hiç” olduğunu anlamayan bir “hiçlik”ten başka bir şey değildi. Nemsun, Aded-Ninari’nin alçaklığından söz etti. Yıllardır sessizliği ile beni boğan bu adam, nihayet dünyaya dair bir düşüncesini söyledi bana. Korkmuyordu Nemsun, hayata bakışı korku üzerine kurulu değildi. Elbette tarihimizin o devrinde idare, korku üzerine kurulmamıştı henüz. İnsanlar özgürce konuşabiliyor, düşüncelerini rahatlıkla söyleyebiliyorlardı. Saammuramat devrindeydik. Her gelen yöneticinin, gideni aratacağını bilecek kadar yaşamışlığımız vardı elbette. Ama zaten Saammuramat gelmiş geçmiş yöneticiler içinde en iyisiydi.

Saammuramat orduyu toplamış, İndus üzerine yürümüştü. İndus illerini ellerine geçirmişlerdi. Yengi haberiyle yer yerinden oynamıştı Babil’de. Durumdan memnun olmayan tek kişi Aded-Ninari’ydi. Ordunun zayıf düştüğünü, dış tehlikelere açık olduğumuzu, bir kadının orduyu asla bir erkek kadar iyi yönetemeyeceğini söyleyip duruyordu. Hırçın sesi koridorlardan dolanıp önüne geleni yutan bir sel gibi yayılıyordu Babil’in sokaklarına.

Aded-Ninari, Asma Bahçeleri’ni besleyen suya halkın ihtiyacı olduğunu söyleyip suyu kestirmişti. Ama o su halka gitmiyordu zaten. Saraya akıtılıyordu. Yavaş yavaş kızgın güneşin sarı zerreleri Asma Bahçeleri’ni kavurmaya, bir devrin o bayındırlık simgesini yok etmeye başlamıştı. Halkın sesi çıkmıyordu. Sadece seyrediyordu. İnsanlar her devirde yaptıkları gibi seyrediyorlardı.

İndus’ta bayındırlık işlerini başlatan Saammuramat, ordu-suyla Babil’e dönmeye karar vermiş. İndus’un yeni yöneticisi itaat yemini etmiş, görevine başlamış. Yolda, çöl yıldızlarının altında bir gece Saammuramat bir kanat sesi işitmiş. Gece-

nin zifiri örtüsünü sıyırarak bir güvercin konmuş omuzuna. Usulca, olan biteni birer birer anlatıvermiş. Saammuramat, topraklarından uzakta hayatlar ararken, güvercin ona kendi topraklarında hayatına kastetmek isteyenler olduğunu söylemiş. Biricik oğlunun, ecenin yardımcılarını türlü vaatlerle kendi yönüne çevirdiğini, artık hayatının emniyette olmadığını söylemiş eceye. Ne de olsa güvercinlerin soyundan gelen bir eceydi Saammuramat.

Acıyla bakmış çölün gecesine. Sonra çadırını koruyan askerleri uzaklaştırmış çevresinden. Sabah olduğunda eceyi yerinde bulamamışlar. Oysa Aded-Ninari saraya dönmesini bekliyordu ecenin. Annesinin gövdesine kendi hançeri ile Asma Bahçeleri çizecekti. Onu sınırsız acılara gark edip öldürmeyi, ardından da tahtı ele geçirmeyi çoktan aklına koymuştu.

Saammuramat hiçe karışmış, güvercinlere karışmış, oğlunun eline kanı bulaşsın istememiş, kardeş kardeşi kırsın, hayat kırmızı olsun istememiş ecemiz. Söylencelere karışmış.

Parslar içini parçaladı Aded-Ninari'nin. Annesinin dönüp dönmeyeceğini asla bilemedi. Ancak günün üstüne gün çöktükçe, yaptıklarından utanç duymaya başladı. Güçlü bir kral olmak, tarihe annesini unutturmak zorundaydı. Tarih öylesine unutmalıydı ki, sadece kendi adı kalsın gelecek kuşaklara. Adı, hıyanet ile bir anılmasın. Ardından ona hain denmesin.

Herhangi bir yazılı belgede annesinin adının geçmesini, hayatlarının anlatılmasını yasakladı. Kendi istediği biçimde anlatılacaktı her şey. Emirlerine uyuldu. Uymayanlara azap çektirilecekti. Bilenler korkup sustular.

Nemsun, ustam, tarihte hiçbir şeyin gizli kalmayacağını, sır örtüsünün er geç açılıp, insanı gerçeğe baş başa bırakacağını söyledi kendince.

Ustalığım daha yıllar vardı. Ustalık kararımı Nemsun verecekti. Halbuki artık bir sınıra gelmiştim kendimce. Bek-

lemem haksızlıktı. Nemsun, kendi kararını verdi. Arındırıp hazırladığım aletlerle en sağlam kilden tabletlere devrimizin hikâyesini anlatmaya karar verdi. Her türlü tekniği kullanarak hayatlar anlatacaktı. Yazıcılıktan çıkıp, ustalar ustası olacaktı belki de.

Usta olmalıydım. Bunu söylememe gerek yoktu. Anlamalıydı ustam. Onu sevmediğimi söyleyemem. Aksine onu eski tabletler gibi sevdim. Granit taşlarına benzer teninde tarihimize dair ne hikâyeler okudum kendimce. Ustam, beni usta yapmaya karar vermiş olsaydı, her şey bambaşka olacaktı.

Hikâyeyi tabletlere yazıp bitirmesini sabırla bekledim. Eski tabletlerin en gerisine gizledim yeni tabletleri. Nemsun bana güveniyordu. Ama yazı, ihanet üzerine kurulmuştu bir kere. Yapacak bir şey yok.

Nemsun'un ölümü kolay olmadı. Halka ders olsun diye ortalık yerde yavaş yavaş öldürdüler onu. Her gün etinden bir parça kesmek suretiyle acılı bir ölüme gönderdiler. Yakaladıklarında, sadece yüzüme baktı. Aded-Ninari'nin askerleri onun Saammuramat hikâyesini yazdığı tabletleri en arkadaki yerlerinden elleriyle koymuşlar gibi topladıklarında hiçbir şey demedi. Sessizlik oldu ustam. Bir kızsaydı, bağırsaydı, beni suçlasaydı içim bugün rahat ederdi. Saammuramat'ın aniden hiçliğe kavuşup, oğlunu her zaman geri dönebileceği tehdidi ile yaşamaya mahkûm etmesi gibi bir durumdu bizimki de. Ustam bana kızmadan, kendi yaptığıının sonucuna katlanarak beni ömrümün sonuna kadar sürecek bir vicdan azabıyla baş başa bıraktı. Ciğerlerini kuşlara yedirdiler. Alıcı kuşlar başına üşüştü.

Aded-Ninari, tebaasına ders verdi. Etleri usul usul parçalanan ustam gözlerimin önünde öldü. Hükümdar tabletleri okuttu. Denen o ki, o tabletleri yok etmeye kıyamadı. Çünkü Nemsun çok güzel yazmıştı bir devrin hikâyesini. Gene de

sözünden dönemedi hükümdar, çünkü hükümdarlık biraz da sözünden dönmemek anlamına gelir bizim buralarda. Nemsun kızgın güneşin altında acılar içinde, çatlak dudaklarından tek söz dökülmeden öldü. Kuşlar kemiklerini sıyırdılar. Bana gelince, ben usta oldum o gün. Öylesine.

Anam haklı çıkmıştı. Yazmak, hayata ihanet etmektir. İhanet ise hayatın vazgeçilmez bir parçasıydı zulüm altındaki Babil’de, bizim devrimizde. Belki gelecekte de öyle olacaktır. Değişmeyen şeyler de var şu tuhaf, büyülü dünyada.

Şimdi, çırağım Temsun’un zalimce bakışlarını sırtımda sık sık hissettiğimde, yazının aslında ihanet için biçilmiş bir kaftan olduğunu düşünüyorum. Temsun da günün birinde kendi ustasını yok edecek. Kalfa, ustası yok olmadan ustalığı tadamaz ki.

Hükümdarımız Aded-Ninari pek zalim, pek huzursuz bir idare kurdu. Gelenek, geleceği belirler. Belki geleceğin devletleri de, bizimki kadar zalim, huzursuz olur. Yazık olacak elbette; ama, bu dünyada yaşanması gerekenler yaşanıyor.

Yıllar çabuk geçti. Anamın sesi çoktan yitti. Acılar sızıya dönüştü, ruhta iyileşmez sanılan yaralar kabuk tuttu, yalnızca izleri kaldı. Vücutta ağrılar başladı. Saçlara aklar düştü. Ustam Nemsun’un sessizliği bana kaldı. Acı, acıyı besledi. Nice cinayetler gördüm Babil’de. Kıyamlarla beslediler toprağı, kana doyurdular. Aded-Ninari, tahta göz dikmesinler diye kendi oğullarını öldürdü. Halkım sessiz bir öfkeyle, kendisine yeni eziyetler çektirecek yeni hükümdarlar bekliyor. Umut en erken yiten şey bu topraklarda. Çabuk yitti. Karanlık, çöl gecesinden daha fazla sarıyor topraklarımızı. Adalet eski bir kavram. Asma Bahçeleri çoktan tarumar. Pisliğe, arsızlığa, unutuşa terk edilmiş.

Bu tableti diğerlerinin arasında bir yere kaldıracacağım. En arkalarda bir yere koyacağım. Eğer zamanın talihi insandan

yanaysa, günün birinde, gelecek kuşakların eline geçecek. Eğer o gün yazımızı okuyabilecek birileri kalmışsa sağda solda, bu ihanet hikâyesini de öğrenecek. O birileri, belki başka birilerine anlatacak. Böylece dilden dile geçecek ihanet. Asıl önemlisi, her insan, yazı yazmanın bir ihanet olduğunu günün birinde anlayacak. O kadar önemsizmiş gibi gelen bu çivi işaretleri başka hayatların tanığı olacak. O zamana kadar da susacağım. İhanetim benle beraber toprak ile gök olacak.

Yok, eğer çırağım Temsun meraklı davranmaya devam eder de, arka sıralara özenle yerleştirdiğim tableti bulursa; gün gelir de, dehlizlerimize askerler dolarsa, el konursa bütün yazılarıma; hiçbir tanığı kalmaz ihanetimin.

Etlerim parçalanarak öldürülürüm ben de.

Halk beni haksız, Aded-Ninari'yi haklı bulur. Halk her zaman zayıfa acıyıp güçlünün yanında yer alır; ikiyüzlüdür.

Beni parçalasalar da yapabileceğim hiçbir şey yok.

Bazen insana kötü olmaktan başka hiçbir çıkar yol bırakmaz bu dünya.

Usta olmak için, ustalar ustası olma umudunu taşımak için kötülük yapmaktan başka çarem yoktu bir zamanlar.

Belki Temsun'un da çaresi kalmaz. Kendisini çaresiz hissettiği için askerlere haber verir.

Ama nasıl olsa, kötülük ya da iyilik her şey unutulacak bu dünyada.

Unutturmayacak işaretler kalacak elbette. Ama bu dünyada her şey bitişe yazgılı. İşaretler de silinecek. Yok olacak, hiç olacak.

Ah yazı, bir sen kalacaksın belki!

Hayatımın, bunca acının, utancın tek tesellisi bu.

Teklifsiz

Bir gün göğün yüzünden bir güvercin kayarcasına inip de evimizin camına vurunca gagasını, ona baktı anneannem, sonra dedi ki: "Amman bu Semiramis gibidir. Belki de yeniden gelmiş idir dünyaya." O, bunu dedi ya, güvercin havalandı, boşlukta iki ters takla attıktan sonra aşağıya pike yapıp yan evde oturan Kör Hadice'nin camına çarptı kendisini. Zaten devre uymaz, kıymet bilmez bir hali vardı hayvanın. Buna rağmen acıyla baktı anneannem. "Amman oğul," dedi, "sakın ola güvercinlere zarar verme! Günün birinde gelecektir Semiramis. Çok acı çekmiştir. Günah!"

Yıllar sonra, Mısır'da güvercinin bin bir türlü yemeğinin yapıldığını öğrendiğimde, sanırım, anneannemin bu anlattıklarından ötürü dehşete kapılmıştım. Belki de Semiramis geri gelmiş, ancak pazarlık yapmaktan başka hiçbir halt bilmeyen, zengin, yaşlı, nursuz bir Mısırlının, İngiliz özentisi porselen takma dişleri arasında cıtır cıtır yenmek suretiyle hayata veda

etmiştir. Üzerine de bir tas has mango suyu! Ya da tülbentten süzölmüş bol şekerli nar suyu. Kim bilir?

Bir defasında da pasaklı komşumuz Kör Hadice'nin, pervazına konmuş, yaz güneşinin altında teleklerini karıştıran güvercini bir eliyle tutup okşarken, diğer eliyle kafasını tutup tek büküşte kopardığına tanık olmuştum. Elleri, pervaz, cam kan içinde kalmıştı. Korkmamıştım. Sadece, kanla bu kadar içli dışlı olabildiği, sağ gösterip de sol vurabildiği için tiksiniştim Kör Hadice'den. Çocukluğum ne olduğunu anlamadığım şiddet görüntüleriyle doluydu. Ama o görüntülerin şiddete dair olduğunu bilmediğimden daha huzurlu bir yaşantım vardı. Evde, arka sokakta, bahçelerde, avlularda, teraslarda, verandalarda.

Kör Hadice ilençler yetiştirirken zavallı güvercine; "Olur," dedim anneanneme, "ama anlatacaksın bana bu Semiramis kimdir, nerede yetişir, ne yer, ne içer?" "Geç uzan şöyle!" dedi. Kemikli parmakları ile başımı kaşırken usul usul, ılık bir ikindi yeli dolaştı odada. O ikindi yeli beni bir zamanlar, çok vefakâr bir kadın gibi okşardı. Hatırlamayalı o kadar uzun bir zaman olmuş ki!

Rad yoda akşam ajansının başlamasına daha çok vakit vardı. Araya ne hayatlar sığdırılabilirdi o huzurlu Gaziantep evinde. Ah, evet, GAP ortalarında yoktu o zamanlar. Barajlar yapılmamıştı. Şehrin havası şimdiki gibi nemli değildi. Yaz geceleri yazlık sinemalara gidilir, başka hayatlara gözyaşı dökülür, kahkaha atılır, sonra, tekrar evlere kapanılırdı. Ben ilk aşkımı tanımamıştım henüz. Dünyanın gerçekten güzel bir yer olabileceği umudunu her zerremde duyuyordum. Geceleri huzur içinde uyuyor, sabahları dinlenmiş olarak uyanıyordum.

Ben hayattan haz alırken, başımı okşayan kemikli parmakların sahibi söze başladı teklifsizce...

“Saray duvarlarını sarmaşıklar sarmadan evvel;
eski devir duvarlarında taşlar arasından ayırıkotları bitme-
den çok çok evvel;

motorlu kuryeler şirketler arasında kapalı, kalın, sarı, aslın-
da hiçbir işe yaramayan zarfları taşımaya başlamadan;

çet ortamlarına akan millet birbirinin gerçek cinsiyetini
tahmin etmeye uğraşmadan, sonra da karşılıklı küfürleşmeler
başlamadan;

Kilis katmerleri daha ince, bol kaymaklı yapılmadan;
televizyon çekimleri için sabah DJ’i iki saat önceden koltu-
ğa oturup makyajı yapılmadan; yerini, nezleli sesiyle sabahın
iç bunaltan haberlerini okuyacak neşesiz, mutsuz, donuk spi-
kere terk etmeden;

yazar fotoğrafları billboard’lardan, görüntüleri beyazper-
deden yansımadan;

Basra harap olmadan; Babil’in Asma Bahçeleri Koldeway’in
kazma darbelerine maruz kalmadan; yüzyıl başlarından birin-
de Iraklı işçiler kabile çatışmaları arasında kendi topraklarını,
Ulu Britanya Krallığı’nın sonsuz hırsı uğruna kazmaya başla-
madan; hani Koldeway’in gözetimi altında, bütünü bütününe
çıkan eskileri deniz aşırı kaçırmaya çabalayan Ulu Britanya
yetkilileri ile kıcı yağlı Arap şeyhlerinden evvel;

eski solcuların nereye saldıracaklarını bildikleri zamanlar-
dan evvel evvel;

ya evet, dünyanın bu coğrafyasında farklı topraklardan
derlenmiş yabancı cariyeler iktidar ile ikbal uğruna giriştikleri
savaşlardan yengiyle çıkıp, saraydaki gizli odalarında gamla-
rını havalandırıp, iyice serinlettikten sonra, pürüzsüz etlerini
manik depresif ya da kaygı krizindeki sultanlara neşeyle sun-
madan pek pek çok evvel;

Theda Bara, o koca kıcı ile ilk vamp olarak Hollyvwood’un
taa dibine orta parmağını savurmadan, ayrıca da adının ‘Arab
Death’ kelimelerinden bozma olduğu anlaşılmadan;

Rudolph Valentino, esmer güzeli oğlanların altında inim inim inleyip de, ideal erkek imajıyla ortalarda savrulmadan, kalabalıklara karışmadan;

insanlar 12 burçla, güneş sistemini evrenin merkezine koyan anlayışla kandırılmadan;

göz yummadan, boyun eğmeden, aptallaştırılmadan, hainleşmeden, kurnazlaşmadan yahut derunileşmeden epey eski;

biçimlerini, onun da ötesinde yapılaş usullerini bilmediğimiz hakani köslerin Selçuklu topraklarında her özel günde vurulmasından;

okumanın, yazmanın, anlamanın çok çok kolay olduğunun anlaşılmasından epeyce önce;

Batman rafinerisinden petrol taşıyan bir şirketin adını ev-velemlir keder çekmeyi kendisine görev sayan bir bilgeden almasından çok çok önce;

yeis ile hüznün en zor devirlerde en geçer akçe, nostaljinin de bu tür devirlerin kutup yıldızı olduğunun anlaşılmasından bir hayli zaman önce;

bir adamın, komşusunun küçük kızına, harikalar dünyasında gezinen bir Alice'i anlatıp da, sübyancı olarak değerlendirilmesinden epey epey epey önce;

Semiramis yaşardı.

Bir adı da Saammuramat'tı bu kadının.

Ona âşık olan pek çok kişi, hayvan ya da eşya vardı. Âşık, aşktan habersiz kalbinde acı taşıyan, üstelik, nedenini anlayamayandır. O devir bunun böyle bilindiği devirdir. Sakin değildi devir.

Suriyeli bir kadının kızıydı, bir de bir çobanın. Yalan ya da dedikodu olduğunu söylerlerdi; annesi, Tanrıça imiş.

Sonra o öyle bir deliydi ki kendisinden korkardı. O zaman kontrol altında demektir deliliği. Eğer deli olmaktan korkarsa kişi, kendisini kontrol eder, sağlam kalır, öyle bilinirdi bu, o devir.

Bir de deli ruhlarına, vücutlarındaki huzursuzluğa, organlarındaki kasılmalara su sesi iyi gelirdi. Uzun uzun avlular boyu onca şadırvan nedendir sanırsınız, sonraki bir tarihte bu toprakların saraylarında? İnsanı insandan ayrı kılan yere bata-sıca saraylarında, konaklarında?

Yahut o tepesine kaya örtölmüş evvel zaman şehirlerindeki kaya odalar arasında açılan deliklerden iletilen su sesi, o karanlıkta şırıl şırıl, pırıl pırıl, ısıltı gibi, neden?

Peki karışmam artık, bırakırım anlatsın kendisini o.

Semiramis su gibi bir kızdı. İnce, saydam, bakana ötesi-ni, arkasında kalan manzarayı gösteren bir beden, onun da ötesinde her dem heyecan taşıyabilecek kadar kunt bir kalpti Semiramis. Saçları kızıl ısıltılı havuç rengi bir Tanrıça'ydı, kız dedikleri bu varlık.

Nazilerin, Musevileri trenlere doldurup fırınlara göndermesinden evvel de farklıydı vahşetin biçimleri. İsrail'in modern yönetiminin kutsal topraklarda kendi şiddetini vahşi bir atın yelesini örer gibi örmesinden, bir babayla oğlunun İsraili askeri güçler tarafından vurulup öldürölürken çekilen görüntülerinin ajanslar aracılığıyla dünyaya dağıtılmasından evvel de dünyanın bütün sözüm ona güçlü devletleri pek duyarsızdı. Parası olanın hakkı vardı. Gücü yetenin hakkı vardı. Yaşayanın hakkı, hayatta kalma şansı kadardı.

Her 6-7 Eylül'de İstanbul şehrinin mutena, pahalı alışveriş semtlerinden birindeki milliyetçi bir partinin binasından mehteran müziği bangır bangır bağırtilmadan evvel de farklıydı vahşetin biçimleri.

Semiramis'in anası ki Derketo'ymuş adı, siz isterseniz Semiha deyin, ister Safiye; balıketinde tombiş ama bütün tombikler gibi cana yakın mı yakın, kan kusup kızıl-cık şerbeti içen -elbet kızıl-cık ne kadar, nasıl bulunuyorsa yahut bulunmuyorsa o Askalon nam yörede- bir kadınımış ki, tarihler kadının

balıketi vücudunu balık gövdeli diye geçirivermişler satırlarına.

Kızı bırakıp anaya geçmek münasebetsizlik durduk yerde, lakin soyunu sopunu bilmekte fayda var bu Semiramis'in.

İşbu ana, yani Derketo, Semiha, Safiye -gelin, en iyisi biz bu tombula Sitarecik diyelim- Sitarecik, bir keçi çobanına abayı yakmış. -Kararsız hikâyeci can sıkar, lakin kararsız dinleyiciden, okuyucudan bin kat iyidir.- Çoban da çoban ama. İki metre boy, üçgen vücut, eh bütün keçilerden günde iki fasıl geçecek kadar enerji. Nihayetinde Sitarecik'in farkına varıyor. Çünkü Sitarecik çobanın hatırına gece demeyip gündüz demeyip gölden çıkmıyor. Tombul vücudu durmadan suyun içinde kalmaktan ihtiyar bir adamın pembe yanağına benziyor. O kadar kırıışmış. Bir gün Çoban -ki ona da Eşref diyelim, olsun bitsin. Hem bizim buraların meşhur türküsüdür. Şanlıhurfa'nın. Onu da yâd etmiş olalım.- Eşref, Sitarecik'i suda yakalıyor. Türlü azarlarla, nazarlarla bu arzulu kıza sahip oluyor. Hem de defalarca.

Eh tabii o devir, devlette asayiş sağlamak için üniformalılar yok. Askerler var elbette; ama, başka üniformalılar yok. Dolayısıyla şikâyet edecek bir merci de yok. Nerede bu zabıta, nerede bu polis? Dolayısıyla Sitarecik yer misin yemez misin'le kalıyor kaldığı yerde. Biraz kızgın, biraz şaşkın, biraz da mutlu. Bir his salatasını durmaksızın yiyor Sitarecik.

Eh o balık gövdeli kadın zamanla vücudundaki değişikliklerin farkına varıyor. Karnı günbegün şişerken, kendisini bu hale getiren Eşref'in köyün bütün keçileriyle âlem yapmasına seyirci kalmakta güçlük çekiyor. Bir türlü içine sindiremiyor bu durumu.

Hayatın müşterek olduğu konusundaki fikirlerden önce, kadının, erkeği tarafından kollanabileceği üzerine fikirler yaygındı o devirde.

Bir gecenin köründe içinde taşıdığının yeni bir kadın olduğunun farkına varınca biçare Sitarecik, kustu da kustu sabaha kadar. Kızın saçları sırma, gönlü hurma olacaktı besbelli. Yoksa bu kadar bulantı bir kadında, bir batında, olur şey değil. Sanki bir çağın pisliğini kustu o gece Sitarecik. İçi rahatladı.

Bir karar vermesi gerekiyor şimdi. Acep tutup anlatmalı mı elâleme tecavüze uğradığını? O zaman derlerse sebep kendisidir, nasıl yapar, nerelere gider, kimlerle âşık konuşur oturup oturup?

Mütareke sonrası Zürefa Sokak'ın travesti fahişesi kadar mutsuz Sitarecik, sonunda dönüp dolaşıp kendi içine misafirliğe gidiyor. Oturup kendisiyle uzun uzun konuşuyor.

Bir tecavüz kaçınılmazdı belki de bu topraklarda. Suç bizim mi Sitarecik? Tabii ki değil. Teke çobanının canı kadın çekti, ortada sen vardın. Konuşmalı mısın? Hayır. Konuşursan başkaları da başka başka konuşur. En halim seliminin boynu altında kalsın. Bir sır öğrendiler mi, selimlikten habisliğe doğru atarlar aksak adımlarını, vazgeçip sırrın manasından, vururlar kendilerini şehrin kuyularına, anlatırlar da anlatırlar. Kuyular sır saklamaz, kız saklamaz kuytular. Bu toprakların tarihi, dilini gereksiz yere tutup, işkenceye, faili meçhule, gözaltında kayıplara sessiz kalan; ama, sır saklaması gereken zamanda da bülbül kesilen, olan bitene bin ekleyip şakiyan birçok halkın tarihidir. Edepsizdir, arsız, hayâsız, yalancı, umarsızdır. O zaman sen sakla Sitarecik, ben de saklarım, torunum da saklar. Suriye'de bir Tanrıça oldum derim aileme, sonra da doğururum. Yok, ama o zaman deli derler bana. İyisi mi karnımızı saralım, belli olmasın büyüdüğü, yepyeni bir dünya taşıdığımız içimizde.

Karnını sararak, sakınarak her bir olası kazadan korkarak, olmayacak bir anda gelebilecek beladan, evvel zaman yatak odalarını süsleyen dev aynaların kıyısında, mobilyaların dışında dolaşan kederli tahtakuruları gibi aylarca gezindi.

Kelimelerin düzeni, geometrisi, musikisi kadar karışmıştı Sitarecik'in aklı da. Artık bütün insanların bu gibi durumlarda yaptığıнын aksine, kendisi ile konuşmuyordu. Kafasında kurduğu, saydığı gönülden, adına Derketo deyip hürmetle hecelediği Suriyeli bir Tanrıça ile konuşuyor da konuşuyordu. İşbu Derketo pek çok benziyordu Sitarecik'e. Aynı baliketi gövde, aynı levrek tadında ıslaklık, aynı akasya kokusu kasıklarında. Sonra aynı gözler, ağlasa da içinde bir pırıltı, az sonra kahkahalar atabileceğinin sinyalinin veren. Elbette tapacaktı Derketo'ya. İnanmak, işleri kolaylaştırır Yakınoğu'da.

Parmak çocuğun porno film starı bir cüceye dönüşebildiği kadar tuhaf bu zaman diliminden epey önce de inanç, işleri kolaylaştıran bir kavramdı Yakınoğu'da. Hatırlarsınız.

Sırtını sıvazlayıp iyi dersiniz bir insana, onu kula dönüştürmeniz daha kolay olur. Derketo da bunu reva gördü Sitarecik'e.

Derken bir sabah, Sitarecik limonlu, az zencefilli ıhlamurunu yudumlarken çiniye benzeyen ama Derketo devrinin özelliklerini taşıyan cila sürülmüş taş bir tasta, bir ses işitti ıhlamurunun girdabından gelen. Öldürmeyi emreden bir ses. Kurban gerektiğini anlatan. Yoksa hikâyesinin bir manası kalmayacağını söyleyen hışırtılı bir ses, adeta bir yılanın kuru yapraklardan süzülmesi.

Eşref'e gelince mutsuz mu mutsuz bir çocukluk yaşamış, yedi yaşındayken, o zamanlar on dördüncü baharını süren amcaoğlu Seha tarafından tecavüze uğramış, arkasının kanı görülmesin diye üç gün tekelerle dağda dolaşmış, sonunda da evine dönüp babasından yediği okkalı bir şamardan sonra ağlayarak ailesine artık keçi çobanı olmak istediğini söylemiş bir adamdı o. Olmak istediğini oldu. İnsanlardan uzak, tabiata yakın bir tarafı vardı ki, galiba Sitarecik'i baliketi bedeni, beyaz gövdesiyle suda ilk gördüğünde ona sahip olmayı

istememesinin asıl nedeni de bu tabiatın bir parçası sanmasıydı kadını. Halbuki Sitarecik çoktan aklına koymuştu onu; tabiat bilgisi dersinde derinden derine arzulamaktaydı; ama, bir garip çoban nereden bilsin aşkı o devrin dağ yamaçlarında? Et istemekteydi çobanın canı. Bizim sonradan olma Tanrıça'nın da eti pek lezzetli. İş, bu lezzeti çobana tattırmaya kalmıştı.

Sitarecik, çobanla aralarındaki işveli, cilveli, şiddetli, neşeli, can yakıcı, can sıkıcı ilişkiye kendisinin de yardımcı olduğunu unutmuştu. O emri duyduğu sabah içinde bir ışık peydah oldu. Işık deyip geçmeyelim, mora çalan koyu pembeydi rengi. Acı bir kokusu vardı. Anlatılması zor, yaşanması acı bir ışıktı bu. Nar pekmezi koyuluğunda bir katran derdi yüklüyordu insanın gönlüne. Küçücük bir noktayken giderek büyüyor, mordan, kara bir deliğe dönüyor, kendini yutuyor o ışık. Borderline dedikleri üslubu pek de netleşmemiş, kerameti yazıdan menkul bir hastalık gibi.

Çobandaydık aslında, dönelim ona. Adam, halen de mutsuzdu. Teke eti, keçi peyniri, keçi sütü, yaban iğdesi, teke ile keçi derisi, keçiboynuzu bütün evreniydi. Bu yüzden de şanslı olduğunu düşünürdü. Evreni ne kadar küçükse o kadar emniyettedir insan. O kadar emniyettediydi çoban. Sakin deri masalları kurardı kendisine; hatta derilerin kıvrımlarında geleceğe dair işaretler arardı. Sabah gene yola çıkacaktı keçileri, tekeleriyle. Gene o yaban tavşanı ailesini görecek. Gene, çöle giden kervancıların durup testilerini doldurdukları, develerine zorla tuz yalatıp üstüne su içirdikleri gölün kıyısında, tarihine ait izler arayacaktı tekeler ile keçileri yaban dikenleriyle beslerken. Aslında bir kere tuhaf bir iş gelmişti başına. Orada yüzen bir kadın çok derin bakmıştı göğsüne, omuzlarına, içinde vahalar göçerterek. Onu sevmiş miydi acaba; bir de sevmek bir çölde ne demek? Sevmek, göle kafasını sokup nefessiz kalıncaya kadar beklemek, beklemek, beklemek, aniden kafasını

sudan çekip olanca gücüyle havayı ciğerlerine doldurmak gibi miydi yangın yerine benzer bir çölde? Bir boğuntunun kıyısında ayaklarını suya sokup serinlemeyi umut etmek; ama, asla başaramamak mıydı sevmek? İkisi de değil miydi yoksa?

Bu sevgi felsefesi seri üretimlerinden bıkalı çok zaman oldu ama, gene de, bir hikâyede işe yarayabilir, yarıyor da. Herkesin kendince saçma sapan aşk tarifleri var. Birkaç tane de ben eklesem ne olur sanki! -Ah, evladım, o küçücük kulaklarına salayım şuncağız kelimeleri. İleride, zaman yaşlanıp sen büyüdükçe, daha doğrusu büyürken canın çok yanacak. İnsan hayatında aşk kadar can yakan başka bir şeycik daha yoktur. Biraz da, ayrılık can yakar elbette! Alış şimdiden güzel çocuğum. Gözlerinde güvercinler uçacak o zaman, kalbinde güvercinler takla atacak, boğazında bir çift güvercin kanadı çırpınacak. Aşk başka ne ki!-

Sitarecik, yılanı aldı yerden, dışarı bıraktı, ses çıkaramayacağı kızgın kayaların üzerine; sonra, ihtimamla yaprakları süpürdü. Ses kaybolmuştu. İhlamur bitmişti. Bir an, kendi kendine uydurduğunu sandı bu sesi. Ama aniden duvarda bir karaltı gördü. Sanki biri yürüyordu evin içinde de, kimsecikler görmüyordu onu bir garip Sitarecik'ten başka. Gerçi kimse de yoktu evde. Düşünecek halde değildi bunları sabitlenmişken bakışları karşı duvarın kerpiçine. Duvardan karşı duvara o hışırtı işitildi gene. Duymadım dese kulaklarına inanmadan, bu defa da görmedim demesi gerek gözlerine inanamadan. Halbuki insan için önemli dört uzvu gözleri ile kulakları. İnanmak, kişinin kendi kendine de inanamaması demek. Sitarecik sese iyiden iyiye inandı. Ancak bir yılan kayalara sürtünerek gömleğini sıyırdığı zaman böyle bir ses işitilirdi rüzgârda.

Kendisinden istenen, çobanın canına kıymasıydı. Ama kendisine bir şey olmamalıydı, içinde var olan dünya büyüyorken andan ana. Camlar arasında bir hayal dünyası Sitarecik'e

yardım etti, kader efsanesine yakın. Hançeri alıp çıktı evinden. Tekeleri, keçileri, oğlakları gölün kıyısında buldu elleriyle koymuş gibi. Eli hançer, kalbi infaz, gözleri bebedsiz baktı gölün çamurlu sularına. Kaç timsahın gözyaşlarıyla sulanan göl hiçbir şeycik söylemedi Sitarecik'e. Halbuki kaç ömür boyu başka nesillere neler neler anlatmıştı o göl! Sitarecik, Eşref'ten bir işaret aramaya başladı. Biliyordu geleceğini er ya da geç. Her kişi kaderine giderdi o topraklarda. Akşam göl kıyısı ölmüş bir koyunun gözleri kadar acılı, mat, üstelik güzel görünmeye başladığında Eşref de kayalıkların arasında göründü.

Sitarecik'i gördü, aşkı deli gömleği edip geçirmiş üstüne,ilmekleri kinle atılmış. Bilemezdi Eşref. Önündeki uzantıyı tutarak indi kayalardan. Sitarecik'in o unutamadığı gün olduğu gibi olacağını ümit ederek. Sitarecik elini uzatıp dipdiri, canlı bastonu tuttu, kendine çekti. Eşref hilkat derdinde bir garibe gibi geldi sessiz, indi yöresine kadının. Akşamın son güneşi havada ışıldadı hançerin koynunda, keskin.

Mahlukatın hiçbirinden duyulmamış bir feryat Eşref'in koynunda. Sitarecik, kanlar içindeki avucunda seğiren derisi sıyrılmış eti elinde çevirip, timsahların olduğunu umduğu kıyıya savurdu. Eşref acı içinde çırpınırken kıyıda bir kaynaşma oldu. Sitarecik, acıdan kendi küçük mazisine savrulup unutmaya başlayan adamı, gövdesini suda döndürüp kaynaşan, kan kokusundan sarhoş timsahların arasına tek eliyle indiriverdi ki, sonraları düşündükçe, onun da ötesinde cinayet izlerini sinemaskop bir mahşer filmi gibi oynattıkça hafızasında, bu işe çok şaşırdı. Timsahlar büyüdü, sesler de; çoban küçüldü küçüldü, tek lokma kalmadı. Timsahlar döndükçe döndüler kendi çevrelerinde, taklalar attılar, iki metreyi tüketmeleri iki dakikalarını almadı. Sitarecik bütün sürüyü de çobanın ardı sıra suya saldı. Timsahlar o gün bir tamam bayram ettiler.

Neyin ne zaman tam olarak sona ereceğini kim bilebilir ki? Sitarecik, derdinin sona erdiğini düşündüğü an, korkunç bir sancıyla kalakaldı. Sonra da, rahminden sular salmaya başladı. Anladı doğumun başladığını. İki iğde ağacının arasına bırakıverdi kendisini. Aman ne sancıymış bu, içinden yabancı bir şey çıkacak gibi. İkinci ıkındı. Dudakları gerildi, gövdesi kasıldı, canı çok yandı, çok. İçinde bir volkan püskürdü. Derken, bütün gölü titreten, timsahların kanını donduran bir çığlık saldı gırtlğından. Ardından su sesi gibi bir bebek sesi duydu. Bacaklarının arasında, kurumuş çamurun üstünde bir dünya güzeli yatmaktaydı, bir kordonla kendisine bağlanmış. Islak, kanlı bebeğı aldı kucağına, kordonunu bir taşla kopardıktan sonra, gölden aldığı avuç avuç çamurlu suyla yüzünü, ellerini, ayaklarını, gövdesini yıkadı. Bebek kanla, hem de çamurla ışıldamasına rağmen güneyin acı güneşinde, tertemiz görünüyordu. Bu mucizenin ayırdına varan Sitarecik sustu, bebeğı seyre daldı. Timsahlar tok karınlarına güzel bir göl uykusuna vardılar. Sitarecik bir bebek uykusunda.

Dünyayı, çokuluslu şirketlerin yönetmediğı zamanlardı. Dolayısıyla savaşlar sadece insanların ‘onur’, ‘şeref’, ‘vatanperverlik’ dedikleri nedenlerle çıkardı gerçekten. Ya da hırslı bir ülke bulunurdu bir yerlerde, bu ülkeyi yönetenler halkı uyutmak, onlara dertlerini unutturmak için savaş ilan ederlerdi başka bir ülkeye. Bunun nedeni de genelde işgal ettikleri topraklarda hak iddia etmeleriydi.

İşgalci itler bol bol bulunurdu bu dünyada. Silah satın alıp fazla fazla, yalan hikâyeler uydurup büyük bir özenle aptallaştırdıkları halklarına, kandırırlardı beyinsizleri, sonra da iktidarı dürüp dürüp sokarlardı mabatlarına. İktidarlarına zarar vereceğini sandıkları kişileri, sıradan cinayetlerle ya da trafik kazalarında öldürtürlerdi. Dillerini doğru kullanmazlar, devrik cümleleri iyiden iyiye bozmadan yazamazlardı.

Hepimiz de kısmen parçasıydık bu cinayetlerin, kıyamların. Ama görmezden gelerek yaşamak zorundaydık. Görmek acı verir bu zalim dünyada. Arada bir, aslında her şeyin farkındayız da, üzülüyoruz, ama acımızı içimize gömüyoruz gibi yapıyorduk.

Hepimiz kısmen bozuyorduk dili, cümleleri iyiden iyiye deviriyorduk. Hepimiz bir bütünün parçasıydık. -O kadar kırık, farkında olmadan fani, o kadar uzaktık ki bir masalı masal tadında anlatabilmekten, anlatamam sana güzel evladım. Her neyse !-

Ülkelerin de, halkların da işgalci itlerden yakalarını sıyırmaları çok, ama hakikaten çok zordu.

Sitarecik durgun hayatında, kızının bir örümcek edasıyla gidip gelen parmaklarını görünce bir ağlamaktır tutturdu usuldan, usulden. Canı zeytin istedi. Şöyle Ege kıyılarından gelme, üzerine dağ kekikleri ekilmiş, ince billur derisi, Mezopotamya güneşinde kararmış timsah gerdanı gibi parlayan güdük ağaçların siyah incilerini istedi damağında.

Acıkmıştı. Kız bir ağlamaktır tutturmuştu Fırat yeli tadında. Memesini açıp dayadı kızın ağzına. Kız sezgileriyle kavradı nereyi nasıl sıkarsa, ne yoğunlukta sıvıyı alabileceğini gırtlğından aşağıya. Ağıdı kesti, sütünü içti. Sitarecik'in gözlerinde kekikli zeytinler uçuşuyordu.

Gökten yağan güvercinleri gördü Sitarecik. Anladı ki, bu kız, kucağındaki bu lokma gözlü taze, güvercinlere zul diye yaratılmıştır. Kıza bir şey olsa güvercinlerin canından can gider.

Kızı yavaşça tuttu kalbinden. Elinde çevirdi eski bir gergef gibi. Bıraktı toprağın üstüne. Hurma yaprağı örttü. Kızı güvercinlere emanet etti. O zamanlar bugünkü gibi zorla tek Tanrı yoktu yeryüzünde. Bir bolluk vardı ki akıllara seza. Elini sallasan Tanrı'ya çarpıyordu.

Sitarecik kayan bir yıldız oldu da ağdı sanki şehrine. Kanlı urbalarını yuması, eski bir hayata uyuması gerekiyordu. Acele etti. Kızını unutmaması gerekiyordu.

Kıza gelince... güvercinler vardı gökte sürü sürü. Mısır nam ülkede yemeği, bilhassa lezzetli güveci pişirilen, Türkiye nam ülkede ‘günahtır’ denip dokunulmayan kuşlar. Onlar kızı kızları yerine koydular; güvercin gözlü bir kadın büyötmeye karar verdiler. Sessiz bir anlaşmaydı bu güvercinler arasında. Hiçbirinin ömrü yetmeyecekti kızın büyümesini görmeye. Sırf bu yüzden, aralarından bir tanesini seçip hayatın bütün yetkisini ona verdiler ki, yaşasın yetmiş sene de, görsün kızın nic’olduğunu. Bu güvercinlerin soyları bu kızı bir Tanrıça özeniyle büyüttüler, yetiştirdiler. Gaye tekti, vasıtaı meşru kılardı. Bu kız günün birinde Mezopotamya’nın, onun da ötesinde dünyanın kaderini değıştirecek, kederini sırtlayacaktı. Güvercinlerin Tanrıça’sı olacaktı o kız. Semiramis diyeceklerdi adına. Bayındırlık için yaptığı çalışmaları tarih yazacaktı. Güzel bir hayatı olacaktı. Lakin, günün birinde ihaneti tanıyacaktı.

Önce bir kocaya verilecek, düğünleri âleme bildirilecekti. Sonra kocası ulu biriyken onun sayesinde bir davette Hükümdarı görecekti. Onu seven Hükümdar, kocasına emredip boşamasını sağlayacak, sonra da kendisi evlenecekti bu güvercin özlü kadın ile. Hükümdarın biricik eşı, tek oğlunun annesi olacaktı günün birinde. Güzel bir kadındı. Güvercin gözlü, ama aslan sözlü. Tebaası korkmazdı, sadece sever, bu sevgiden ötürü itaat ederdi. O zaman da tebaa şimdiki gibi salaktı. Her şeye inanır, fazlasını anlamak istemezlerdi. Onlar da inandılar buna.

Günün birinde, bu dünyada, hatta evrende, canlıların yaşadığı bütün gezegenlerdeki her dişinin özlemle beklediğı gün geldi, yani kocası öldü. Semiramis’in kocası melek oldu, güvercin oldu, ne olduysa oldu, ölüverdi. Belki de fazla aşktan

öldü, kim bilir. Malum a, bu dünyada bazıları aşksızlıktan, bazıları da fazla aşktan ölürlər. Efendime söyleyeyim, Semiramis birçok kadının aksine pek tutkuyla bağlıydı, kendisine bir oğlan çocuk doğurduğu kocasına. Adamın arkasından çok acı çekmiş. Keder damıtmış, saray koridorlarında sükunet dağıtmış uzun bir zaman. Derken toparlamış kendisini, oğlunun hatırına kendisine gelmiş. Düşman olduğu aynalarla, kaybettiği yıllarla barışvermiş.

Derken efendime söyleyeyim, bayındırlık işlerine girişmiş bu kadın. Ülkesini baştan aşağı imar ettirmiş. -Üstelik bazılarınin yaptığı gibi ülkenin Batı'sını geliştirelim, Doğu'sunu geri bırakalım, Amerika'ya gizli sözler verelim de, Doğu ile Güneydoğu'da petrol aranmasın gibi cin fikirlilik de yapmamış, iyi mi!- Samimi olarak ülkesinin her yanına eşit hizmet ile adalet götürmüş. -Alemleri şaşırtan da budur ya zaten. Bir siyasetçi nasıl olur da samimi olur? Ya konjonktür gereği siviliverir, tarih onu yazar, kötülüklerini halı altına süpürüp; ya ecele yakın durur da kelle verir zamanından evvel, kahraman yaparlar; ya da uhreviyat yükleyip içini boşaltırlar, dini bütün bir mumya oluverir. Nasıl inanılır herhangi birisine?-

Bizim Semiramis'imiz orduyu takmış peşine, büyük fetihler yapmış, fildişi rengi dişleri olan fillerle büyük topraklardan geçmiş. Derken asıl bayındırlık işine girişmiş. Derler ki bir türlü unutamadığı kocası için yaptırmış bunu. Bir yığın mimar, mühendis, işçi bir araya gelip büyük bir inşaat işine girişmişler alt tarafımızda. Mezopotamya'nın en güzel eserini kurdurmuş Semiramis. Bu eserin adına 'Babil'in Asma Bahçeleri' demişler.

O bahçelerde ne aşklar yaşanmış, ne 'yasak meyveler' yenmiş, ne bekçiler neleri yasaklamışlar insanlara kim bilir. Dürüst insan yokmuş o ülkede. Hele de oğlu hiç mi hiç dürüst değilmiş. O bahçede gezerken, halkın mutlu, mesut, bayındır,

gönençli, özgüvenli hallerini gördükçe için için kendisini yiyip bitirmiş. ‘Bu halk,’ demiş, ‘kendisine bu kadar güvenip de bu kadar mesut yaşarsa, gün gelir akıllanıp, bir hükümdara da ihtiyaç duymayabilir. Daha da beteri hep annem gibi bir yönetici arayabilir. Bu da benim sonum olabilir. Önüm, arkam, sağım, solum sobe, saklanmayan ebedir ebe.’

Sonra da, güneşe perde olan hurma ağaçlarının ferahlığında haince planlar yapmaya girişmiş.

Semiramis olan bitenden habersiz Hind ülkesine sefer yapmış. O devirde İndus’muş Hind’in namı; henüz baharatıyla da meşhur değilmiş. Gitmiş ordusuyla, ele geçirmiş İndus’u. Hayat zorba imiş şimdiki gibi. - Hayat hakkında değişmeyen, bazen de yazık ki değişmeyecek şeyler vardır. Hayatın zorba olması, bir hediye olması, kısa olması, süresinin aslında onu yaşayan insanla sınırlı olması gibi değişmeyen hakikatler.

Semiramis, ordusundaki adamları, parayla yetiştirdiği askerleri düşünmüş. Hepsi büyük bir saygı ile bağlıymış bu ‘erkek yürekli’ kadına. Önder olarak onu bellemişler. Konakladıkları yerden artık ayrılmaları gerektiğini düşünmüş Semiramis. Çünkü bu adamların her biri kendi oğluymuş adeta. Onların acı yüklü seferlerden dönüp evlerine, ailelerine kavuşmalarını istemiş.

Oğlu da boş durmayıp yeni bir ordu topluyormuş Babil topraklarında. Annesinin uzun seferlerde ülkesini ihmal ettiğini, Babil’in Asma Bahçeleri’nin çok paraya mal olduğunu, hayat pahalılığından ötürü bıçağın kemiğe dayandığını, yeni bir yönetimin, taze kanın her şeyi düzenleyeceğini, düzelterecğini söyleyip taraftar buluyormuş. -Yazık bir ülkeye ki, insanları yıllarca huzur içinde yaşarken, bir nifakla birbirine düşman kesiliyorsa! Yazık bir ülkeye ki bekası için kendi evlatlarını yiyorsa!- Birçok insan kandı bu adama. Dedim ya tebaası salaktı bu ülkenin. ‘Cinsel organım hıyar!’ diyene tuzu

kapıp koşarlardı. Elinde tuzlukları ile bir yığın insan sarayın önünde birikti. Olmayan kafalarında, kalplerinde, o teleme peyniri gibi güzelim kadına görkemli bir son hazırladılar.

Semiramis dönüş yolunda, temiz kalbiyle al kırsağını sürüyordu. Kırsağıyla rahvan giderken şu yeryüzünde, aniden bir güvercin peydah oldu. Geldi, kondu omuzuna, gözlerine gözünü dikti, dedi ki:

‘Ölümüne gidiyorsun güvercin kadın. Senin sevdiğin, ama seni sevmeyen insanların ülkesine. Hain evladının, o alçağın topraklarına. Artık sen ülkesizsin, senin toprakların ayak bastığı o çorak ülke değil. Memleketin bu yeryüzüdür. Sana böyle bir hikâye kurulmuş. Bil ki dilden dile gzeceksin, memleketten memlekete, efsaneden efsaneye. Oğlun bir ordu toplamış. Güvendiğin akıl adamların bu orduda önemli kademelere getirilmişler. Herkes sana karşı: talih, tarih, fetih. Kalbini kötülüklerle bezemenin zamanıdır. Zamanıdır evlada dur deyip, yeni bir tarih yazmanın. Sen ki Semiramis’sin. Tarihin yazdığı ilk ulu ecesin. Sen de yeniden yaz tarihi!’

Güvercin bunca süslü laf ettikten sonra, dayanamayıp küt diye düşüp öldü. Semiramis ise şaşkın. Çünkü uzun zaman önce bırakmış kuş dilini. Onu hatırladığına mı şaşırırsın bunca devrandan sonra, yoksa işittiklerine mi, bilememiş. Gece, orduyu durdurmuş. Ülkesi sınırlarına yakın bir yerde konaklamışlar. Hatta asker şaşırmış bu işe. Acele etseler yedi saat sonra ülkedeler. Bunca yol gelip de o geceyi de kadınsız geçirmek hepsine dokunmuş. Onlar da o gece birbirlerini sevmişler, rahat etmişler.

Semiramis o meşum gece uyumadan evvel kendi topraklarına bakmış uzaktan. Çok uzaklarda kandiller, ateşler yanıyor-muş. Gece biçimsiz bir sandal ağacının kabuğu gibi sarmış bütün dünyasını. Evladına kıyamayacağını zaten biliyormuş. Kardeşin kardeşe kıyabileceğini ise çoktan öğrenmiş. Halkını

iyi bilirmiş. Ne kadar fesat, çıkarıcı, ikiyüzlü, namussuz, ahlak-sız, kurnaz, kuralsız, fettan olduğunu halkının, çok iyi bilirmiş meğer. Bir halkı yüceltmenin, o halka özgüven aşılamanın, halkı gölgesinden bile korkar duruma getirmenin ne kadar kolay olduğunu çok iyi bilirmiş meğerse. – Mediciler, Hitler, Mussolini, daha niceleri geçmiş o yoldan.

Evladını kaybetmeyi, kardeşin kardeşi öldürmesini göze alamamış Semiramis. Ece olduğu kadar kadınmış, anaymış, yarı Tanrıça'ymış da. Gagasıyla yavaş yavaş tüylerini, teleklerini temizlemeye başlamış. O an farkına varmış ki, artık bir ece olamayacak kadar yorgun kalbi, bir kadın, bir ana, bir yarı Tanrıça da olamayacak kadar yorgun. Artık tek çaresi var. Güzel bir güvercine dönüşmüş şafaktan önce. Doğacak günü bir güvercin olarak karşılamak istemiş. İsteddiği de olmuş temiz kalpli, güzel ecenin.

Kanatları sakız, gövdesinin altı duman rengi, teleklerine kızzılık bulaşmış dünyalar güzeli bir güvercin oluvermiş bu bahtsız, hem de tahtsız ece.

Efsane, hayat, masal, mesel iyi davranmış ona. Kendi başına bir efsane, hayat, masal, mesel olmuş.

İşte o günden beri de barış dendi mi, insanın aklına gagasında zeytin dalı taşıyan bir güvercin gelir. Ama kimsecikler bilmez Semiramis'in hikâyesini. Sonra yerine oğlu geçmiş. Gün gelmiş tarumar olmuş Babil'in Asma Bahçeleri. Tebaa ölmüş, ama, salaklığı baki bırakmış başka tebaalara.

Amerika'nın Irak'ı öldürmesinden, Irak'ın ölüyor gibi yapıp da Vietnam'ı örnek almasından, Amerika Birleşik İmparatorluğu'nun gözünü Ortadoğu'ya dikmesinden çok çok evvel;

oryantalistlerle oksidentalistlerin aynı kapta yemek pişirmelerinden, o kaba istifra edip tekrar tika basa yemelerinden daha da evvel;

Nasreddin Hoca'dan, Kavuklu ile Pişekâr'dan, Hacivat ile Karagöz'den, meddahlardan, Monthy Python'dan, Ealing komedilerinden, hele de Cirque du Soleil'den bir hayli evvel;

Belçika'da rahipler, öğrencileri olan gencecik rahip adaylarının ağızlarına birer lokma Belçika çikolatası atıp da ırzlarına geçip, gazetelere haber olmadan, Lale Devri'nde üstat Nedim "Damdan dama atlar yâr, hop sana yandım" deyip aşağılara uçmadan, Marki de Sade kaynanasının hışmına uğramadan, dizüstü bilgisayarlarda aşk ilanları edilmeden pek pek evvel;

kızılderililer öldürülmeden, zenciler haklarını almadan, sarı ırk doğurmadan duramadan, dünyaya yeni insanlar getirmenin yeni sorumluluklar almak olduğunu çocuk peydah eden analarla babalar idrak edemedenden epey evvel;

darmadağın hayatların da sıradan hayatlar kadar kutsal olduğunu anlamadan, ilk aşkını yaşamadan öldürülen çocukların televizyonlara haber olmasının doğal karşılanmasından, sanık ile tanığın aynı kefeye konduğu demokrasilerin ortaya çıkmasından epey epey epey evvel;

işkencenin bir sanata dönüşmesinden, toplumun aileye, ailenin çocuklarına, çocukların başka ailelerin çocuklarına, üniformalıların bunların hepsine işkence yapmasından, ama bunun yok sayılmasından; en uygar toplumlarda bile her tür işkencenin bütün açıklığı ile sürmesinden, üstelik bunun ısrarla görmezden gelinmesinden çok evvel;

her bir insanın beş ila on beş dakika kadar ünlü olmasından, uygar denen memleketlerin barbarlığın daniskasını yapmasından, buna tanık olup susmasından, alçaklığın erdem kabul edilmesinden, herkesin sahte birey, sessiz yığın olmasından çok çok evvel;

Annabel Lee'den daha da evvel, Janis Joplin'den, Bob Marley'den, Jimi Hendrix'ten, Jim Morrison'dan, Kurt Kobain'den, Jeff Buckley'den, ama asıl, Bolivya ormanlarında

öldürüldükten sonra, cesedi toplumsal ziyarete açılan, devrim arayan bir kuşağa ibret tablosu kılınan, genç, dünya yakışığı bir adamdan, ‘hey arkadaş!’tan, popüler kültürden, yüce kültürden, cüce kültürden, duraklama, gerileme, çöküş dönemlerinden, nitekim eski eylül neticelerinde binaenaleyh yaşları büyütülüp de asıliveren çocuklardan, bir sabah tank sesiyle uyanan toplumlardan, hayatını karartanlara alkış tutanlardan daha da evvel;

hepimizden çok ama pek çok evvel Semiramis adlı bir efsane yaşadı.

Her şeyin geçici olduğunu, hayatın bir kurmacadan başka bir şey olmadığını belletti.

Halen onun döneceği günü bekleyen topluluklar, hatta ilkel kavimler vardır bu dünyada.

Kim bilir? Bir gün belki de döner. Barbarlar sevinir, uygarlar yerinir.

O zamana kadar saklamak gerekir.

Sadece bir fısıltı olsun bu dünyanın bütün akarsularında, tarihten devşirilmiş coğrafyalarında, sağır vicdanında.

Ne zaman ki bir güvercin kanat çırpıp öldürülmek üzere olan bir çocuğun yakınlarında, onun adı ‘Semiramis’ olsun!

O güne kadar da, insan sussun, sade su sesi kendi lisanında konuşsun!”

Anneannem Gaziantep ikindilerinde bana masallar anlatırdı. Bu masallar hayatı öğretirdi. Nerede susulacağını ise asla öğrenemedim. Kırk yaşındayım, mutsuzluğum en çok bundandır.

Her masalda biraz yalan, biraz katakulli, biraz ölüm vardı. Bunu bilen anneannem her bir masalı daha da süsleyerek anlatırdı. Sözüünü sakınmazdı. Yalanı usturuplu söylerdi. Hayatı bilmem gerektiğini düşünüyorum olmalı ki, bu masalların her

*birini teklifsizce anlatmıştı bana. Kulaklarımda kalanları, yılların tortusuyla biriktirdiklerimi kendi sözlerimle anlata-
yım dedim. Baktım başaramamışım, olmamış. Gene onun söz-
leriyle anlatmışım hikâyemi. Esirgememişim olanca doğruluğu
masallarda. Anneannemin dili her türlü eylemin, edimin öte-
sine geçip kendi hayal perdesini kurmuş. Başka türlü anlatmış
hikâyelerini; yalanlarını, ayıplarını başka başka dile getirmiş.
Anneannem, kendine ait kıldığı bir dille, kadına ait bir ma-
salı anlatmış bana. Bir miras olup sızmış kulaklarımdan bu
hikâye. Yıllarca saklamışım kendimce. Ta ki bugüne dek.*

*Sonra, onun diliyle anlatmaya çabaladığım her şey, bir baş-
ka dil kurmuş kendisine. Melez bir dille yeni bir dünya an-
latmaya gayret etmişim. Anneannemin dilinden başka, aşka
yakın bir dil bulmuşum. Bu dili şimdinin telaşında, başka aşk-
ların ıstırabında yitirdiğim için hakikaten üzüldüm. İçim cız
etti derler ya, öyle işte.*

*Anneannem yedi göbektir bu şehirdendi. Acısı, aşkı, kalbi,
bir de helvası Gaziantep'te kavrulmuştu. Dilimi sakınmamayı
ondan belledim. Gerekirse bir dil için can vermeyi ondan öğ-
rendim.*

*Annesi ona birtakım masallar anlatmıştı. Cinayetler var-
dı masallarında, tufanlar, işkence sanatları, eski uygarlıklar,
kalıntılar, genlerle alıp getirdiğimiz, bizden sonrakilere arma-
ğan olacak nice şiddet görüntüleri. Mozaikler kuruyorlardı,
parçalardan bir bütüne gönderiyorlardı dinleyeni. Kuşaklar
bوی bunları öğrenmişlerdi.*

*Akşam vakti, annem ile babam her gün gitmek zorunda
oldukları soğuk, boyaları kavlamış devlet dairelerindeki iç-
renç odalarından dönmeden önce, anneannem buruk çayını
demler, acısını fırından çıkarıp dilimler, kübban ekmeği ısıtıp
içinde Antep peyniri eritir, sonra da karşımdaki sedire geçip
otururdu. Annem ile babam hayat savaşını kazanmak duru-*

mundaydılar. Biz de her gün onları bekleyecektik. Sonra pikniğe gidecektik beraberce. Belki Başpınar'da mesireye. Ya da Bahçelievler'de Nigâr teyzeye. Bir gün öncesinden terbiyelenmiş acılı etler, kömürümüz, mangalımız, salata malzemelerimiz, hayata dair aşkımız olacaktı yanımızda. Radyoda ajans dinleyecektik. Maçlara kulak kabartılacaktı. Yurttan Sesler Korosu'nda bir adam arka sırada sesini duyurmak için güm-bür güm-bür bağıracaktı. Gözkapaklarımız bir şekerlemeye kapandı kapanacakken, hafiften sinirlerimiz oynayacaktı. Komşuların yatak hikâyelerinden söz edilecek, ama, biz çocuklara hiçbir şey çaktırılmayacaktı. Birbirlerini uyarmak için büyükler kendi aralarında "Koz ağacında karga var!" diyeceklerdi. Yani, "Dikkatli olun, biri geldi, dinliyor, lafınızı sakının!" Akşama Alaybey Camii'nin oradaki seyyar şerbetçiden meyan şerbeti alınacaktı.

Pazarlardan nefret edecektik. Ertesi gün okul, iş. Mutsuz olacaktık pazar sabahları. Hele de siyah-beyaz ekranlarımızda yaşlı bir general saçma sapan konuştukça. Hava karanlık olacaktı pazarları. Asla mutlu olamayacaktık. Ertesi gün devletin cenderelerine girip topluma yararlı vatandaşlar, çarkın işleymesini sağlayan dişliler olarak yurttaşlık görevlerimizi yerine getirecektik. Türk'tük, doğruyduk, çalışkandık.

Eski filmlerdeki gibi sevecektik, gülecektik, belki de verem olup kan tükürecektik. Kanserin hiçbir türü ya da AIDS kapılarımızdan girmeyecekti. Ensestten, azınlık haklarından, işkenceden haberimiz olmayacaktı. Sızmayacaktı acılar evlerimizden içeri. Yahut içerideki acılarımızı yabancılara, komşulara göstermeyecektik. Ayıptı. Alkolizm, uyuşturucu batağı gibi korkularımız olacaktı bu toplumda. Dış mihraklar, komşu ülkeler tehlikeliydi. Terör bitecek, hayat bayram olacaktı. O olmazsa, hayat, masal gibi, daha da ötesi masalın kendisi olacaktı. Sokakta çocuklar öldürülmeyecekti. Duvarlara yazı yazan

çocuklara ateş edilmeyecekti. Bir tepsi baklava çalan çocuklara bu ülkenin adaleti ile yıllar süren hapis cezaları verilmeyecekti. Adil, erdemli, gerekirse fakir ama, hep onurlu olacaktık. Yazlık sinemalarda hayatlarımız akacaktı gözlerimizin önünden. Tombul sevimli kadınlar, zayıf sinirli ama şekerden şeker adamlar, sakar kahramanlar, çirkin ama o çirkinliğinde öldürresiye güzel kadınlar, ah evet, bir de dünya yakışığı kadınlarla adamlar, hep beraber yaşayacaktık. Hani?

Gaziantep'in "hayat" dedikleri avlularına geceleri uzak barlardan ut taksimleri, pavyon kadınlarının şen kahkahaları düşüp parçalanırken, hüznü ama oynak klarnet melodileri eşliğinde eski zaman kadınları, can sıkıntısından, uzaklara kaçmak isteyen, kalbi çocukluğundan beri hayli yaralı torunlarına bambaşka hayatlar, hayaller kurarlardı. Yalanmış, hoşmuş. Ama zamanı güzel geçirmenin en doğru yoluymuş onca yalan dolan.

Olsun istediklerimin hiçbirisi olmadı. Evet, hayata dair aşına, hem de aşikâr bir şeyler vardı; ama, hayat çok yalancıydı. Geceleri dua ettiğim Allah baba ise kendi efsanesiyle çok meşguldü. Hiçbir kuluna, en azından bu kuluna ayıracak vakti yoktu. Galiba, bunları anlayıp anlattığım gün büyüdüüm. Zormuş.

Jelmaya

Yazın ilk günlerinde tan, ılık bir yeşille geliptir bizim buralara.

Bütün bozkır bir tayın taze sırtına benzemeye başlayıptır. Atalarımızın diktiği ağaçlar bozkır ortasında yeşil bir yeleye dönüptür.

İlkin bir esinti oluptur, ürpertip duran; arkasından bir ısıltı geliptir, yeşil.

Sustuğum, sessizliğin yakıştığı er sabahlardır bunlar.

Muştusuz bir sabahıdır yazın, susmalı.

Susup zamanı dinlemeli bazen. Sudan hallice akıptır şu zaman.

İnsan dediğin, bu “yalan zamanı”nda susmasını bilendir.

Günün birinde anlatacak bir hikâyem olmalı karındaşlarıma.

Bunu bilmekliğimdendir, kalkıp sabah erinde sabah yeline anlattığım bunca masal.

Sabah yeli alıptır, taşıyıptır ellere. Adımı bütün boyların, oymakların bilmekliği bundandır. Hikâyedendir, masaldandır.

Masallarım var her gün açık ettiğim, bunca tengriye adanmış.

Bir de küy üstüne küylerim kendi tengrime adanmış.

Bir de acayip sıkıntı duruptur üregimin heybesinde.

Kara yer insanları, ölüm korkumdan olduğunu sanıptır.

Değil, devran derdidir.

Anam özüme hamileyken aşermiş de yabani at etine, ondan bir tarafım hep yaban kalmıştır.

Men doğacağım zaman kara yeri su basmıştır. Buz gibi soğuk bir yağmur.

Her zaman kayın ormanları gibi sakın, güzel olan yağmur, benim doğumumda korkuya dönüptür.

Bütün insanlar ile hayvanlar suların altında kara yer derdini tadıptır.

Bunca ürkü arasında kulağıma fısıldanıptır adım: “Korkıt” “Korkıt” “Korkıt”

Obadaki bütün insanlar kulağıma fısıldanan adı fısıldayıptır hayvanlarının kulaklarına. Hayvanlar sakınledikte bir söylence olmuştur adım.

Kapkara yeller o adı alıp yarlara, buza kesmiş ırmağa taşıyıptır. Yarlar gevşeyip, ırmaklar sakın akıptır.

Fısıltıdan az sonra gün ağıptır acıklı yaşamımıza. Güneş bir başka doğuptur.

Doğayı buldum küçüğükten. Aldı meni karşısına, anlatıdurdu bunca zalim kara yeri.

Acıdan öte acıymış bu yaşam dedikleri, anlatıdurdu doğa.

Kulanlar toynaklarındaki yara izlerini giz kılıp geçtiler yaşamımın çocukluğundan.

Özüme, atalarımın tengrisine benzeyen bir tengri buldum.

Şimdi ise ocağımın tengrisine karşılık yeni bir tengri vermek isterler üregime, ruhuma, yâdıma.

İster miyim bilmem, alışmaklık zordur yeni bir tengriye.

İnanmışım, bir işe yaramazken, bir yenisine gerek var mıdır soyumda, ötesi, koynumda?

İstesem de, istemesem de gelecektir bu yenisi, bunca er ile hatun varken inanca aç.

Ne okumaktır, ne hikâye etmek, ne destan.

Bir birlik gerek dünyada.

İnsanı kötülükten uzak tutan, iyiliği her özgeye can kılan bir birlik.

Varlık, ancak hiçlikle bütünlendikte bir anlama geliptir.

Şimdisinde devranın, var ise, yoğ ise bir yeni tengri.

Hemi de karşısına koydukları bir karanlıkla. O da meleşmiş. Meleş dedikleri bir peri.

Bir iyi güçmüş, korur, kollarmış; bir kötü güçmüş, insanı yolundan çevirmiş.

Her hallide var bunlar bizim boylarda. Hemi iyisi hemi kötüsü. Yoğusa kara yer değmezdir yaşamaya. Amma şimdi başka iki taneyi getirmek isterler, var olan iki tanenin yerine. Neyi kolay kılacağıdır, kime kolay kılacağıdır, bilemem.

Bilmem, duyarım, susarım.

Bazen konuşmamak, devri, devranı dinlemek gerek.

Sağ kalmak için, sessiz kalmak gerekir devranda.

Bazen sahip çıkmak gerektir devranda.

Bir bütün olmak için, her şeyi anlamaya rağmen susmaklık, hemi sahip çıkmaklık gerektir.

Bir küy söylerim çoğu sabah masal arkasından. Dünya kahırına, devir mahvına dair bir küy. Üregim inanmış oluptur bu küyün verdiği esenliğe.

Taş üstünde taş kalmayan kavgaları anlatan atalarım, bana üzünçlü bir üreg bırakmıştır.

Ah bu acı duymaklığım! Hemi zamansız hemi özümden hemi devrimden.

Yaz sabahlarını severim. Erken yazın esen sabahlarını.
Kendi tengrime inancımı sağlam tutar o sabahlar.
Birkaç zamandır bir dirlik yitimi var obada, boylarda.
Öz tengrisine inanan bunca insan, başka bir tek tengriyi
kabul etmeye adım atmak zorundalar.

Olmazsa olmazdır bu iş. İstenen, yeni bir tengri.
Ya severek, isteyerek, ya da ölümüne kabul edecekler.
Ocaktan, insandan, börtü böcekten adı okunan bir tengri.
Doğu'dan gelip başka dilleri konuşanlar öz dilimin, inan-
cımın dışında bir tengri vermektedir bana, boylara, soylara.
Zorla!

Kopuzum yaşantım oluptur. Onsuz ne küy olur, ne efsane.
Küylerim diller geziniptir. Dillerde gezecek bir tengri isterler
menden.

Efsane olacak, sağlam kalacak bir tengri, taş olup yıkılma-
yacak, tahta olup yakılmayacak.

Ancak hikâyeler sağlam kılar bir tengriyi.

Hakkında ne çoğ hikâye anlatırsan, ne çoğ gücünden söz
edersen o kelli güçlü olur tengri.

İsteseler de istemeseler de başka bir tengri var şimdi, şu
kara yerde.

Bugün seksen dördüncü baharım burada.

Kaçarak geçirdim kırk dört yılımı.

Kırk dört yıldır gezmediğim dağ, ova, oba, köy, koyak, çay,
nehir, ırmak kalmadı bu ellerde.

Neçe ala yılan sökemez ormanlardan geçtim; neçe karşı ya-
tan kara dağlar aştım.

Çağnam çağnam kayalardan çıkan ak köpüklü sulara ya-
lan günün derdinden yundum.

Çoğ zamanlar önce bir gece rüyamda, kırk yılda kara
yerden ayağ göçüreceğim söyleniptir tengrim tarafından. O
gecenin tan vaktinde göğüs kafesime bir ağırlık çöktü.

İçimde bir yaban doğan kendini ala ala vuruptur kafesin tahta kenarlarına. O tan vakti bıraktım bahadırılığı, batırlığı. Bakşılığı daha bir aldım, üstüme giyindim.

Sözü üstüme alanda:

“Madem, göçmek var bu kara yerde; o halde ne kelli kalabilirsem onca çoğ yaşarım dünya derdini; onca çoğ anlatırım dünya halini.”

Sözü kara yeller alanda:

“Git buradan! Hikâyen olanda, kara yere anlat, olduğu gibi. Janalgış kovalasa dahi biz toz olup ardında dururuz. Buldurmayız seni. Gerekende üç kanatlı kayın oklardan hızlı esip şaşırtırız neçe yönü. Git buradan! Hikâye hakkındır, yaşamak hakkındır.”

Yola düştüm. Anamı, atamı, biricik kardeşim, güzel Ak-tamak'ımı bıraktım, Jelmaya'ma binip dünyayı gezekoydum.

Dayılarımın armağanı Jelmaya, el kadarken düştü önüme. Küçücük bir bota'ydı.* Küçüğün de küçüğü. Hörgüçleri bile daha iki küçüğ çömlekti. Onu taze yeşilliklerle besledim. Tabanları sertleşip anasına benzemeye başladığında bile sevgimi almadım ondan.

Derken taylak olanda burnu delindiğinde gözyaşlarımı tutamadım. Sanki menden öncü büyüdü, yaş aldı.

Aldığı yaşlar onu önce kunanşa, sonra buvırşın etti. Güzel Jelmaya'm ile daldık başka hayatlara bu toprağlarda.

Gitmekliğim Janalgış'ın peşimde olmaklığındandı.

Korkmaklığımdan değil tek. Ölüm herkese gerektir; ama, zamanı vardır. *

Kırk yaşında öleceğimi öğrendiğimden kelli yollardayım. Kara kopuzum Jelmaya'mın sol yanına dayak edilmiş, kendinden küy, dahi bir ses olsun çıkartacak ellerimi bekler.

* Bota, taylak, kunanşa, buvırşın: Bir devenin küçüklükten olgunluğa kadar, farklı yaş dönemlerinde aldığı adlar.

Zaman hain. Janalgış ardımda. Güneş tepemde. Su akıptır. Kırkımda Janalgış'ın canımı alacağı söylenende, o tan vak-tinde atalarım, karındaşlarımla vedalaştıktan kelli Jelmaya'ma binip uçmaya başlamadan, bir deli bahadırın küyünü söyler buldum özümü.

Deli bir batır, Dumrul dedim adına. Onun da ardında Janalgış. Ömrünü alıp gidecektir.

Amma bu defa kendi tengrime değil, başkasının tengrisine yazdım onu. Menim tengrim acıyıptır yaştaşlarıma, karındaşlarıma. O tengri ise pek acımasız, afsız. Belki de öyle olmalı bir tengri.

Deli Dumrul'u küy eyledim neçe dillere. Bamsı Beyrek'ten daha biliniptir bu steplerde.

Dumrul'un atası, anası vermez canı da, bir üreginde yara olan hatunu can vermeyi kabul ediptir. O zaman o tengri, kendi al kanatlı ölüm meleşine "Dumrul ile hatununu bırak da, o yaşlıların canını alasin!" buyuruptur.

Obalarda, göçer ellerinde hep anlattım bu küyü. Seveni çoğ oldu.

Öz hayatımdan kattım da dedim o küyü. Dağlarda, buz tutmuş göllerde devşireni çoğ oldu.

Kaçarak geldim Sirderya nehrinin kıyısına, bunca kıyamın kuytusuna.

Konup göçerlerle sonradan, Doğu'dan gelenler biribirlerini öldürmeye karar verecekler. Anlatmaya çalışıyorum. Düzenin korku ile ceza üzerine kurulduğunu, kimsenin kimseden üstün olmadığını, hayatın sonsuz olmadığını, afsız bir tengrinin kara yere sadece zulüm ile acı vereceğini.

Yoğ, ölmedim ya kırkımda, rüyaya inanmam artık.

Kara yere anlattım ya karındaşlarımla başlarına gelecekleri, bütün bileceklerini önceden söyledim ya boylara, kolay değil, ölmem artık.

Git git bitmez yollarda namım kaldı ya, kolay kolay ölmem artık.

Sirderya kıyısında anlatıdurdum bütün küylerimi.

Derken bir gün yorgun, aksak bir kız çıkageldi Sirderya kıyısına. Canı pek yanmış; Betpak güneşi teninde onmaz değil, olmaz yaralar açmış.

Dudakları parçalanmış susuzluktan. Az su değdirdim çatlak dudaklarına. Tepesine kıl çadırı gerdim, hemen uykuya daldı. Uyku tengrisine diyecekleri var imiş.

İki gün sonra uyandı. İlk, su verdim ağzına, sonra, az kıımız boşalttım. Yutkundu, iri açıldı gözleri. Söze kanat verdi.

Arka denilen toprağdan gelmekteymiş. Arka'da güzel bir hayat sürmekteymiş.

Sesime gelmiş. Demesi o ki, kırılık yerde kırk kız işitmişler küyümü, düşmüşler sesimin peşine.

Hanidir küy okumakla Janalgış'ı uzak tutan sesim, bu kızı yakın kılmış özüme.

İyidir dedim, kız koynuma girende. Arka'da bıraktığı her şeyi yeniden bulmuş gibi sarıldı batır bedenime.

Öz eşkim yağmura yakın duruptur.

Eşk, fırtınada üstümüze gerilmiş kıldan bir çadır.

Her şiddetli yağmurda yıkılıptır kıldan çadırımız.

Islak, ıssız bozkırda, tependen süzülen damlalara bakıp tek başına üşümektir eşk.

Eğer ki iki, bir oluptur; o eşk değil, bir ömürdür.

Aksak kızı sahiplenmem eşkten değildir.

Sadece yalnızlığa, bir de geleceğe ortak aramamdandır.

O geldi, o oldu, o kaldı. Eşk, hikâye.

O ala yüz, ala gözlü aksak kız için “Karımdır!” dedim Sirderya sularına. Alıptır sesimi, götürüptür çoğ uzaklara.

Bir de oğlumuz oldu, aksak ayağını anasından almış. Beraberce oturduk Sirderya kıyısında, Janalgış'ın uzağında. Bir batında kaç beklerken, bir oğlumuz oldu.

Yıllar erdi, üst üste bindi. Duydum ki benim ölümümü kandırmaklığıma neçe söylence dizmişler.

Kırk parça deriye kırk parça Korkıt çizdirmişim de usta çizicilere, Janalgış'a şaşırtmışım dünyasını.

Yoğ, bir sandığı alanda, hile ile sokmuşum Janalgış'ı içine, kitleyip, göndermişim sandığı nehrin sularıyla çoğ uzaklara.

Güldüm duyduklarıma. Her yaşam, masala, efsaneye gebe.

Kendi soyumu kurdum, bir anayla oğula ata oldum, az mıdır?

Jelmaya'mın örtüsü üzere boy boyladım, soy soyladım, geriye kalacak sadece bir kara kopuz mudur?

Boyların yoğ olacağını, bahadırların dağılacağını, boylardan boylar çıkacağını, yeni bir tengrinin kendi tengrime ceza olacağını ünledim.

Sirderya anladı, buz tutmuş sularda gezen kunanşa toynanğının çıtırtıları bile anladı. Halkım anlamadan baktı yüzüme. Saygıyı, ululuğu eğsik etmedi ama, gene de anlamadı. Men de onlara küyler okudum. Korkıt atalarının destanını anlattım. Neçe yalan söyledim, hüznü sessizlikler ünledim.

Şimdi görmekteyim ki, boylar ayrılakoydu biribirinden. Bir yeni tengri bunca zamanda varlığını duyurdu bütün boylara. Kabul etmeyenler başka yerlere gitti. Bazıları, dönemeyecekleri kadar uzaklara. Edenler güç kazandı. Güçlüler yeni tengri istedi. İşleri kolay oldu. Güçlülere yeni güç geldi. Ezilen hep ezildi.

Ne desem boş. Onca küy, onca masal, onca atalık, bahadırılık boş.

Kara yer dedikleri bir gelinip geçilecek yer. Durup soluk alırsın, soluğu verdiğinde gitmiş olupsun.

Hatunum erken yitti. Nefesini aksaktan verende, meni aksak oğlumla koydu gitti.

Derken günün birinde oğlum da zamana bıraktı kendisini, meni özüme emanet edip uzaklara gitti. Issız bir düzlükte

oğlumun beyaz bileklerini kara yellere verdim. Gitmesi gerekiyordu gitti. Gitgide küçülen aksak bir gölge oldu bozkır akşamında, gitti.

İnsanın içi ne çoğ acımaktadır bu kara yerde. Sanki acıyı yaşam diye belletmek için göndermişler hepimizi buraya.

İnsanın içinde ne çoğ insan yaşamaktadır başkalarından habersiz?

Gidenler gitti. Kaldım gene bir başıma. Seksen dördüncü bahar bu. Bilirim bir hikâyem kaldı tamamlanacak.

Yüz kırkıma kadar yaşayacağım, bilirim.

“Ata Korkıt” diyecekler adıma, bilirim.

Kime anlatsam inanamaz.

Zaten hiçbir hikâyeme inanmadılar. Eğlenmek için dinlediler.

Halbuki men onlara o hikâyelerde devri, zulmü, yalanı, talanı, bütün olanı anlattım. Onlar sadece masal gibi eğlenerek dinlediler. Aymazdılar.

Belki günün birinde birisi, bir er kişi ya da hatun kişi, aksak ya da sağlam, eğsik ya da tamam bir biçimde anlar dediklerimi.

Bu ömür birçoğ şeye yarar o zaman.

Sirderya sularının sesine karışan sesim, elbet zamanın da sesine karışır günün birinde.

Seven sever, anlamayan sevmez. Özümde bir acı yaşam vardır. Herkesinki gibi, herkesinki kadar.

Jelmaya'mın ölümüne az kalıptır. Vaktiyle, yedi gün yedi gece uykusuzluğa dayanırdı. Şimdi olduğu yerde duranda gözlerinden yaşlar devşirip uyuyor. Artık eğsik bir buvırşın oldu. Çoğ yaş aldı kara yerde.

Kara kopuzum çatırdıyor her çalışımda. Zamana yenik bir tarafı var her eşyanın. Artık derdimi eskisi gibi gür anlatmıyor. Çağıltılı değil sesi, uğultulu. Devrana mı yenik düştüğünden, nedir.

Janalgış bile dost bir söz, dilde. Zamana yenik bir tarafı var her efsanenin.

İşte şimdi seksen dördüncü baharında.

Sirderya üstünde seriliptir Jelmaya'mın örtüsü.

Örtünün üstünde men, altında çağnam su.

Suların üstünde oturanda kopuzumun çağlayışını işitirim. Gür sesimle ünlerim kara dağlara. Neçe doğan yaşaltan kara dağlara.

Yedi gün, yedi gecelik yoldan işitilir kopuzum ile hikâyelerim.

Kolay bulmaz meni Janalgış.

Seksen dört koca yıl. Çoğ uzun zaman.

Gide gide, derken dura dura Jelmaya'ma benzedim.

Aksilenip yavaşlıyorum.

Yaşamın hızıyla benim hızım artık birbirinden çoğ farklı.

Şimdi, yaşam hızına, köpüren Sirderya sularına, neçe yeni-yetmenin kara kopuz çalışına yavaş kalıptır şu üregim.

Yazın ilk günlerinde tan, ılık bir yeşille geliptir bizim buralara. Sirderya sularında çocukluğum gizlidir.

İlkin bir esinti oluptur, ürpertip duran; arkasından bir ısıltı geliptir, yeşil. Yaşamı, ömrü bir renkle kurmuşuz gibidir.

Sustuğum, sessizliğin yakıştığı er sabahlardır bunlar. Bunca zamandır tellerine vurduğum, huzur bulduğum kara kopuz bir dem de susmalıdır.

Muştusuz bir sabahıdır yazın, susmalı. Sonra, gücümü toplar, gene başlarım küylerime, masallarıma, hikâyelerime. Gene anlatırım geleceğe dair gördüklerimi, meni dinleyenlere.

Daha çoğ masal var dünyanın vefasızlığına, ömrün sonlu olmasına dair.

Ama, insan dediğin, vakti gelende susmasını bilendir.

Gene de üregde bir sürü çığlık, devre dair.

Dinlen Korkıt, devir içte çığlık, dışta susku devridir.

Kimsenin kimseyi anlamaya yanaşmadığı bir devirdir ey Korkıt!

İşte bu nedenle yazmak gerektir.

Bugünü anlamak isteyen yarını anlatmak için.

Sözün bittiği, yazının gerektiği devirdir artık.

Yeni bir tengrinin cezalarına açık bir devir.

Artık yaşamak bir ödül değil insana, bir ceza. Bir cezanın sonuçlarına katlanmak, şu “yaşamak” dediğimiz şey.

Kendisi tamamıyla bir cezaya dönüşünce, yeni tengri sevmekten çoğ daha beride, korkulan bir bilinmezliğe dönüştü. Bu da birçok kurnazın işine geldi. Yaşantılar, korkunun etkisi ile gitgide birbirine benzemeye başladı.

Gün gelecek, insanın duyduğu, dinlediği, anlattığı her hikâye birbirine benzeyecek. Sonunda hepsi bir bütünün parçaları olacak.

Bunu anladıkları gün, insanların her biri çoğ yalnız kalacak. Çünkü bu kara yer sadece hikâye.

Bütün anlatılanlar, söylenceler, masallar, hikâyeler, küyler, şakalar, hepsinden öte, tengriler sadece bir tek hikâye.

Gün gelecek, ister karları dal çökerten bir kış akşamı olsun, ister dalları mora boyayan acı yeşil bir bahar; buraları bırakıp giderken anlayacaklar ki, sadece bir hikâye yaşamışlar.

Kara yeri toza, ata, ite, ota bırakıp gideceğin güne var daha.

Artık sadece dinle Korkıt, kopuzdan, hemi yelden, suların çağlayışından, hemi devrin zulmünden, artık sana ait olmayan tengrinden, hemi yeni dinin tengrisinden dinle.

Bıkana, nefret edene, ölene kadar dinle.

Ama sen başka hikâyeler anlat ki, gelecektekiler anlasın yaşadığınız, yaşattığınız kıyıamları.

Ancak o zaman affeder zaman.

Her kişinin bir görevi vardır şu kara yerde. Sana anlatmak düşmüş ey Korkıt! O zaman unut Janalgış'ı, yâdının derin-

lerine göm şuncağız ölümü, kaybettiklerini hatırla arada bir, sevgiyle yâd et.

Şimdiyi karartanlar kendileri de yitip gidecekler kara yerin bağrında. Neçe bahadırlar sessiz kalmadılar mı orada? O zaman serin tut gönlünü.

Başka tengri arayanlar da kendi tengrilerinin hikâyesinde yitecekler. Meraksız kal. Toz ile toprağ adildir.

Dahi kara yerde tek adil olan şey kara toprağdır.

Sen kendine düşenin en iyisini yap ey Korkıt!

Görevindir, sebebindir, niyetindir.

Biricik insanın adıyla anlat!

Anlat!

Bu Dem

Gideyim istediğim bütün yollar sana çıkıyor. Şimdi ben ne yapayım? Kendisini yok ederek bir boşluğu besleyen bu kalp, bu umarsız ne yapsın sensiz? Çaresiz arşınladığım sokaklarda, uykuyu öldürdüğüm divanlarda, yanımdaki mutsuz yatan bi-çareye her dokunduğumda adın bir mühür olup vurulur ben-den geriye ne kaldıysa tamamıma. Nerede, hangi demde, her ne söylesem senden gelir, senindir, sensindir.

Nasıl olacak bu hercai ruh iklimlerinde saadete rahmet okutturacak kadar ulu bir sevi? Devran uygun değil, demim sesinle yırtılmış, kalbim sevi dikenlerinle. Çorak toprakta yetişen kan kırmızı güller gibi, ummadık yerde yeşeren otlar gibi bir sevi bu. Sende zerre yok, bende katre katre ama, şimdiye kadar bellediğim her şeyden daha çok, ne olur bunun sonu?

Ben sana ne kadar tutkunum ey sevgili. Nasıl da tutkun olduğuma dair dediğim bütün sözler, mercan kulaklarına gönderdiğim fısıltılar seni yok sayıp dağlardan, taşlardan, havuzun

sularından akıyor kulaklarıma. Gölde sektirdiğimiz taşlar misali sekiyor kalbime sızan fısıltılarım. Kendi kelimelerim gene dönüp bana saplanıyor, beni yaralıyor. Dilim, ecelim oluyor. Sen ise sapasağlam çıkıyorsun beni çıraya dönüştüren bu devir yangınından. Haksızlık budur. Ama ben sevide haksızlığı bile haklı görürüm. Gene de bu yanmaklığım dargınlıktan değil; bilakis seni kendimde yitirmenin getirdiği dalgınlıktandır.

Senden evvel ne kadar yalnızmışım ey sevgili. Şimdi, mısra indirsem sanadır, söz kanatlandırısam gene sana; hazin bir ney sesi dolaşsa kalbimin tenhalarında gene sendendir. Yokluğunda bile sen bendesin cânım efendim.

Şuncağız havuzun suyunda gezinen, bütün dünyası o havuzla sınırlı kırmızı ile kara balıklar içimi acıtıyor efendim. Kalbimde kendi dünyama ait hisler uyandırıyor. Kendi havuzumda yaşayıp öleceğimi, başkalarının dünyasında hep bir yabancı olacağımı, nefes alamayacağımı düşünüyorum. Şimdi, o havuzdaki balıklara baktığımda, olmadık zamanda aklıma geliyorsun cânım efendim, gözlerde bir sağanaktır başlıyor. Bilmediğim yerlerden gelen nısıfiye sesleri suyun yanağını ürpertiyor. Harelenen havuzda bir suret belirliyor. Canım acıyor.

İlk gördüğümde yanlış bir tutku olduğunu sezememiştim. Bazen ne kadar kapalı gönül gözlerimiz. Uğrulara durak olmuş bir kalpti benimki. Anlatsam, anlamazdın. Anlayamazdım da. O kadar kapalıydı gözlerim. Tek bildiğim aşkın insana iyi geldiği, tutkunun ise ecel yolunda kan ter içinde koşmak olduğu idi.

Şimdi istediğim tek şey, kalbimin kilidini gözlerinin anahtarı ile sımsıkı kilitleyip ummanın en derininde yanan ateşin kalbine atmaktır. Orada öyle erimeli ki o anahtar, kendi kalıbından çıkıp senin suretine bürünmeli cayır cayır yanarken. Ama her şey için çok geç, bütün kararlar, karanlıklar, karalar için geç; aklar, allar, ille de ummanlar için geç.

Çok yandım, az kandım toprağa düşen rahmete, gözle-
rinden payıma düşen damla damla aşk oduna. Kimse kimseyi
dinlemiyor bu dünyada, kimse kimseye sevgiyi yeterince ver-
miyor. İnsan, dinlerse acı duyacağından, severse kullanılaca-
ğından korkuyor. Her şey sahte. Kalpler kalp artık. Sen beni
bildin de, gelip derdimi gördün de ne oldu? Her kalp başkası
için yanıyor, atıyor şu fani dünyada. Ne olurdu, seninki benim
için yanıp atsaydı da, ben hep uzak düşseydim senden. Kaçan
sen olmasaydın da, ben olsaydım ne olurdu. Onca insafsız,
umursamaz, lakin adı kadar aydınlık olan ben olsaydım. Sen
yansaydın çevremde dolanırken, ah, ne olurdu! Pervane sen,
ateş ben. Ah, ne olurdu!

Ellerin değdi ellerime, gözlerine indi bakışlarım. Bir ceylan
oldu geniş vadinin önsüz topraklarında, toynaklarını kalbime
basarak indin azgın ırmaktan su içmeye. Ah Şems, canım-
sın, cânımsın, özüksün, mihnete doymaz gönül gözümsün!
Daha ne diyeyim sana?

Her sözün, her kelimen başka bir âlemin kapılarını araladı
bize. Gel gör ki seni de hanemize getiren gene söz ile kelime-
dir. Uzak diyarlarda duyduğun, kulaklarından başlayıp kalbi-
ne inen bir yangını başlatan kelimelerdir seni bize vardıran.
Biz varlıklar dağında aşkı kanat eylemiştik, gözlerimiz kapalı
dönüp dönmekteydik. Bir elimizle önsüz ile sonsuzdan al-
dığımızı diğer elimizle insanlığa üleştirmekteydik, hem buna
aşk demektedir. Sen çıkageldin. Sakin devinen, dönüp içine
kapanan, bir noktada kendisi bir noktaya dönüşen hayatımıza
güneş doğdu. Bir güneş, o ulular uluşu, dünyanın varlık sebe-
bi güneş, kendi başına nasıl gelip de doğardı fakir hanemizde?
O aydınlık, o muhteşem pırıltılar insana kendisini unutturmaz
mıydı? Sen bunu düşünemedin. Bize kendimizi yitirtecek ka-
dar güzel, duru, soylu olduğunu düşünemedin. Sıradan bir
derviş gibi, bu dem bir meczup gibi ani, öfkeli, ateşli girdin

hanemize, hayatımıza. Hoş geldin ey âlemlerin nuru, ey dünyalar içre âlem, ey önsüz ile sonsuzun oğlu hoş geldin! Hoşlar getirdin Arap kırağım, doru tayım, kara yelem!

Aynı babanın tuttuğu ıııkla aydınlanan başka babaların oğullarıydık. Gönlümün bütününe, kalbimin hepsine, sevinin âlâsına, acımın alacasına hoş geldin!

Her mesnevî bir girizgâh ister, her sevi bir başlangıç. Sen bana hoş geldin!

Babamızın adı seni çok uzaklardan kendi elimize, senin adını da dilimize getirip bıraktı. Semâ erbabıydın, istemeden de olsa, erbab olmuştun işte. Bazı insanlar böyledir. İstemeseler de çoktan pişmişlerdir. Tennurenin eteğini savurarak bir dünyayı çoktan yok etmişlerdir altlarında.

Kadınımın mutsuzluğu günbegün artmaya başladı. Biliyordu ki kocası artık onunla değildir, onda ise hiç. Kırgın bir kalp saklamaktaydı; hem de beklemekteydi içinde pervaneler dolanırken. Elbette anlamıştı, ııık gelmiş, pervane yönünü o işığa çevirmişti. Lakin kabul edemiyordu. Her gece dizlerini karnına çekip döşğinde kederli uykulara varıyordu. O da varabildiği zamanlar. Yoksa yan yana konuşmadan geceler geçiriyorduk. Kalkıp döşğimden pencereye gidiyordum. Kalp gözümle, avluya bakan odaların pencerelerine bakıyordum. Senin pencereni buluyordu gözlerim. Kandilini çoktan söndürmüş oluyordun. Halbuki odan apaydınlıktı gözlerimde. Tam senin odanın penceresine gönül gözlerimle bakarken, sessiz bir ürperti dolaşıyordu sırtımı. Orada, sen ne yapıyordun o anda? Canım, odanda, başucunda sana bakmayı istiyordu. Korkuyordum bir gece apansız hanemden çıkıp, elimde bir kandille azgın sokak köpeklerinin aralarından koşturarak iki mahalleyi geçip, babam ile senin hanenizde, senin ile Kîmyâ'nın odanıza gelmeye kalkışırım diye. Olmayacak işti. Aşk günden güne olgunlaşıp kendi kendine çatlayıveren bir

nara benziyordu. Ama bereketini yitirmiş, kendi nârına yanmış bir nara.

En olmayacak yerde yanına geleceğimden, tuttuğum elini bir daha bırakmayacağımdan, seninle önsüz artsız bir semâ'a başlayacağımdan, o şemâ'da seninle aynı yıldız dönüşüp bütün sevenlerimizi inciteceğimden, dostlarım, sevenlerim için koskoca bir sukutuhayale dönüşeceğimden çok korkuyordum. Sende Tanrı'yı göreceğime, tövbeler tövbesi, Tanrı'da seni görüyordum. Durumum bu kadar acıklı.

Halbuki baba hanesinden uzağa taşınalı yıllar olmuştu. Senin varlığına bırakmıştık orayı. Babam ile sen. Anam, bir de kız kardeşim Kîmyâ. Aynı havayı solumaktaydınız. Sultan Veled ile ben sizden iki mahalle, ondan da öte iki cihan uzakta. Haksızlığın buncası olmaz olsun! Sen, babamın hanesine istediğim gibi girip çıkmamı engellemezden çok evveldi; kalbim gelip ellerinde atmaya başladı. Semâ'a durdukça ışıldayan mermerden oyma iki güzel eldeydi kalbim. Bir kalbin nice âleme bedel olabileceğini umursamayan iki hain elde.

Kadınımın kırık kalbini onarmaktan acizdim. Bazı geceler sırtıma başını dayayıp ağlıyordu. Gözyaşları geceliğimin arka tarafını ıslatıyordu. Diyecek bir tek sözüm kalmamıştı. O biliyordu. Aşktan çok daha ötelere geçtiğimi, tutkuda tuhaf haller içre olduğumu.

Sen ise bambaşka hallerdeydin. Dinliyordun ki ney kimden şikâyet etmekte; aslında bir hayatı şikâyet etmekte. Hiçbir insanın istediği aşka ulaşamaması ne kadar acı değil mi? Her birimiz bir başkası uğruna ateşlerde yıkanıyoruz. Kadınım benim, ben senin, sen ise Tanrı cemalinde babamın. Ya da babam cemalinde Tanrı'nın... Ecel budur, acı budur, cehennem azabı dedikleri işte tam da budur.

Bir tutku, insanı, insanlığı hiçleştirebildiği, eritebildiği, kendine alıp, kendine çevirebildiği ölçüde tutku. Bu da in-

sanın yok oluşundan, alelacayıp bir mahlûka dönüşmesinden başka bir şey değil.

Bana uzaktan da gelse tebessümün, razıydım. Âlem dedikleri bu varlık içinde yokluk, çokluk içinde teklik, heplik içinde hiçlik yerinde ben biçare seni sevdim. Daha ne diyeyim. Tebessümü bile esirgemen ikimizin de sonunu getirdi. Bunu, bu tutku dilinin türlü ilmeklerini senden iyi kim söker?

Ney sesinde âlemler gizli, âlemlere saklanmış ruhlar tek olup sızar kapı aralarından, süzülür duvar diplerinden, gelip girer kalbine. Neydir, hayattan şikâyet etmektedir. Etmektedir ki ben seni bulamamışım, vuslatına erememişim, yönünü yönüme çevirememişim. Ben seni sevdim, sen ise babamı yoluna ısk eyledin.

Nasıl oldu da siz başka bir od’a düştünüz anlamadım. Yitirdim yolumu sizin aydınlığınızda. Çoktandır geceleri oturup diz dize, hayattan, aşktan, ecelden, acıdan, hayvanlar ile insanlar âleminde, ruhlardan, cinlerden, uğrulardan, savaşlardan, çalkalanan beyliklerden söz etmektesiniz. İki kere tanık ettiniz beni buna. Acı içinde bir çakal gibi dolaştım, etimden et didikleyerek. Sizin ise umurunuz değildi. Göz göze konuşuyordunuz. Siz sustukça bir deli ney, bir huzursuzluk çılgılığı balkıyordu avluda.

Ben seni sevdim, sana “Efendim” dedim. Sen ise başkasını “Efendi” seçtin. Muhakkak, mutlak acı budur benim için. Ecel dedikleri, bir kandilin sönme zamanı bu zalim dünyada. Bir yıldızın ortadan kaybolma zamanı sabah aydınlığında. Ecel dedikleri, adı bilinmedik, yeri pek uzak bir yıldız.

Sizin semâ’nızda yıldız olunmazdı. Bir Şems var idi, bir de Mevlânâ. Ben ısırganotu, ayrıkotu, duvar diplerinde bitmiş, katmerli güller arasında. Hakkım yoktu. Nasıl ki sizin hakkınız yok ise beni efkâra bunca dost kılmaya, benim de hakkım yok idi iki âşığı ayırmaya.

Acı değil mi sanırlar? İçim bir yanardağ olup da patlamaz mı sanırlar? Bu diyarın kuyuları ses vermez mi sanırlar?

Bir gece, neyin sesi gitgide bir yarasa çılgılığına dönüştüğünde kalbimde, şakaklarım zonklarken, sizin birbirinize bir türlü veda edemeyişinize, bahçemizdeki kullanılmayan kuyuya takıldı gözlerim. Önce umursamadım. Sonra bir merak büyötmeye başladım. Günün birinde kuyunun yanına varıp üstündeki ağır taşı kaldırdığımda, güçlü bir rutubet kokusu burnumun direğini kırıyordu neredeyse. Sonra, suyundan yüzüme yansıyan dolunayı gördüm. Küçük bir taş aldım bahçeden, bıraktım kuyuya. Derinlerde dolunay parçalandı. İçimin derinlerinde Şems parçalandı sanki. Sular harelendi, dalgalandı, dolunay yavaş yavaş yerine tekrar oturdu. Derken daha büyük bir taş aldım, fırlattım kuyuya. Bir ses işittim derinlerden. Dolunay hilallere bölünmüştü, sırça canım gibi paramparçaydı, kalbim paramparça.

Şems, efendim, o gece kararımı verdim yapacağıma. Canımın derinliklerinde, içimin bütün kuyularında aynı yankılar vardı. “Yapma!” diyordu bana içim. Âlem haykırıyordu. Ben âlemi unutalı, kuyularımın üzerini mihenk taşlarıyla örteli çok olmuştu çok.

Babamın kapısına yüz sürüp içeri girdim. Sakin oturuyordu. İçindeki fırtınaları ondan başka kim bunca sükûnetle karşılayabilir ki zaten? Boynumu bükerek annemin çok üzöldüğünü söyledim ona. Kardeşlerim de, ben de mutsuzduk. Tek sevgi ona bunca sevgiyi unutturmamalıydı. Kendisinin de farkında olup olmadığını sordum ona. Gözleri bir çift kuyu olmuş, derinlerine çekiyordu beni. Bıraksam kendimi, oracıkta ööldüm. Aniden iki kuyudan da ateş fışkırmaya başladı. İyi olmamı öğütledi ağzı. İyiliğin bu dünyada kalıcı tek değer olduğunu söyledi bana. Aldırmadım. Ok yaydan çıkmıştı bir kere. Bir semâ’ın insanı yıldızlara çıkarabileceği kadar çamur-

lara bulayabileceğini de söyledim ona. Neyler çılgınca üfleni-yordu. Ruhani sesleri yitmişti, yırtıcı çığlıklar atıyordu. Ku-dümler bir cenk ritmi tutturmuştu. Kılıç şakırtıları, kan sesleri geliyordu alttan alta. Kendi semâ'ında yıldızlara döneceğini, benim semâ'mın ise hep yerde, hep balçık içinde geçeceğini söyledi. Dışarıdakilerden, konuşmalardan haberi olup olma-dığını sordum. Önsüz ile sonsuzun bir araya geldiği bir aşkta, kul sözünün önemli olmadığını, son sözün sonsuzlukta söy-leneceğini dillendirdi. Hiddetten çok kırgınlık vardı sesinde. Başka zaman olsa ellerine sarılıp af dilerdim, gözyaşlarımla ısı-latırdım ellerini. Lakin o an imkânsızdı bu. Şems'in aşkı beni benden almıştı. Kalbim bana ait değildi ki artık, kamunun dinlediği bir kudüm olmuştu. Vuruyordu sebepsiz. Ritmin-de uzak bir Arap şehrinin efkârı vardı. Dışarıda herkesin ileri geri konuştuğunu, âlemin, âlemden habersiz cahil sürüsün-den oluştuğunu, herkesin diğerinin hayatını sonsuzca, had-sizce merak ettiğini, diğerinin hayatına girip onu da kendisine çevirmeden mutlu olmadığını, bu cühelanın gözlerinin doy-mayacağını anlattım babama. Gözleri, kalbi, bütün varlığı ile bulunduğumuz yerden çok uzaklarda, bir yalnızlık semâ'ına durmuştu. Kişinin semâ'da kendisini en teslim ettiği anda, babam bana baktı. Ağzını açtığında, "Yeni şeyler söylemek lazım!" dedi. Canım o anda o kadar yandı ki anlatamam.

Elini öpmek istedim, izin vermedi; eteğine yüz sürmek is-tedim, ağır kumaşı geri çekti. Sadece, "Haklısın, lakin önsüz ile sonsuzu onda gördüm, anlamalısın!" dedi. Gözyaşlarımı tutamayacaktım neredeyse. Odasının eşiğine yüz gömüp ay-rıldım oradan. Şems'e hiddetlenmişim. Tutku kadar hiddet de tehlikeli. Lakin gene de "Birisinin uğruna öleceksin," de-seler, Şems'i seçerim. O kuzguniyi.

Ne zaman yapacağımı bilemiyordum. Lakin bir karara var-mıştım.

Gecelerim kaynar kazanlarda geçiyor. İstirap, geceden hep bir adım önde. Yemek, içmek haram. Belki de uzaklaşmam gerek, başımı alıp Konya'nın dışına, bağların çok ötesine, yeni şeyler söyleyeceğim, yaşayacağım yepyeni bir hayata gitmem gerek... Lakin nereye? Başka bir semâ'a durmaya mı? Bir yaştan sonra bağlarını koparıp gitmek çok zor. Bir yerde doğuyorsun, büyüyorsun, oraya alışıyorsun. O sokaklarda oynadığın çocuklar da senin gibi büyüyüp birer yuva kuruyorlar, sonra onların çocukları oluyor, onların büyümelerini seyrediyorsun. Hayat böyle akıp geçiyor. Durulmuş bir yaşamdan, göçebe bir hayata geçmek harcam değil. O türlü yaşayamam. Neysem oyum. Bu biçimde yaşamak öğretildi, bunu yaşarım. Gidecek yerim yok. Benim dünyam babamın yönüdür.

Ben, Şems'i yıldızlar kadar sevdim. Beraber bir yıldızla dönüşüp göğe ağacak, dev bir kaya olup tabiata beraberce yağacak kadar çok sevdim. Ölümü göze alacak kadar çok.

Bunu bana yapmamalıydın. Halkın gazabından korkup Şam'a kaçtığında yokluğuna alışmıştık. Canım acıyordu; ama, alışmıştım. Sonra babam, kardeşim Sultan Veled'i bir yığın para ile sana gönderince buraya dönmeyi kabul etmemeliydin. Herkes sevginden ötürü döndüğünü sanıyordu. Ama ben hakikati biliyorum. Akçe güzel geldi sana. Hırsın, aşkından fazlaydı Şems. Beni deli eden de budur. Ama halk da uyandı tez zamanda. Hepsi senin paraya olan tutkunu biliyor; sana dış biliyor.

İkinci kere gelmemeliydin Konya'ya. Revnaklı kapılardan geçmemeliydin. Aşk şerbetini gene içmemeliydin. Mademki geldin, sonunu da görmeliydin. Senin gibi bir âlim nasıl olur da bilemez başına gelecekleri?

Efendim, canımın içi, gül bahçemin en has gülü, neden beni o hanede istemedin? Geldiğimde neden en zalim halini takınıp o hanenin beyi senmişsin gibi içeri girmemi yasakla-

dın? Kendi babamın hanesine, çocukluğumun ülkesine dönmiyordum. Neden? Babamın evlatlığı ile evlenmiştin. Artık helaline halel gelmesi tehlikesi vardı. Bahanen buydu. Hane-ye, helalinin üvey kardeşi de olsa başka bir erkeğin girmesi felaketler doğurabilirdi. Kademsizlik yarattırdı bu durum. Haramdı. “Haram” ne kadar kullanışlı olabiliyor kara dillerde! İnsanın işini kolaylaştırıyor.

Halbuki işin hakikati, sen ayağımı oradan kesip, babam-la bir ruh semâ’ına durmayı istiyordun. İki gönlün od’unu iyi biliyordum Şems. İki dilin hikâyesini, iki kalbin hakikatini benden iyi kim anlardı ki? Aynı derde düşeli çok olmuştu.

Ben seni çok seviyordum. Halk ise senden zerrece hoşlanmıyordu. Para ile ilgili zaafını onlara duyurmak kolay oldu, işimi kolaylaştırdı. Seni ben o kadar çok seviyordum ki, artık başka hiç kimsenin sevmesine tahammülüm kalmamıştı. Senden hoşlanmayan bir kişiden duyduğum tek söz bile içimi ferahlatıyordu. Her bir söz sana karşı kazanılmış bir savaştı. Elbette çekememeler gene başladı. Para hırsını konuşuyorlardı, babamı nasıl kendi dostlarından kopardığını, yüce bir efendiye efendilik etmeye başladığını.

Ey sevgili, ey aşk bahçesinin kandili, denenlerin hiçbiri umurumda değildi. Seni görmek, nefesinden nefes almak, sen meseller okurken yanı başında sımsıcak soluğunla kendimden geçmek istiyordum. Uyumak, huzurlu bir uykuya sesinin kollarında varmak istiyordum. Hepsi buydu. Orta halli ömrümün, hatta korkunç ihanetimin bütün özeti buydu.

Elli yılı ardında bırakmış babama elli yılları bir dakikada bahşediyardın. Lakin bana bir dakikayı çok görüyordun.

Acım kaskatı bir bedende ortaya çıkıyordu. Kendi hanemde kadınıma sırtıma şişeler bastırıp kanımı alıyor, beni hacamatla iyileştirmeye çalışıyordu. Ancak dayanılır gibi değildi. Uykusuz nice gecenin ucunda, dar-kara sabahlara varmadan, birkaç

dakikalık nice uykudan kaskatı bir bedenle hayata dönüyordum. Anlıyordum ki tek gerçek ölüm değil. Acı da başka bir gerçek, aşk da... Yaşamak da. Hatıra da. Hafıza da. Kalp de...

Karşına geçtiğimde, sana içimde olan devran yangınını anlattığımda bana bu dem acıyarak bakmayacaktın Şems. Ben, âlemler yakışığı Mevlânâ'nın oğlu Alâeddin bunca küçük görülmeyi, bunca reddedilmeyi, üstelik hiçe sayılmayı hak edecek bir şey yapmamıştım. Sadece sevmiştim. Herkesten biraz daha çok sevmiştim. Bunun ötesinde başka bir durum yoktu benim için.

Ayağımı hanenden kestirdiğinde de, babamla çok az görüşmemize sebep olduğunda da bütün bunların birikip senin gidişini hazırlayacağını düşünmemiştim. Ama işte babamla o son münakaşayı yapmadan hemen önce anladım ki bir şeyin eskisi gibi olabilmesi için, o şeyin mahvına sebep olan ne varsa ortadan kalkmalıdır.

Zor olmadı ey gönlümün tek, has sultanı, ey varlığı yoklukla besleyen güzel adam, zor olmadı alıp başımı gidişim. Seni, gizli hakikatler anlatacağımı söyleyip yemin billah kuytulara çağırmam zor olmadı. Münakaşamız neticesinde son bir hiddetle bana sırtını döndüğünde, sırtına inen hançer, sana bıraktığım tutku mührüydü. Son bir gayretle bana dönüp yüzüme şaşkın şaşkın baktığında, bakışlarımı yere indirmem utançtandır. Yüzündeki yüceliğe dayanamayıp son gayretle ben de senle gelmeye kalkarım diye korktum.

Kimse bilmeyecek Şems. Sana kıyanın ben olduğumu kimse bilmeyecek. Babam bağışlamaz bilirim. Ela gözlerine dert bir inmeye görsün, hilal kaşları bir çatılmaya görsün, bağışlamaz beni. Şam'a döndüğünü yayacağım ortalığa. Seni uzaklarda bilecekler. Bahçedeki kullanılmayan kuyuya sürükleyip attığım, kurban olduğum ayağına ağır taş bağlanmış cesedini kimse bulamayacak.

Ey sevgiliden sevgili bildiğim, kul olduğum, gönlüme mührü vurulmuş güzel adam, sen beni bağışla. Bir Tanrı'nın bağışlaması boldur. Bilirim ki O bağışlamaz artık beni. Ne Tanrı, ne babam bağışlar artık. Bir sen ol, bağışla beni. Semâ'ımı sana durdum. Tek elimle gökten aldığımı, kalbimden süzüp sana veriyorum. Senden çok önce ben o kuyuda çürümeye başladım. Kim derdi ki bir kuyu her şeyin sonu olacak!

Dilerim ki bundan sonra her kim kulağını bir kuyuya dayar, o kuyudan tarihin en güzel aşk hikâyesini dinlesin. Dilerim kuyuya bıraktığım cansız bedeninin bir zamanlar en fazla benim tarafımdan sevildiğini bilsin. Dilerim, tutku için öldüren her insan, benim yaptığım gibi aslında kendisini öldürsün.

Gene geceler sakın, kara, bedbaht; yıldızlara bakıyorum bazen. Karanlıkta sakankur sesleri cırcırböceği seslerine karışır. Uzaktaki bağlardan “âlem” yapan şarap erbabının keyif sesleri gelip kırılır gecenin ortasında. Havuzda kırmızı ile kara balıklar karanlığa karışır. Gözlerim dolar bir hayatın bunca bahtsızlığına, ihanetine, melanetine. Keşke iki sakankur olsaydık, iki cırcırböceği, iki balık. Birbirine karışsaydı seslerimiz.

Kadınım gene mutsuz, sırtımda gözyaşları. Hayat burada böyle bu dem.

Ben, Mevlânâ oğlu Alâeddin, bunları söylemekten gayri bir şey yapıp edemem. Cinayeti ben üstlenmesem tarih değişir, inanç talan olur, tutku ile sevda yalan. Seviden ise çok evvelden geçmiştik seninle.

Bağışla aşk hanemde altın tahtım, bağışla Şems'im; başka çarem yok. Bütün bu yalanları anlatıp cinayeti üstlenmekten başka çarem yok. Seni gerçekten seven tek insan benim. Bu yalanı da sırf bunun için üstlenmeliyim.

Tarih böyle bilmeli. En muallak olan bilgide bile cinayeti gerçekte kimin işlediği bilinmemeli. Lanetlenenlerden olacağız ki, aşk da oldu olası lanetli bir durumdur Şems. Korkmam.

Âşık olduğum için çoktan lanetlenmişim. Bir fazlası üzmez
Bağışla beni Şems. Bu defa insanlar için, onlara yalan söyle-
meliyim.

Katilini ikimiz de biliyoruz.

İkimiz de susuyoruz.

Bu topraklarda susmak öğretildi bize çocukken.

Seni çok sevdim Şems.

Hem de bir Tanrı'dan çok daha fazla.

Asfalt Urba

Sırtımda asfalt urba.

Kasabaya giden yolda, akşam neşesi.

Güneş dinmiş, ay pusmuş, insan tabiatı kargaşadan vazca-
yıp da huzura kavil kılmış gibi bir hal var. Ne çok sevdiler beni
aşk ile meşk tarlalarında. İpe sapa gelmez bir sürü oğlan. İçimi
doldurdular ama, kalbimi değil. Her köye bir deli dediler bu
memlekette; bana da, çılgın, kaçık, kocakafalı dediler.

Gezmeye indiğimde, yüzümü görürüm çayda. Cismimi.
Bu dünyada bana verileni, benim payıma düşeni. Kocaman bir
kafa suda parçalanır her seferinde. Saçlarım iki örük. Kara saç-
larım, kesemem. Halim ne olur, bilemem. Tanrı var diyorlar,
yok, yalan, yok.

Babam bir asma dalıymış, muhtar emmim anlattıydı. Göç
etmeyi istermiş, çok çok istermiş; köklerini alıp, devrandan
geçip gitmiş bir gün. Başında kavak yelleri esermiş, hayırsız-
mış, kalpsizmiş. Korkak değil ama, sevgisizmiş. Gene de o

halinde anama sevdalı düşmüş, yakın durmuş, ayçiçeği gibi açmış. Bedeni kalbe benzemiş, atmış da atmış. Anamı aşka inandırmış bir biçimde, iman bile ettirmiş. Bunları da Sürmeli Bacı anlattıydı. Bir yandan muhtar emminin sırtına açtığı yaralara yakıcı kırmızı suyu sürüyor, bir yandan da halime ağlayıp anlatıyordu. Hem Sürmeli Bacı ağlıyordu, hem benden akıyordu gözyaşları. Bir zaman gelince de birbirine girip eski bir kadın masalı gibi akıyordu toprağıma. Kırbaç izleri, tırnak izleri, muhtarın karpuz yediğı çatalın izleri, üzerlerine sürülen her kırmızı suyla canımı daha da yakıyordu. Muhtar emmi beni çok seviyordu. Her iz, bir sevgi nişanıymış. Canımı yakıyordu muhtar emmi. Bütün erkekler, oğlanlar, kadınlar, kullar, tanrılar canımı yakıyordu. Öyle az, dakikalık bir acı da değildi bu. Çok fazlaydı, yoğun.

Acı o kadar büyüktü ki bu yalanda, her şey olabilirdin. Ayakkabı bağı, pelikül, koli bandı, teleskop, radyasyon, desise, Kütahya çinisi vazo, belki de Tanrı. Kabulümdün. Gidilen yollar gibi, ahtapota ait kollar gibi, alkollü içecekler, keyif verici maddeler gibiydin. Yeter ki beni kurtaraydın buralardan.

Babam, anamı dölleyip, kaçıp, kaybolup, susku olup bittiğinde; anam uzun yaz gecelerinde bir şişe şarap açardı en kırmızısından. Onu hatırlayarak, bana ağlayarak, aşka inanarak içerdi de içerdi. Midesi bulanana, bakışları puslanana, derken bütün içini toprağı boşaltıp mazisini yitirmiş, bomboş bir kalbe dönüşene kadar içerdi bahtsız anam. Ağlardı epeski bir türküde, Sivas da topol önünde yatan gemiler, aman Allah; atar da nisan topunu yer göğ iniler. Ezgi coşkuluydu, sözler acı. Hayat gibi. Kırık bir türküydü kırklar üstüne.

Bir gün baktım büyümüşüm. Nasıl oldu, yıllar üst üste nasıl bindi, kimler haytasından bir hayat kurdular köyün birdün-yaya piçine de, beni hayat hocası bellettiler hepiciğıne bilemedim. Derken bakıverdim bir arpa boyu yol gitmişim. Aslında

hep durduğum yerde beni alıp götürecektir, kollayacak, şefkatle saracak birini beklemişim. Zor imiş çok, belki de yalan.

Haytaların hepsine ilk hayat dersini ben bellettim. Anam şarap şişelerinde seraplar ardında sızdığında, ancak arada bir başını şişe hizasından az kaldırıp masa üstünden, dünyanın aslında cehennemden ta kendisi olmasına, bir de Allah'ın olmasına öfkeli olduğunda ben büyümüşüm. İki küfür arası bir yerde kaybolmuş çocukluğum.

İki meme ucuma iki nazarlık bağlamıştı anam. Dik, doru, süt gibi beyaz, yalçın biraz, uçurum sesli iki memem var. Birbirini bırakıp iki yana kaçan iki memem. Daha çok tazeydim o zamanlar. Evvel zamandı.

Sonra anam, memelerimin çevresini koca bir çaputla sardı ki, köyün itleri, bilumum avareleri anlamasınlar büyüdüğümü, bir sırdan-nurdan heykele döndüğümü. Canım yandı önce, alıştım sonra, hayat gibi.

Ama bir gün çay kıyısında, ömür kuytusunda anamdan gizli, dünyadan sırlı yıkanırken; bir baktım urbalarım yok. Çıkıverdim sudan. Köyün itleri atladı üstüme. Önce nazarlıklarımı kopardılar meme uçlarımdan. Sonra gövdemin haritasına yüz sürdüler. Ben ıssız vadideki başaklar gibi talazlandıkça, onlar haritamda en bilinmedik nehirlerde yüzdüler. Her yanımda beyaz, yapışık, sıcak. Bu ikinci büyümem, ikinci hayal kırıklığı. Kötü büyümüşüm, anladım, yandım.

O günden sonra köyden her kim istediye onunla oldum. İlk yatak dersini benden aldı o itlerin hepsi. Ama sakladım anamdan; sınırsız, kıpkırmızı şaraplar hazırladım ona kendi canımdan. En kokulu, buruk karanfillerle kaynattım şaraplarını. Anlamasın istedim, üzülmesin. O yaşlandı, ben yaş aldım. Kolay değilmiş şu ömür dedikleri; ecel diye bekledikleri hiç kolay değilmiş anladım. Köyde bir tane olsun arkadaşım yok. Herkes kendisini sakınıyor benden. Yoldan geçerken ben, on-

lar yolu boşaltmakla meşguller. Kafasını öbür yana çeviriyor çoğu. Kadınlara, kızlara gelince, ne zaman beni görseler yere tükürüyorlar. Hep bir kayısı çekirdeği fırlıyor boğazlarından sanki. Ömrüm onların kınalı ayakları altında çırpınan taze bir kayısı fidanı oluyor. Başkaca ne yapacağımı bilemeden hepsine ölümlerden ölüm beğendiriyorum düşlerimde. O kadınlar ki, kocalarını elleriyle hazırlayıp gönderiyorlar bana, sonra da benden bunca nefret ediyorlar. Olacak iş mi?

Her seferinde nefretle alıyorum onları içlerime. Her seferinde kötekle, eziyetle, işkenceyle giriyorlar boşluklarıma, süzülüyorlar içlerimde, istedikleri gezilere çıkıyorlar. Canımı çok yakıyorlar. Ben istemeden benden can alıyorlar. Ama hiçbirini evime sokmuyorum. Orası mübarek yerim. Herkesten gizli. Gelemiyorlar. Köpeğimizden, annemin perdedeki gölgesinden korkuyorlar, gelemiyorlar.

Muhtar emmi yıllardır sırtımı kırbaçlıyor sevmeden önce, etimde çatallar gezdiriyor. Bu nasıl sevmektir anlamıyorum. Soracak kimsem yok. Öyle bir yalnızlık ki zaman gibi, saf, duru, kuru.

Bir gün “Sevmek nedir?” diye soracak olmuştum anama. Şarabı dikip gülmüştü. “Sevmek bir kelime. Değeri bütün kelimeler kadar. Hangi kelime ne anlama geliyorsa odur. ‘Sevmek’ de ‘sevmek’ işte. ‘Kıpırtı’ gibi bir kelime. ‘Kelebek kanadı’ gibi. ‘Atamadığın çığlık’ gibi. ‘Gönül’ gibi, ‘hayal’ gibi, ‘fıkriyat’ gibi bir kelime. Ama hepsinden biraz fazla şu ‘sevmek’ dedikleri. ‘Hayat’ diye bir kelimenin çok yakınında durur.”

O gün anlamamıştım, bugün ise herhangi bir manası yok bunların. Yalnızca anamın söylediği sarhoş saçmaları, mey mavallarıydı.

Bir kış kuşluğunda gitti anam. Sırtında iki kanat çıktı. Evimizin duvarına çizilmiş bir melek resmi oldu anam. Gülesim geldi, ağlamadım.

Babil diye bir memleket anlatmıştı öğretmen. Orada günahkârın biri bir kule yaptırmış. Dünyanın en büyük günahkârıymış bu. Kendimi düşündüm, sonra köyü de, korktum. Bizden bile daha günahkârmış. Ama anlamadım ki, Allah’a karşı koyduğu, şirk koştugu için mi günahkârıymış bu? Yani, hani bizim köydekilerin hepsi inanır, sağlam durur bildiğimce; ama, beri yandan da beni mahvederler. O Allah neden bunlara ceza vermez? Bunlar neden Babil’deki o adamdan daha az günahkâr olurlar? Yoksa bir tek Allah’a karşı koyanlar mı günahkâr olur? O zaman ‘günah’ nedir?

Zor sorular sordum kendime. Kafamı sarstı. Cevabım yoktu. Uykum geldi. Ama önce, okuldan beş oğlanı mutlu ettim çay kıyısında.

Bu, Babil Kulesi yapılmış. Adam Allah’a ulaşmak istiyormuş. Onunla boy ölçüşmek için. Ne fena! Allah da kuleyi başlarına yıktırmış bunların, iyi olmuş.

Oğlanlar mutlu, ben uykusuz bir gece geçirdik.

Okulun ilk kısmını bitirince dışarı hayatı da bitti. Artık ev vardı, bahçedeki yaşlı ıhlamur ağacı, kırmızı toprakta yetişen aslanagızları, petunyalar, gül goncaları, bir de asıl, duvara asılmış çatıya tırmanan misk gülü vardı. Bir de ihtiyar bir köpek, dişleri dökülmüş, ama, halen sağlam duruyor. Bahçe, bir dünya olamazdı, olamaz.

Bir sütçü vardı, İlyas. Anamın ölümünden sonra sık uğrar olmuştu. İlyas’ın boyu benim dizkapağımın az üstüne gelir. Eksiği var, fazlası yok. Anam bunu uğursuz bilirdi, sütünden içmezdi. Halbuki iyi adammış İlyas. Gelip sessizce seyrederdi beni her sabah. “Kınalı kuzu,” derdi, elini donumdan içeri sokarken. Bir örümcek koştururdu bacak aramda. Gözlerim yaşarırdı, içimde yokuşlardan aşağı koşardım, gökten hızla süzülürdüm zümrüt çimenlerin üstüne. Ben hiç zümrüt görmedim bilmem ki İlyas, ama değerli bir taşmış, yemyeşil. Islak elini ağzına götürürdü İlyas. “Ah!” derdi, “Ah ulan biraz

daha boy olacağıdı ki, sütlerle dolduracağıdım seni, sütlerle boğacağıdım.” Sonra inleyiverirdi. Burun kanatlarım korkmuş güvercinin iki kanadı.

İlyas, “Bu böyle olmaz!” dedi, “Seni kasabaya götüreceğim. Buralarda yapamazsın sen. Bak benim karı da ihtiyarladı eyice. Senlen kaçacam kız.”

Bilemezdim ama, kamyonentinin sesini her duyduğumda koşturup kapıya çıkardım. Eve hiç almadım bunu. Anamın hatırasına saygı mıdır, bilmem; içimden gelmedi. Hep açık havada sevdi beni, açık havada doydum, doyurdu.

Kamyonentinin iki yanına bembeyaz iki kanat çizmişti. Kendisi boyamış. Tüyler duruyor. Sanırsın kanatlanıp uçacak o koca kamyonet. Motor gürültüsüyle beraber bir inilti de salardı kamyonet. Sanki bir ruhu vardı. Korkmama çok gülmüştü.

“Alt tarafı kamyonet. Ekmek tekne. Korkma öyle, kaçıp uzaklaşmaya kalkma. Gel, dokun, bak.”

Metal, güneşle ısınmıştı. Kanat sınısıydı. Gidecekti. Yanlışlıkla gelmişti buralara; ama, gidecekti bir gün. Bahçe değil; ama, kamyonet koskoca bir dünyaydı işte. Gidecektim. Karar vermiştim. Melek kanatlı, mavi bir kamyonetle kaybolacaktım buraların dilinden.

Bıkmıştım geceleri evin çevresinde gezinen gölgelerden. Köpeğin hastalıklı havlamasından, gece karanlığında işittiğim, adımı çağıran seslerden korkuyordum. Her sesin sahibini ayrı ayrı hatırlıyordum derslerden.

“Başgent Angaşa,” diyen oğlanı. Haritada Ankara’nın yerini gösterdiği an canlanıyor gözlerimde. Halbuki sesi, “Ağzına, gulağına, her yanına,” diyor şimdi. Sonra, “Arnavıtlık, Adriyağlık’ta bir ülkedir,” diyen oğlanın sesi. O da, “Naz etmey, alacayn, oynayacayn!” diye bağıyor.

İlyas, “Ananın öldüğünü anlarılarsa gelip girirler içeriye. Dikkatli ol!” demişti. Şehirden getirdiği vitrin mankenini

pencerenin önündeki koltuğa yerleştirdim. Gözüm gibi bakıyorum, içeride ışıkları yakınca, dışarıdan anam koltukta oturuyormuş gibi görünüyor. Ama geceleri anamın uykuya sızmasını bekleyen oğlanlar, bahçe kapısının önünden bağış çağrış geçiyorlar. Sarhoş karı kalkamayacağı için, bir umut, kızı kalkar da kapıyı açar, onları içeriye alır, beraber sabahaca âlem yaparlar diye. Birdünya piçle aramızda yalnızca yaşlı bir köpek vardı.

İlyas beni kurtarmaya söz vermişti. Köyden çok uzaklara gitmeye kararlıydım. Kararlaştırdığımız sabahtan bir önceki gece, sevdiğim eşyalarımı bir kutuya doldurdum. Eski bir avizenin kesme kristal taşı, şekerlik, okula başladığımda öğretmenimizin kontrol ettiğı kırmızı benekli beyaz mendilim, annemin etaminin üstünü renkli ipliklerle işlerken taktığı dikiş yüksüğü, kanaviçe evleri üzerinde işlediğı bir gergef, deve derisinden yapılma bir hayal perdesi figürü, babamın usturası, akçakavaktan yapılmış küçük bir ayna, çiniden yapılmış küçük bir güvercin, anamın son içtiğı şarabın etiketi, bir de hatıralar, hatıralar, hatıralar üç kere. Hepsini özenle hazırladım, eski bir teneke kutunun içine doldurdum. Sonra bahçeye çıkıp çiçekleri, ağaçları son kez suladım. Gecenin kokusunu çektim içime. Geceye döndüm. Olmayan bir Allah'a ağıladım.

Kapıları kilitleyip yatağıma girdikten sonra gene sesleri duydum. Oğlanların iştahı kabarmıştı. Ama benim aklımda hep İlyas'ın küçük eli vardı. Gözlerime yaş açtıran eli. Beni buralardan götürüp kurtaracak olan eli.

İçtiler, oynadılar, köpeğı azdıldılar. Havladı da havladı.

Sabah göğünde renklerle bulutlar oyun ederken dünyaya, uyandım. Önce köpeğın urganını çözüp saldım hayvanı. Gitmedi elbet. Sıcacık ahır, sallama yem. Kim gider? Ben giderim.

Yeni bir hayatı seçiyordum. Birazdan gelir İlyas. Alıp uzağı götürür. Kasabada hanım olurum. "Kocakafalı aşüfte!" demez hiç kimseler.

Köpek, anama kazdığım mezara gidip uluyor. Serbest kaldı ya. Kovuyorum olmuyor. Mezarın üstünde hain hain bana bakıp uluyor. Sanki ben öldürdüm. Hayır, hayat öldürdü; ama, nereden anlayacaksın! Sen yaşlı bir itsin, ben kocakafalı aşüfte. Nereden anlayacağız?

Ben öğretmenimi sevmiştim. Öğretmen de okulu bitirdiğim günün akşamı, mememden nazar boncuğunu sökerken ağlamıştı. Galiba o da beni sevmişti. Ama artık ne yararı var bütün hatıraların? Yeni hatırlara gitmek, hatıralar kurmak gerekiyor.

Muhtar emmiyi sevmemiştim; çok canımı yakıyordu. Acı insana iyi gelmiyor. Ama gene de var. Lazımmış gibi. Demek bir bildikleri var. Bu dünyada herkesin, her şeyin bir sebebi var demek ki!

Yalanlar kurardım ben kendime. Oyun olsun diye, ömrüm uzasın diye. Derdim ki ben bir çobanım. Suda yansımı görürüm. Halbuki yalan. Külliye yalan. Babam asma dalı değildi. Anama göre, orospu çocuğunun tekiydi. Ama ben onu rüzgârlar gibi yakışıklı bir adam diye hatırlıyorum. Hayal meyal öyle kalmış kafamda. Halbuki hiç görmemiştim. Görmediğinin hayali bile güzel. Hayal diye umutlandığını hakikatte görünce, asıl hayalin tuzla buz oluyor.

İlyas'la beraber yalanlardan da, hayallerden de vazgeçerim. Yeter ki istesin. Yeter ki beni sevsin gerçekten, cidden, özünden. Küçücük İlyas, koskoca bir kalbe dönüşsün yeter.

Öğretmenimin verdiği bütün kitapları okudum. Her buluşmamızda bana bir yığın kitap getiriyordu. Okudum da, hayata öyle inandım. Yoksa hayat tek başına çok inanılmaz. Bilmediğim kelimeler öğrendim. Her birinden yeni dünyalar, hayatlar çıkardım. Bir de baktım arpa boyu yol gitmişim. Masalları hiç sevmedim. Belki de, çabuk büyümem o yüzdendir.

İlyas gelmedi. İki gün bekledim. Kanatlı kamyonu gö-rünmedi yolda. Haber vermedi bana. Bu da masalmış. Ben masalları hiç sevmedim ki! Zalim olur masallar, çocuklar gi-bidir.

Ok, yaydan çıkmıştı. Yol için gereken neyim varsa hazırla-mıştım. Kutuyu doldurmuş, kalbimi kasabaya hazır etmişim. Hiç görmedim kasabayı önceden. Koskoca bir dünyaymış bi-zim sınırlarımızın ötesinde. Köpeğin yalını verdim. Bahçenin dışına, demir kapının önüne bağladım bir sıkı. Serbest bırak-sam gene gidip toprağı kazacak. Gece inmeden, gündüz din-meden gitmeliyim.

Akşama kadar kocaman kafamın iki yanındaki örükleri ısla-yıp ördüm tekrar tekrar. Kocakafa halime acıdım. Daha küçük bir şey olsaydı, belki de çoktan evlenip yuvamı kurmuştum. Hatır, gönül beni alırlardı, bir eve hanım yaparlardı.

Yok yapmazlardı. Ben onların hepsini rahatlattım. Karşı koymadım. Karşı koymak acı veriyordu. Fazla acıyla da yaşa-yamaz insan. Rızı oldum. Onlara en çok istediklerini verdim.

Anamdan sonra, onun hatırasına sakladığım son şarap şişe-sini kafama diktim evden çıkmadan az önce; kafa bin beş yüz!

Eve son defa baktım. Ev, kimseyi koruyamaz. Sadece du-varlar, tavan, bir de zemin. Neresi hayat bunun? Tül perdeler-e attım ilk kibriti. Sonra, odalara, yataklarımıza, koltuklara, gaz döküp yaktım kibritleri teker teker. Attım her yere. Kırmızı, mavi, yeşil, sarı, limoni, gümüşü, altuni alevler. Önce parlı-yor, sonra ateşlerin ucundaki diliyle duvarları, diğer eşyaları yalıyor. Duman, is, islim. Yangın, zaten hayata dair bir şey, belki bir yaşama biçimi değil mi? Tattım. Üstüm başım yangın koksun istemedim. Yolum uzun. En son annemin koltuğu ile mankeni yanarken seyrettim. Sonra, birazdan tutuşacak olan sokak kapısını çekip çıktım dışarı. Dumanları görünce yetişir-ler. Öldü bilsinler beni. Kocakafayı, anasının kızını, bir tane-

sini, köyün aşk delisini öldü bilsinler. Aşrı aşrı memlekete kız versinler! Uçan da kuşlara malum olsun, ben düştüm yollara, özleyecek kimsem kalmadı. İlyas yok.

Kasaba yolunda yürüdüm uzun uzun. Dünya başımdan çok dönüyordu. İnsanlar, hayvanlar, otlar da öyle. Dünya dönüyor, ben ne dersem diyeyim. Sırtıma asfalt bir urba çektim. Gelip geçen bütün kanatlı kamyonetlere İlyas diye baktım. Hiçbiri beni görmedi. O kadar çok İlyas geçti ki canım acıdı. Canım o kadar çok İlyas çekti ki, sonunda her yer ev oldu bana.

Derken kendimi şehirde buldum. Zaman geçtikçe de, başka başka şehirlerde. Oradan oraya hep sırtımda asfalt bir urbayla geziniyorum. Kasabada da çok sıkıntı çektim. Şehirlerde iyiyim şimdi. Asfalt urbaları çekip yol kenarlarında bekliyorum. Koca kafamı görenler yanıma geliyor. Dikkatlerini çekiyormuş. Fiyatımı söylüyor, binıyorum arabalarına, kamyonlarına, tırlarına, en çok da kanatlı kamyonetlerine. Saçlarımla, ağzımla, burnumla, kulaklarımla, yüzümle, memelerimle, bacaklarımla, bütünümlle oynuyorlar. Diğerlerinden farklıymışım, öyle diyorlar. Gelen, bir daha geliyor.

Bazen asfalta bir ıslaklık yayılıyor gözlerimden. O zaman durup geçmesini bekliyorum. Geçiyor.

Bazen de öbür kadınlar, adamlar, halen kestirememiş erkek kadınlar çok kızıyorlar bana; bağırıp çağırıyorlar ama kafamdan korkup üstüme gelemiyorlar fazla. Oysa doğduğum, büyüdüğüm yerde, korkmazlardı kafamdan. Alıştıkları için olsa gerek. Tuhaf şeylerle büyüyünce insan, yalnızca tuhaf olmayan şeylerden ürküyor. Belki de yanıliyorum. Bilmiyorum. Belki de bir tek şeyi anladım bunca zamandır:

Sen hayatı seçmiyorsun, yalnızca seçtiğini sanıyorsun. Oysa hayat seni seçiyor, istediği yere götürüyor, ister kader de, ister Allah, istersen kendi adını ver, bir şey insanı alıp bambaşka

biçimlerin içine yerleştiriyor, o kadar. Şaka gibi, yalan gibi bir şey, şu “hayat” dedikleri. En çok da kelime gibi bir şey.

O kadar çok kanatlı kamyonet geçiyor ki yanlarımdan, birinden İlyas inecek diye bekliyorum.

Örüklerimi kestim, ümidimi kesmedim.

Her şehrin yolunda, sırtımda asfalt urba, geçmişİ silerek yaşıyorum.

Fena değil bu.

Hatta böylesi iyi.

Hiç değilse yaşıyorum.

Bir Güz Sakin

Hava puslu.

Güzün son pusu. Yakında karalardan kara bir kış gelecek.

Kır sakın, alışkın.

Kadın arkada, çocuk önde yürüyor. Kadının elinde bir testi, bir de azık torbası var. Yürüdükçe, ayranın testide çalkalandığını işitiyor kadın.

Çocuk, arada bir, kadın halen peşinde mi diye arkasına dönüp bakıyor. Özellikle ortalık iyice sessizleştiği zaman. Sonra, kadının ayağının altında çıtırdayan kuru dalları, hışırdayan dikenleri, kayan taşları işittiğinde içi rahat ediyor. Halen peşinde. Gidecekleri yere kadar. Kadınlar Kayası'nda onların hikâyesi. Kadın, elinden gider diye içi içini yiyor çocuğun. Kaybetmeyi göze alamaz. Öyle buyurdu İbire ile ihtiyarlar.

Kadınlar Kayası, eski bir masaldan arta kalan, huzurlu bir yer. Nedense civardaki tek yeşillik bölge orası. Oranın dışında, yaşadıkları toprakların tamamı kara kuru, verimsiz. Buna

rağmen, Kadınlar Kayası'nda piknik yapılmaz, eğlenilmez, yüksek sesle konuşulmaz. Çocuklar top oynamak için oraya gitmezler. Yasaktır. Orası Kadınlar Kayası'dır. Mübarektir.

Kesilmiş koca çınarın kütüğünün yanına varıyorlar.

“Ömer bir dur, bir soluklanalım. Yoruldum gayrı!”

Kadın sırtındaki torbadan azıklarını çıkarıyor. Tandır ekmeğinin içine sıkıştırılmış maydanozlu lor var azıkta. Yayık ayrıntı da küçük testide.

“Ye oğlum, aslanım, yiğit oğlum benim. Ye de gücünden kaybetme.”

Ömer dürümü iştahla kavırıyor. Kocaman lokmalar koparak çiğnemeye başlıyor.

“Yavaş aslanım. Yavaş kara kınalım. Sonra boğazına oturur.”

Güz güneşi bir sıyrılıveriyor bulutların arasından. Ömer'in kuzgun saçlarını aydınlatıyor. Kara ışıltılar annesinin gözlerine yerleşiyor. Oğluna övünçle bakıyor Esma.

Esma, kara ceylan. Yıllar var sırtında. Dayaklar, ömürler, acılar, acılı türküler, ağıtlar, insan ne ararsa o var. Devedikeni ayaklarında. Kendince meşru, diğerlerince gayri meşru bir aşk kalbinde. Esma haykırsa kır susar. Köy susar.

İnsan, insanda neyi arasa onu bulur. Bir hazinedir insanın içi. İyi-kötü her şey orada. Altın, zümrüt, yakut da, onları bekleyen çatal dilli ejder de içinde insanın.

Ömer on ikisinde. Baykuş inmiş alnına. Baharı sever, okula gittiği zamanlarda top oynamayı sever, hanelere su getirilmediği zamanlardan kalma köyün eski çeşmesinden yalağa akan suyun sesini sever. Şefkatli bir şeyler bulur o seste.

Aklı yokmuş Ömer'in. Önce “baannesesi”, geçmişini kucaklayıp asla bırakmayan zalim İbire, sonra mutsuz bir pınar olan teyzesi Ayşe Bibi, sonra çipil gözlü ilk öğretmeni dediler Esma'ya. “Oğlun geri zekâlı!”

Esma'nın gönlünde bütün ekinler tutuşuverdi. Bir tanesi, nar tanesi, nur tanesi deli değildi ya!

Kasabaya doktora gittiler. O zaman Esma'nın eri Hüsam da sağdı. Hüsam, oğlunun geri zekâlılığını umursamadı. Allah öyle vermişti işte! Bir dahaki sefere aslan gibi bir oğlu olurdu. Olurdu olurdu! Bu da, eh, büyürdü işte! Allah vermişti, bir bildiği vardı muhakkak. Allah, hep bilirdi.

Doktordan durumu öğrenince, Esma ile dünya birlikte sustu. Hüsam dinlemedi. Baş ağrıyordu gene.

Bir baş ağrısı epeydir Hüsam'ı yoklayıp geçiyordu. Meğer geçmezmiş, bir inci tanesi yerleştirmiş beyninin kıvrımlarına. O yerleştikçe ağrı da yerleşirmiş. Kolay değilmiş söküp atmak o inciyi. Ne hünerli eller bembeyaz ışıkların altında neşterlerle almaya çalışmış da, olmamış işte. Hüsam, beynindeki inciyle göçmüş oralardan. Dizi dizi inciler gözyaşları olup dökülmüş Esma'nın göz pınarlarından. Hayat her yerde zormuş ama, küçük yerlerde bazen imkânsızmış. Hiç kimse istediğini yaşayamazmış.

Esma acıyı bilir. Eri yittiğinde canından can koparmışlardı. Bilir. Ama gönül başka bir âlemdir. Durmaz, yaşa başa bakmaz, yeniden dirilip sevirir, bağlanıverir. Gönüle güven olmaz.

Durali sakinlerden sakin bir erkek. Delikanlı dediğin genç yaşta düşer sevdaya. Hele köylük yerde. Canı ister. Sabahın erinden gecenin körüne genç adam ne yapsın köyde? Aşk iyi gelir herkese.

Elbet oturur kahvede, konuşur yaşıtı üç gençle. Ama hayat öyle geçmez ki. Kanın kaynamaya, can şalvarda oynamaya başlayınca gönül başka bir teni çeker. İnce olsun, saydama yakın, yel değmemiş yeri olsun, suyu bekler bir hali olsun. Can bu, çeker.

Durali, bakkal yolundan iğreti köy ikindilerine kayıkayıverip giden bir ince beli sevdi. Annesine arkadaş bir garip

Esma'ya gözlerinden en ateşli mektubu gönderdi. Esma al-dırıışsız baktı oğlanın yüzüne. Bir, iki derken gönlü bir kıpırdanıverdi. Gencecik oğlan, oğlundan altı yaş büyük. Yakındır askerliği. Gitmeden sevaptır dese, düşüncesinden utanır. Yeşil gözleri ıslıl ıslıl yanıyordu Durali'nin. Esma artık yüzü algeçer, bakkal yolundan dört kere, her gün. Hep bir unutma hikâyesi dilinde. Ya pirinç, ya süt, ya arpa. Hünsa bir aşk gibi çırpınmış kalbinde çok eski bir karasevda. Hüsam adı her içine değdiğinde canı çok yanmış, çok utanmış. Yeniden sevmegücünü taşıyabildiğine kendisi de şaşmış. Onca sevdiği hatta taptığı adamdan sonra yeni birini nasıl sevebilirmiş kalp? Bunca unutkan, arsız, arzulu nasıl olabilirmiş?

Bir sabah Durali altında depremler olurken seğırtivermiş Esma'nın ardından. Esma da yolundan sapmış, ev yolundan sıyrılıp kayalık yere koyuvermiş bedencağızını.

Göz gözü çoktan bilmiş ya, beden de bedeni bir iyi tanımış. Beş kere yangın söndürmüşler kaya kıyısında.

Durali gönlü gibi dili de genç bir adam. Adam olmuş gerçekten. Kendisindeki güce, enerjiye şaşırarak yeni yeni hikâyeler türetmiş. Arkadaşları da anlasınlar erkek olduğunu, bilsinler kimi doyurduğunu diye anlatmış da anlatmış. Gövdesi iri, dili çocuk bir delikanlıymış. Arkadaşlarının da dilleri çocukmuş. Durmamış bir türlü. Kendilerine “Sus!” diyecek zaman tanımamışlar; başka arkadaşlarına anlatmaya başlamışlar.

Durali'nin askerlik celbi geldiği gün, hepsi bir arada oturup Esma'nın yolunu beklemekteymiş.

Esma da gönlünü soymuş, kara kuzusunu, biricik Ömer'ini düşünüp dururmuş o sabah. Ne yapması, ne etmesi gerektiğini bilmiyormuş. Oğlu acıdan acı bir hatıraya dönüşmekteymiş günden güne. Yaşı büyüymüş. Ergenliğe girmekmekteymiş oğul. Sesi çatlamaya, huyu azmaya başlamış yavaş yavaş. Acı bir hatıradan acı bir gerçek belirtmeye başlamış iyiden iyiye.

O sabaha kadar “delinin anası”ymış köylünün gözlerinde. Hafiften acıyarak bakarlarmış yüzüne. Hatta günde dört kere bakkala gidişini bile unutmaya saydırıp, “Dalgınlığı geçer mi kadıncağızın?” diye geçiştirmişler. Başkası olsa anında dikkatlerini çekecek bu durumu umursamazlarmış. Ne olsa Esma’ymış o.

İşte o sabahtan itibaren, her şey peş peşe gelmeye başlamış köyde.

Önce postacı kasabadan askerlik şubesinden gelen kâğıdı getirmiş Durali’ye. Bir gece önce, sabaha kadar arkadaşlarına Esma’yı nasıl memnun ettiğini, kadının tekrar tekrar isteyip nasıl canını sömürdüğünü anlatan Durali’yi almış mı bir telaş! Bu telaşın kaynağı, özlemle beklediği erkek olma olaylarının arka arkaya dizilip gelmesiymiş. Önce bir kadın, hem de ateşi yanan dul bir kadın, sonra da her Türk gencinin şerefi, “erkek olma”ya atılan adımda kadından bile önde gelen askerlik, Durali’yi yarı esrik bir halde bırakmış.

O sabah Esma bakkala diye geçerken, bütün delikanlıların kendisine iştahla baktığını, aralarında gülüşüp başlarını çevirdiklerini görmüş. Durali’ye açılan gönlü büzülüp kendi içine kapanmış. Ufacık kalmış kalbi. Şişler girip çevrilmiş kalbinde. Gözleri yaşarmış ama, bakkala kadar düşmeden, yığıya tamamıyla teslim olmadan gidebilmiş.

Kimsenin duymamasını istediği ne varsa, belli ki başka dillerin ucuna gelmiş de düşmüş dışarılara. Utanç buymuş her iki âlemde de. Birine güvenip, hatta gönül verip, o kişinin ihane-tine uğramanın getirdiği ağırlık çökmüş içine. Hakkında neler anlatılmış olabileceği endişesi içini karartmış köy yerinde.

Sakin durmuş Esma. Köy yerinde bir kaya, bir ağaç, bir çeşme gibi durmuş. Ama içinde bütün topraklar yarılmış orta yerinden. Coğrafyası değişmiş. Hiçbir coğrafyaya benzemeyen bir toprak parçasından yalınayak yürümüş de yürümüş. Cehennem budur şüphesiz!

Hüsam'ın annesi İbire, kadınlar arasında bu haberi ilk duyanlardan biriydi. Bir zaman saçını başını yoldu; göğsüne tırnaklar attı, bir ibriğe benzeyen dizlerini kendine çekip, bir elini beline, diğerini de havaya kaldırıp oturdu bir zaman. Tanrıya ileteceği birçok ilenci vardı, ölmüş oğluna ise verilecek haberleri. Ömer için arada bir oğluna haber gönderiyordu zaten. Hüsam, köyde olanları, kimsesiz saydamlığında hissedince bir ürperdi. Zaten epeydir üşüyordu. Yeni olan, yalnızca güçlü bir ürperti olmasıydı. Sonra düşünedurdu Hüsam'ın annesi İbire.

Esmâ'nın kız kardeşi Ayşe Bibi dedikoduları işittiği zaman evinin bahçesinde bin bir hazla oturmaktaydı. Elceğiyle özene bezene yaptığı mercimekli köfteleri yemek için eve gelen iki arkadaşını bahçede iki başlarına bırakıp odasına çekildi. Derinlerden derin bir nefes aldı. Kendisine olmasını istediği en kötü şey kız kardeşinin başına gelmişti. O, âşık olmuştu. Kendisi ise gene köyün sıcaklığından sıcak bir bedende mahpus kalacak. Olmayacak işti!

Mert durdu Esmâ. Her zamanki gibi. Ama âşık olduğunda unuttuğu gibi. Sorduklarında saklamadı.

“Âşık olan benim, kedere hayran olan ise sizsiniz. Aranızda bunca sene, kederle dolaştım, hiç sormadınız. Şimdi ise gönlüm gene gülmeyi becerdiğinde bin türlü soru sordunuz gözlemlerinize, dillerinizle. Ben sahiplendim sevdamı. Siz kendinizi bile sahiplenmediniz. Değil karşınızdakini! O, çocuk çıktı, erkek olamamış daha. Dilini tutamadı. Beni başka dillere kelime, başka gözlere arsız etti. Ama olsun. Bir kere, sevdim ben onu. Şimdi içimde bıçaklar çevrilse de, o gün sevdim ben Durali adlı o oğlanı. Hiçbir şey beklemeden, ama her şeye hazır, sevdim.”

Dağ, taş, su bile kendi dillerinde konuştu, köylüler sustu. Olmamış gibi davranmayı tercih ettiler. Haber yayılalı tam üç gün olmuştu.

Durali önce kasabaya, amcasıgile gönderilmiş, oradan askere gideceğı haberi yayılmıştı köye.

Ortalık sakindi. Ama alttan alta bir kötölük akıyordu köy sularında. Dip akıntı. Acımasız, felaket geleneğinden beslenen bir akıntı. Karşısına çıkan her şeyi yutup gitmeye başladı.

Herkes biliyordu. Herkes konuşuyordu.

Esmasusuyordu.

Ömer oynuyordu sokakta.

Ayşe Bibi, Esmas'nın yüzüne tükürüyordu.

Durali gece nöbetini tutuyordu. Gözlerinde Kadınlar Kayağı, güz sonunda bile yeşil olan topraklar.

İbire çizgilerle doldurduğu bedeninde intikam büyütüyordu.

Ömer, haftada iki kere İbire'ye gider, oturur, mevsimine göre hatmileri, güneş, yağmur, kar tanelerini seyreder.

Güz yavaş yavaş iner manzaraya. Zalim bir mevsimdir. Doğayı ölüme hazırlar.

İbire olması gerekeni anlatır.

Köyün erkekleri erkektir.

Atalarının gösterdiği yolda olması gerekeni yaparlar. Ataları erkektir, erkekleşmiş yaşlı kadınlardır, Ortadoğuludurlar.

Yola çıkılır. Bütün erkekler için, yaşlı kadınlar için, Ortadoğulular için ortalık yerde temizlenmesi gereken bir namus hikâyesi vardır.

Esmas olacağı bilir, ses etmez; taze dürüm yapmıştır.

Ömer'i şefkatle okşamıştır.

Tabancasını eliyle hazırlamıştır.

Tek derdi, Ömer'in ceza alma ihtimalidir. Hani olur da, biri ağzından kaçırırsa, kanun, oğlunun peşine düşerse, bu çocuğun hali ne olur?

Ama on iki yaşındaki geri zekâlı bir çocuğa hiçbir kanun ceza vermez. Ya akıl hastanesine kapatırlarsa? Deliler evi,

mahpus damından beter! Hem deli hem mahpus bir Esmâ, Ayşe Bibi'ye Ömer'i yalnız bırakmaması konusunda yemin ettiriyor. Bütün sorumluluk onda olacak. Hiçbir yere kapatırmayacak oğlunu. Kıymetini bilecek. Her şeyden önce de Ömer'i alıp çeşmenin başına götürecektir, su sesini dinletecek, şefkati aklayan su sesini.

Ötesi şaka gibi.

Yemekten sonra Ömer'in eline tabancayı veriyor. Harbi ile temizlenmiş, içi, dışı pırl pırl. Külle ovmuş gövdeyi, kabzayı. Sonra güzel koksun diye üstüne lavanta sıkılmış.

Yapması gerekenleri Ömer'e tembih ediyor. Sımsıkı, defalarca. Ömer'in dikkati çabuk dağılır.

Esmâ, kara ceylan, tabancayla nereye nişan alması gerektiğini, üç kere ateşlemesini, sonra tabancayı kayanın dibine gömmesini söylüyor. Sonra günün birinde o tabanca gene lazım olacak Durali askerden döndüğü gün. Ayşe Bibi, tabancayı gömüldüğü yerden çıkarıp, Ömer'in eline verecek. Pusu nedir, nasıl kurulur anlatacak bir iyi.

Esmâ tam da bu noktada İbire ile, Ayşe Bibi ile aynı dilden konuşuyor. İntikamın, nefretin, şiddetin dilinden.

Gün gelir, kadınlar hayattan bile zalim olabilir. Kendine karşı zalim olan bir kadın, zaten herkese karşı zalim olmuştur.

Ömer iki kere kan görecektir hayatında.

Tandır ekmeğindeki maydanozlu lor sağlam tutacak karnı. İstese de kusamayacak. Her şeyi bir iyi düşünüp hesapladı Esmâ.

Yasak aşkıyla yatmayı hesapladığı gibi hesapladı kendi ecelini. Elleriyle hazırladı törenini.

Anadolu bazen Yalandolu'dur.

Herkes bilir bunu ama, söylemeye utanır, sıkılır. Belki korkar.

Anadolu bazen hiç kimsenin yaşamak istemeyeceği bir yere dönüşebilir. “Dünya” adlı gezegen için de aynı durum söz konusu.

Esma’nın bir kara perçemi tam sağ yanağında.

Ömer nişan alıp gözünü kapatıyor, basıyor tetiğe.

İlk kurşun perçemin tam üstüne rast geliyor. Perçem parça parça kan. Yanak dağılıyor. Kurşun ağzın sağ yanındaki dişleri parçalayıp, sol çene kemiğini dağıttıktan sonra yüzden çıkıp güze karışıyor.

Genzine kan doluyor Esma’nın. Çocukluğunda koşarken yere düşüp başını vurunca genzinde yükselen şiddetli çarpma etkisini hatırlıyor. Kısacık zaman diliminde bunu hatırladığına şaşıyor. Halen ayakta.

Şaşkın şaşkın yüzüne bakıyor oğlunun. Esma’nın yüzünde sevgi var. Kadınlar Kayası’nda yankılanıyor kurşun sesi.

Gözlerini sımsıkı yuman Ömer, oyun oynuyormuş gibi ikinci kurşunu sıkıyor.

İbire öğle yemeğinin bulaşğını yıkıyor. Kazanın kalay vakti gelmiş. Gene kasabaya götürmeli. İyice sıyrıyor kazanın dibini.

İkinci kurşun sol memenin altından giriyor vücuda. Esma titriyor olduğu yerde. Küçük bir daire çiziyor. Kurşun kalbin alt tarafından geçip ciğerin kızılığında bir yere yerleşiyor. Ciğerden kan dışarı yürüyor, Esma’nın körpe asma yaprağı gibi ağzına. İnce kan ağız kenarından sızarken Esma dönüp yere düşüyor sırtüstü. Sağ dizi havada. Döşğinde rahat bir gece uykusu uyur gibi yatıyor. Böyle rahat uzanmayalı bir ömür olmuş neredeyse. Çocukluğunun kayıtsız uykularından biri bu. Tut ki öyle olsun!

Ömer’in gözleri sımsıkı yumulu.

Kır sesinden, güz sesinden başka ses yok. Bir de annesinin nefesi. Sonuncu nefes hele! Nasıl da zor; zorba dünyaya karşı.

Esma'nın gözlerinde gökyüzü ufak ufak daralıyor. Gri bir perdenin ardından gökyüzünden geçen bir kuş sürüsünü görüyor. Televizyonda izlediği rahatlatıcı gece görüntülerinde olduğu gibi geçiyorlar gökyüzünden. Acısı azalıyor. Esma'nın gözleri kara. Karanlık kolay iniyor.

İbire namaz kılacak birazdan. Öğle namazından sonra, karşı evde yaşayan Nurkan'a gidecek. Oturup hoşbeş edecekler. Ölene kadar böyle. Sonrasını Allah bilir!

Üçüncü kurşun boşluğa gidiyor. Annesinin yerde olduğunu görmüyor Ömer. Gözleri sımsıkı kapalı. Kurşun, hızı azalana kadar boşlukta uçuyor. Derken ivme kaybedip düşecek uzaklarda bir yere. Yorgun kurşun. Kalp kadar.

Son nefesi o anda duyuyor Ömer, gözlerini açıyor. Esma yerde, derin bir uykuda. Gitgide kendisinden uzaklaşan dünyayı görüyor rüyasında.

Ömer yanına gidiyor annesinin, elini tutup başına götürüyor. Parçalanmamış yanağını öpüyor. Seilmeyi istiyor besbelli.

İbire sevecek artık onu. Ayşe Bibi, erkekler, gelenekler sevecek. Bundan böyle sürekli bir ölüme secde edecek Ömer. Sonrasına Allah kerim!

Esma ise artık şaşkın bakmaktadır terk ettiği bedene. Bunca can, şuncağız deri parçasına sığıştırılsın, olacak iş midir!

Bir sevgi bir ölüme sığdırılsın, olmayacak iştir!

Üç el silah sesinden sonra bir sessizlik çöktü Kadınlar Kayası'na.

Kayadan yankılanan sesler kuru toprak üzerinde bir zaman asılı kaldı, sonra havaya, suya, ateşe, toprağa karıştı.

Güz zalim gelir, kolay gitmez, daha da zalimine yol verir.

Kış, ölümdür bütün hakiki hikâyelerde.

Şefkat yalandır oralarda.

Uğranırsa, Kadınlar Kayası'nın çevresinde farklı yüksekliklerde, farklı boyutlarda tümsekler görülür. Orada gömülü on beş kadının mezarlarıdır bunlar. Mezar olup olmadığını anlamak için çok dikkatli bakmak gerekir. Ne bir mezar taşı, ne bir isim, ne bir iz. Anlaşılmaması gerekir. Ama her bir kadının ailesi mezarının yerini iyi bilir. Arada içlerinden biri gidip dua eder onlar için. Bütün kadınlar için tek kişi.

Bu ülkenin kanunlarına göre zaten bu kadınların hiçbiri yaşamamıştır. Varlık değil, hiçliktir onlar. Doğumdan öldürülmelerine dek. Hiçbirinin hüviyeti yoktur. Hayatları hüküm-süzdür ilk günden.

O kadınların hiçbiri o toprakların kanunlarına göre yaşamamıştır. Her biri gönül ülkesinin kanununa göre bir hayat kurmuştur kendisine. “Gittiği yere kadar!” demesini bilmiştir. Günün birinde oğlu, erkek kardeşi, babası, kocası ya da aileden bir erkek tarafından Kadınlar Kayası'nın yanına götürüleceğini bile bile yasak edileni yaşamıştır.

Hiçbiri, celladına, “Hadi çek tetiği!”, “Kes gırtlığımı ne duruyorsun?”, “Geçir şu kemendi boynuma, bitsin artık!” benzeri cümleler kurmamıştır. Her biri yalnızca karşısındaki adamın yüzünü kapamasını istemiştir. Ölüm daha kolay gelecektir o zaman. Bir, Esmâ kapamamıştır yüzünü. Ömer'in gözlerini sımsıkı yummasını istemiştir. Güzün bu zalim zamanında üstü hâlâ yeşil kalabilmiş toprağı görmek istemiştir. Belki de Durali adında bir oğlanın gözlerine benzediği için. Belki de hayat yalnızca bir yeşillikte gezinmekten ibaret olduğu içindir. Ya da öyle olması gerektiği için.

O kadınlar zaten sessizdiler. Sessizce kendilerine emanet edilmiş iğreti hayatlarını teslim etmişlerdi. Dingin birer ölüm töreni yapmışlardı kendilerine.

Ruhları hâlâ huzursuz gezer Kadınlar Kayası'nın çevresinde. Köylerine dönemezler. Orada kendilerini neyin beklediği-

ni bilmezler. Umursamazlar da. Hayat hayattır bu dünyanın her yerinde. Ölüm ise ölüm.

O köyde on beş erkek ise kahvede tavla oynayan kalabalığa karışır her gün. Bir acı kahvesine, bir tavşankanı çayına zararlarırken sigara dumanlarının arasında eski sevdiklerine benzeyen bir suret görür gibi olurlar bazen. Çok kısa bir zaman diliminde. Göz yanıltmasıdır. Vicdan susturulmalıdır. Aksi takdirde, yaşanamaz.

Bir tek, geri zekâlı Ömer'in çılgılığı bir zaman asılı durur havada. O da şimdilik. Elbet düşer yere, parçalanır. Ses de kalp gibidir, çabuk parçalanır.

Ömer gitmeye kalkışsa, gidecek yeri yok.

Baksa, artık gözleri her şeyi kırmızı görür. Başka şansı yok. Bekler.

.Zaten, hayat uzun bir bekleyiştten başka ne ki?

Pervasız

Güzel bir gün geçireceğimi ümit ederek uyandım. Sesler fazlalaşmaya başladı. Bu kadar gürültü etmeseydi ne iyi olurdu. Her şey bambaşka olurdu. Saat sabahın altı buçuğu. Nefis bir hava. Nisanın on beşi bugün. Değil mi? Galiba öyle. Serin bir rüzgâr usul usul giriyor salonuma. Perdeler havalanıyor, kanatlanıyor. Dışarıdan ıhlamur ağaçlarının kokusu geliyor. Buralarda ıhlamur ağacı yok. Bu koku nereden? Hafızamın oyunu mu? Olmasını istediğim bir şey mi? Asıl, komşu apartmanların bahçelerinde açmaya başlayan hanımellerinin baygın kokuları doluyor odaıma. Bu koku gerçek işte!

Serin, nefis kokulu bir sabah bu. Böyle bir sabahta her şey başka türlü olmalıydı.

Artık, geceleri pencereyi açık bırakıp yatmak bile bile lades. Bugünlerde hırsızlık, yankesicilik olayları artış gösterdi. Dikkatli olmak gerek. Hele de bu semtte! Harbiye, felaket durumunda! Ama bütün bu düşüncelerime rağmen geceleyin

gene de açık bırakmıştım pencereyi. Unutmuştum. Rahmetli Şamil eniştemin tabancası yanı başımdaki konsolun üzerinde durur hep. İyi ki de orada durmuş. Yoksa nasıl...

Boğaz'da erguvan salgını başladı. Eflatundan başlayıp mora kanat açan renkler bana dilediğim huzuru getirir diye ümit ediyorum. Bu sabah gene Boğaz'a gitmeye niyetliydim.

Erkenden kalkıyorum böyle. Birkaç sayfa okuyorum her sabah. Emeklilik kadar rahat iş yokmuş! Yıllarca koşuştur, rahat, huzur yüzü görme, dünyaya geldiğine lanet et; sonra bir sabah, aniden bütün dertlerin bitsin. İnanılmaz. Mucize budur herhalde.

Bir daha Sular İdaresi'nin önünden geçmeyeceğim. Söz verdim kendime. Hele emekliliğimin ilk günlerinde, birkaç gece üst üste kendimi Sular İdaresi'nin o köhne, kocaman, badanaları sıyrılmış, duvarları su yemiş salonunda bulunca neye uğradığımı şaşırdım. Kocaman salonda giderek küçülen, tek hücreli bir canlıya dönüşen, derken, bölüm şefi Gülseren Hanım'ın görkemli mabadının altında kalıp inim inim inleyen bir hiçtim ben. Kâbuslarım, hadi gece hayatını bir tarafa bırakayım, gündüzlerimi bile bana zehir ediyordu.

Hırsızlık olayları çok arttı. Tehlikeli bir hale geldi. İnsanlar evdeyken, yatarlarken, yatak odalarına kadar giren hırsızlar, onların üstüne fıs fıs sıkıp uyuşturuyorlarmış iyice. Hatta adamlar uyurken karılarına tecavüz edenleri bile oluyormuş. Irz düşmanı aşağılık lümpenler!

Kâbuslarım beni, bana mahkûm ediyordu. Açtığım her bir telefondan kendi sesimi işitiyor; her bir kapıdan karşıma kendim çıkıyordum. Hayat zordu evet, sıkıntıdan, boğuntudan başka hiçbir şey yoktu. Şu, "Dünya" dedikleri, bir imtihan yeri idi, evet, insanın kendini kollaması, iradesine hâkim olması gerekiyordu buralarda. Gülseren Hanım'ı öldürmeyi defalarca aklımdan geçirmiştim. Ama hiçbir zaman

buna cesaret edemeyeceğimi biliyordum. Çok eğlenceliydi aslında. Kafamda kuruyordum. Ona envai çeşit ölümler hazırlıyordum. Planlar, programlar, gözümün önünde beliren resimler, siyah-beyaz, derken kırmızı renkle canlanan, hareketlenen resimler, ellerimin arasından kurtulmak için yalvaran, çırpınan Gülseren Hanım. Yerler, duvarlar, eşyalar kan içinde. Kıpırmızı. Hem de AB Rh (-). Gülseren Hanım'ın kan grubunu ehliyetinde görmüştüm. Ehliyetini yeniletme işini üzerime yıkmıştı ya! Ne de olsa kendisi çok meşgul bir müdireydi. Yok, müdürdü, pardon! Gülseren Hanım çığlık çığlığa elimden kaçmaya, kurtulmaya çalışıyor; ama, boşuna! Onu kesip parça parça dilimliyorum. Kan yerine eritilmiş çikolata akıyor vücudundan. Çikolatalı ıslak kek. Evet, Gülseren Hanım esmer, kıvrıkcık saçlı bir hanımdı. O eski çocuk şarkısındaki gibi.

“Yağmur yağıyor, seller akıyor, Arap kızı camdan bakıyor!”

İşte o Arap kızı bizim Gülseren Hanım'dı. Irkçı değilimdir ama, insan böyle zamanlarda o acayip adamların davranışlarına ilişkin ipuçlarını kendi içinde yakalayabiliyor.

“Dışarı çıksam, yağmurda kalsam, aksa karam, bembeyaz olsam!”

Onu şişe geçirip pişirmek gerekiyordu. Bir Gülseren Hanım, bir domates, bir acı biber, sonra bir Gülseren Hanım daha. Akıp gider bu böyle.

“Böyle de hoşsun, böyle de güzel, çıkma sakın hasta olursun!”

Evet, bunu da biz zavallı tebaası söylüyorduk Gülseren Hanım'a. Onun üzülmesini, incinmesini, üşütüp hasta olmasını hiç mi hiç istemiyorduk. Sular İdaresi her şeyini, özellikle de, gecikmiş tahsilatlarının yapılmasını Gülseren Hanım'a borçluydu.

Biz Gülseren Hanım'ı çok sevmiştik.

Tanrı biliyor, onu öldürmeyi çok istemiştim.

Tanrı biliyor evet, Gülseren Hanım'ın bilmediğini Tanrı biliyor. Halbuki bazen bize Gülseren Hanım, Tanrı'nın ta kendisi gibi gelirdi. Her şeyi bilirdi. Her şey için ondan izin almalıydık.

Tanrı biliyor, çok şey istemedim şu hayattan. Sakin, huzurlu, yüzü durgun göllere benzer bir hayatım olsun istedim. O Tanrı'nın bana layık gördüğü ise hep gölün tabanındaki çamur tabakası oldu. Beni alıp içine çeken, tehlikeli bir bataklığa dönüşen o toprak, pislik, su karışımı. Mikroorganizmalar için bir evren, benim için ise hayat. Tanrı çok haksız.

Defalarca adını duyup sevdiğim bir kitabı ancak şimdi, emekliliğimin huzurlu sabahlarında okumaya başladım. Tabii Gülseren Hanım hayallerinden ya da kâbuslarımdan arta kalan zamanlarda. Filmini de görmüştüm ben bu kitabın. *Anna Karenina*. Pekâlâ güzel bir kitap. Ancak çok uzun. Yazarı kıyamamış, yazmış da yazmış. Bir yığın tasvir yapmış. Kadının çilesi bitecek gibi değil. Biraz bıkkınlık geldi desem yeridir. Ama klasik bir eser söz konusu olunca böyle düşünmek ayıp oluyor. Belli ki klasik işte. Bir özelliğı var ki klasik olmuş.

Aman işte yahü, yavaş yavaş okuyorum! Güzel yazmış adam.

Bir de, Sular İdaresi'nden bana plaket verdiler. Nezaket gereğı. Emekliye ayrıldığım günün akşamında yukarıdaki yemekhanede bir demet gül ile üzerinde hizmetlerimden dolayı Sular İdaresi'nin, güler yüzlü, örnek kişiliğimden ötürü de Türk halkının beni unutmayacağını yazan bir metal plaket armağan ettiler. Gözüm yaşarmadı mı? Yaşardı. Plaketi Gülseren Hanım zargon kırmızısı boyalı tırnaklarını gözlerimize soka soka uzattı. Ben her zamanki ağır halimle ceketimin önünü ilikleyip teşekkür ederek usturuplu bir biçimde plaketi aldım.

O gün sırf benim için çeşit çeşit çiçekler getirmişler, vazolara, bardaklara koyup yemekhanenin dört bir yanına yerleştirmişlerdi. Sırf benim için! Bahar salona gelmişti.

Gülseren Hanım en hanım hanımcık haliyle, kendisi gibi önder vasfındaki kişilerin arkalarında her zaman benim gibi güvenilecek, rahatça sırtını dayayacağı kıymetli insanların bulunmasının bir şans olduğunu söyledi. O güne dek beraberce gerçekleştirdiğimiz değerli çalışmalarımızdan, devletimizin Sular İdaresi'ndeki özverili çabalarımın otürü beni kutladı.

Derken kocaman ağzını, etli dudaklarını yüzüme yaklaştıran, Arap kızı, yani Gülseren Hanım beni şappadak öptü. Hem de etli dudaklarını hafiften dudağımın kenarına değdirmek suretiyle. Yanlışlık oldu sanırım. Hedef şaşması. Yahut ben öyle hissettim. Bazı arkadaşlar cep telefonlarının video kameralarıyla, fotoğraf makineleriyle o renkli akşamımızı ölümsüzleştirdiler. O cep telefonlarının yakın zamanda kapkaççılar, yankesiciler, hırsızlar, uğursuzlar tarafından çalınacağını ümit ederim. Canı gönülden!

Yankesicilik olayları iyice tehlikeli bir hal almaya başladı buralarda. Milleti konuşturup, uyutup parasını aliveriyorlar cebinden. Ya da adama çarpıp bir şey olmamış gibi yollarına devam ediyorlar. Adam bir de bakıyor ki cüzdanının yerinde yeller esiyor.

Yalnız bununla da kalmıyorlar. Şehir eşkıyası bunlar! Mahalle arkadaşları bir araya gelip yol kesiyorlar. Gece geç vakit تنها yerlerden geçen insanların başlarına tebelleş oluyorlar. Hele de adam tek kişiye parayı verdi verdi, yoksa adamın anasından emdiği sütü burnundan getirip eşek sudan gelinceye kadar yer misin yemez misin. Bu kadarla kalsa iyi! Bir de doğrudan sustalıyı kalbe sokup, içeride çevirenleri var bu piçlerin, affedersiniz!

Varoşlar bu serserilerin seri üretim yerleri gibi. Adeta, orada, adı saklı bir fabrikada üretilip şehrin sokaklarına salıyorlar bunları. Bazıları façalı, defolu, arızalı, hapçı. Şimdiki gençler aralarında, denyo mu diyor ne, öyle işte. Asıl, bu serserileri üretenleri, dünyaya getirenleri halletmeli, her kimse onlar!

Bir de bu itoğlu it hırsızlar. Evlere girip duruyorlar. Yahu polis canı istediği zaman bunları nasıl yakalıyor, ben anlamıyorum. İstemediği zaman yakalamıyor anlamına mı geliyor bu? Yani çaba gösterip de yakalayamıyor mu nedir, bilemem ki! Ama ünlü birinin, bir devlet adamının evine girerlerse onları anında yakalayıp analarından emdiği sütü burunlarından, eşek sudan. Anlayamıyorum.

Bir de zarar veriyorlar. Maddi zarar dışında. Hırsızları diyorum. Zarar veriyorlar.

Galiba yapılacak en iyi şey silah bulundurmak. Rahmetli Şamil eniştem iyi ki...

Elbette insanlar gelip yerleşecek büyük şehre. Adı üstünde “Büyük şehir” Onu büyük kılan insanları, rengârenk hayatı, sürprizlere gebe olması, güzellikle çirkinliği iç içe yaşatması. Ama gene de bir zarafeti, bir ahşap dokusu, cumbalı evleri, ne bileyim, sabahları birbirlerini selamlayan nazik insanları olur büyük şehirlerin. Olmalıdır! Yoksa yazık olur.

Gel, gör ki, yedi taneyi doğuran ile doğurtan eşekoğlu eşek gelip yerleşiyorlar büyük şehre. Sonra o yedi tanenin kısmetini Allah verir diye salıveriyorlar sokağa. Kâğıt mendil, çelenklerden çalınmış güller, koz helva satmaya başlıyor çocuklar, en olmadı kendi bedenlerini satıyorlar babaları yaşında adamlara. Babaları olacak eşekoğlu eşek ile anaları olacak kancık, çocuklarının eve getirecekleri paraya bakıyorlar. Hatta mümkünse geceleri bok kokulu odalarında yeni çocuklar peydahlamak için adam gel git halinde, affedersiniz; kadın da istemem yan cebime koy durumunda.

Ya ben yanılıyorum ya onlar, hem de fena halde. Gereksiz yere nüfus fazlalığı var. Ama beri yandan, iyi ki nüfus kontrolü de uygulanmıyor. Çin’de uygulandı da ne oldu? Adamların nüfusu bir milyarı geçti. Maazallah, ya bunlar da bir milyar nüfusu bulurlarsa? Yandığımızın resmidir.

Sular İdaresi’nde çalışırken•de bunlar gelip tezgâhların önünde yaylana yaylana durur; kapatılmış sularını zorla açtırmaya çalışırlardı. Para çıkışmamıştı, aybaşında muhakkak getireceklerdi. Ya da hay Allah, babaları yarın memleketten gelip parayı yatıracaktı; açsak olmaz mıydı, alt tarafı suydı! Ya da, bu yapılacak iş miydi ya? Annelerinin eli deterjanlı kalmıştı, tam da bulaşığın orta yerinde suyu kesmek de neyin nesiydi? İnsan bir haber veremez miydi?

Hiçbirini sevmedim. Kara kuruları, kıllıları, kel kafalıları, akli beş karış havada olanları, önünü kaşıyanları, genizden konuşanları, yere çömelip duranları, sivilleri, resimleri, hiç ama hiç!

İrkçi değilimdir ama, insan bazen böyle oluyor.

Can sıkıcı.

Tam da güzel güzel uyuyordum dün gece. Rüyamda ilk hanımım Semiha ile meşguldüm. Semiha gene en şımarık haliyle, kendisini neden boğduğumu soruyordu. Mümkün olduğunca sakın bir biçimde, ona kendi kendisine boğulduğunu, benim ise sadece bu duruma yardımcı olduğumu anlatmaya çalışıyordum. Dilim döndüğünce elbette. Semiha sağken iddiacı, iddialı, ısrarcı, ıstırap veren bir kadındı. Ruhu da kaçınılmaz olarak bedeninin özelliklerini taşıyordu. Beni delirtmesine ramak kalmıştı Semiha’nın. Hayatında kötü giden her şey için beni suçluyor; durmadan, ama gerçekten durmadan konuşuyordu. Uykusunda bile konuşuyor, tartışıyor. Öfkeli sesler çıkarıyor, gündüz kime kızdıysa gece de onlara hadlerini bildiriyordu. Hem de gündüz bunu çoktan gerçekleştirmiş olduğu halde!

Otuz sekiz yıl önce, on beş nisan tarihinde.

Evet, işte, evet, bunun için rüyamda Semiha ile meşguldüm! Gene on beş nisandayız. Semiha ile pikniğe gitmiştik. Aslında piknikleri de sevmem. Ne yapalım, zorunluluk işte. Hava güzeldi. O defasında bir Baraj Gölü'ne gidelim dediydik. Emektar Murat 124'ümün arkasına mangalı, kömürleri, etleri, kabı kacağı doldurduk. Piknik tüpümüzü koyduk. Sıcacık, ama gölgede serin bir gündü. Bahar güzel gelmişti İstanbul'uma.

Semiha ile top oynamaya başlamıştık. Çocuğumuz olmadığı için birbirimizin çocuğu gibi davranmaya başlamış, gidecek de bu duruma alışmıştık. Topu gitgide daha uzağa atmaya başladık. Derken Semiha'nın ayağı kaydı, topun ardından baraj sularına. Israrcı bir kadın olduğu için uzun süre suyun yüzünde debelendi. İddiacı olduğu için boğulmamak için direndi de direndi. Önce şaşkın şaşkın bakıyordum onun bu hallerine. Ağzından sular püskürterek bana öyle şapşal şapşal baktığım için bağırdı. Kurtulunca dünyayı bana dar edeceğine dair tehditler savurdu. İddialı bir kadındı elbette. Aniden, kıyıdan sarkıp suya uzanmış bir ağaç kütüğüne tutundu. Hırsla kendini kıyıya doğru çekmeye başladı. O an ne oldu bilmiyorum, atılıp, daha önceden kesilmiş ağacın kütüğünü olanca gücümle suya ittim. Kütük kendine tutunan kadını altına alıp Baraj Gölü'nün üstünde açıklara doğru kaydı. Bir iki çırpınma daha oldu suyun yüzünde. Sonra sakinleşti ortalık. Semiha bir hayaldi artık.

Aslında, cinayetin planlı bir işler bütünü olduğunu varsayardım. İnce ince hesaplar yapılmalı, ayrıntılar ustaca gözden geçirilerek en iyi yöntem saptanmalı, zaman en verimli şekilde kullanılmalı, acı vermeden iş tamamlanmalı, tabii eğer kişi sadistse acı vermek de bir maharet olarak hafızalarda iz bırakmalı, eylemin sonrasında ise iz bırakılmamalı, netice itibarıyla iyice düşünüp taşınılmadan yapılmamalı. Bütün ustalıklı

cinayet romanları da bunları öğretmişti bana. Lakin ortalık yerde, aniden, hiçbir şeyi planlamadan halletmiştim meseleyi. Üstelik acı da çekmemişti Semiha. Muhtemelen konuşurken, Baraj Gölü'ndeki suların büyük bir kısmını yutmuştu. Sudan çıkarılan vücudu o kadar şişmişti ki, kabrini enine genişlettirip gömebildik ancak. Bu kadar da bahsettim kendisinden! Rahmet istedi canı şimdi.

Sonra, Bihter geldi. Güzel, işveli, nazsız, tatlı, olgun böğürtlen gibi bir kadındı. Kıpkızıl saçlarıyla sürekli, son derece inandırıcı, elbette tehlikeli bir Komünizm propagandası gibiydi alçakgönüllü evimizde. Mutluydum. Yıllardan sonra ilk defa çok mutluydum.

Evime kekik kokulu zeytinler gelmişti. Kış ortasında taze bahar sesi vardı odamda. Salonumuzda sere serpe uzanarak televizyondaki en muammalı filmi izlerken bile vazgeçilmez bir aşk kokusu vardı. Mutluydum. Mor tüylü terlikleriyle çıtır çıtır, pıtır pıtır, ıtır ıtır bir kadındı Bihter. Derken beni bırakıp kullara, düştü yollara. Ezcümle tüpçümüzle fena kaçtı Bihter.

Bütün mahallenin haberi varmış durumdan. Sadece ben, bir başıma aşk sersemliğim ile şiirlere mısra arıyor gibi gezinip dururmuşum lodoslu havalarda.

Tüpçü daha mı iriydi, benden daha mı iyiydi, bahşiş yerine başka şeyler mi istedi, bilmem ama, nasıl olduysa olmuş Bihter, tüpçüye fena halde âşık olmuş. Sonradan ortada gezen dedikoduları toplayıp ortaya karışık anlatıveriyorum arada.

Bihter'in yolculuğu benim utancım oldu. Uzun süre başım önde gidip geldim. Benim için üzüyorlardı ya, bu, beni daha da kötü yapıyordu. Utanç, insanı en fazla üzen duygudur. Belki de bunu bildiklerinden o kadar acıdılar bana; o kadar utandırdılar beni.

Bazen, üstün güçlere sahip bir adam olmayı isterdim. Herkesi dertten, beladan, sıkıntıdan, zulümden kurtaracak kadar

güçlü, serinkanlı, saygı duyulan, korkuyla karışık sevilen bir süper kahraman. Ama olamadım, olamam. Olmam için çok yaşıyım artık. Başka bir şey oldum zaten. Ama eğer öyle biri olabilseydim, bu dünyayı tertemiz, yaşanacak bir yer haline getirirdim. Herkesin gönlünce yaşayacağı güzel bir yer olurdu. Kimse cinayet nedeniyle ölmezdi. Herkes ya hastalıktan ya da eceliyle ölürdü. Hayat bayram olurdu. Ama ben sadece Su İşleri'nde görevli bir memurdum. Sıradan hayatında oyunlar oynayıp, hiç değilse, onu biraz daha hareketli, yaşanır kılmaya çalışan ak saçlı bir adam.

Çocuğum olmadı. Pek de istemedim. Gazını çıkarmak gerekecek, uykusuz kalacağım, hastalanacak, maması, kaka-sı, bin tane masraf kapısı. İstemedim. Sonra büyüyecek. Asi bir şey olacak. Geceleri bekleyeceğiz uykusuz. Ya içkiye-uyuşturucuya bulaşacak, ya gereksiz bir şeylerle ömür tüketecek. Onu doğurtup böyle rezil bir dünyaya getirdiğim için benden de, annesinden de nefret edecek. Yaşlılığımızda ufak ufak intikamlar almaya başlayacak bizden. Getirmesi gereken şeyleri unutacak, faturalarımızı yatırmayacak, kendi evinde sürekli sorunlar yaşayacak, eşiyle, çocuklarıyla problemleri olacak. Çekilir dert değil.

Yaşlanınca bize bakar diye çocuk yapanları da asla anlamadım. Çocuk bakmıyor ki! Çekip gidiyor. Eskiden olsa bakardı; ama, artık devir değişti. Çocuğun da kendi hayatı var.

Bu çocukları doğurtup, doğurup enikler gibi şehirlere salanları da anlamadım ben. Ne yapacaklar sonunda bunlar? Başkalarının canına, malına, evladına taarruz edecekler. Kadınları taciz edecekler; küçücük yavruları tariz edecekler. En iyisi bunları doğurtanları iğdiş etmeli. İstemeseler de hepsinin hayalarını burmalı. En olmadı büyük şehre gelip güzel yaşam, yeni müreffeh hayatlar kurma hayallerini burmalı bunların! Ya da o fırın gibi karılarının içlerine spiraller yerleştirmeli.

Bunu onlar gönüllü olarak yapmaya yanaşmıyorlarsa, devlet yapmalı. Devlet her şeye kadirdir. Öyle olabilmelidir.

Sadece benim hayatıma mı gücü yetiyor devletin? Herkese karışabilmeli. Ben öyle bildim, öyle büyüdüm.

O ne pervasızlıktı? Öyle loşlukta kara kara yanan etiyle, gözleriyle o ne pervasızlıktı? Üstüme üstüme gelmesi. Korkmadan, ürkmekten!

Şimdi bu kara kuru oğlan neden benim evime giriyor? Neden o sprej tüpünü yanında taşıyor? Sabaha karşı uykumu al-lak bullak edip, çatır çutur seslerle evimde ne arıyor bu oğlan? Bu pervasızlığı aldığı haplardan mı -hani o cebinden yere saçılan renkli ufak haplardan mı- kaynaklanıyor? Yanındaki tüpü yüzüme sıksaydı, daha derin bir uykuya dalsaydım, belki de iyi olurdu.

Ama gel gör ki uyandım bir kere. Şamil eniştemin tabancasını aldım bir kere. Koridora çıkıp seslerin geldiği yere yürüdüm bir kere. Tabancayı doğrultup, “Dur! Kıpırdama!” diye uyardım oğlanı. O, sprej tüpünü suratıma uzatınca ne yap-saydım? Bir de, “Tam şuraya, burnumun deliklerine alayım,” mı deseydim? Çekiverdim tetiği. Kaza oldu sayılır. Vallahi. İsteyerek olmadı. Gayri ihtiyari. Yarı şuurlu. Hatta şuurum kapalıyken yaptım ben bu işi. O kadar kolaymış ki, bilemedim de. Parmağım tetiğin tam üstündeydi. Tık diye bir ses oldu. Sonra loşlukta bir ateşböceği fırladı, gitti; oğlanın vücudunda gözden kayboldu. Boş çuval gibi düştü kara oğlan; cebinden haplar saçıldı yere. Tıngırtılar. Sonra sessizlik.

Bekledim biraz. Hava güzeldi. İyice aydınlandı. Erguvan-ları özledim galiba. Boğaz tarafından bir erguvan havası geldi Harbiye’ye. Arka sokaklara daldı. Sonra telefonla aradım işte. Kanı tamamen yayılmadan birkaç tane bez koydum oğlanın çevresine. Gık demeden öldü. Yoksa hemen hastaneye götür-rüldüm. Göğsünden süzülüp yere yayılan kanı pıhtılaştı. Kala-

nını da bezler çekti. Dışarıda sesler fazlalaştı. Sonrası malum. Telefon ettim, geldiler. İsteseydim hiç aramazdım. Oğlanı da banyoya götürüp doğrar, sonra parça parça İstanbul'un sokaklarına bıraktırdım. Her parçası bir semte dağılırdı. Hem bu varoş itlerine de ders olurdu.

Bir zaman suskun kalırlardı. Korkarlardı. Bilmediği şeyden çabuk korkar insan. Bizim gibi şehirlilerin de yararına olurdu bu durum. O hayvanoğlu hayvanlar da ayaklarını denk alırlardı.

Yok, evet, benim biraz kafam karışık.

Ben, Sular İdaresi'nde otuz beş senesini yemiş bir İstanbullu olarak anlamıyorum olan biteni. Ben, herkesin "ben" dediği bu devirde, bu kadar yalnız kalmamalıydım belki de. Ben, bir kere delice sevdim, iki kere de insan öldürdüm. Cezalı değilim. Akli melekelerim de yerinde. Kimse, beni deli yerine koymaya kalkışmasın. Allah'tan, aklım, fikrim yerinde. Sadece kafam azıcık karışık. Bir kazadır oldu. İlki de kazaydı. Semiha'yı da çok isteyerek, bilerek öldürdüğümü sanmıyorum. Çok zaman geçti üstünden ama, gene de gönül rahatlığı ile taammüden olmadığını söyleyebilirim o hadisenin. Şimdi ise kendimi savunmak için öldürdüm o herifi. Şehri doldurdular, piç ettiler, affedersiniz, kendilerine benzettiler her şeyi. Ortalık yıkım yeri gibi. Her taraf enkaz dolu. Şehrin silueti bu piçlerin, affedersiniz, içlerini doldurduğu gökdelenlerle bozuldu. Para buldular sonra. Şehrin geceleri ile gündüzleri, hayatın huzuru bozuldu. İnsanların rant için yapmayacakları kötülük yok. Nefret dolu her yer. Onlar, bizler, ben nefret doluyuz. Siz de bana karşı nefret dolusunuz. Bir ağız tadıyla anlattırmadınız şu hikâyemi! Eğer beni konuştursaydınız muhtemelen bunların hepsini size anlatırdım. Ama siz kararınızı çoktan vermişsiniz. Bu salak oğlanın cesedi yüzünden beni suçluyorsunuz.

Şimdi vücudum nasıl dayansın sizin hücrelerinize? Yaş haddinden indirim yaparsınız belki. Hücreye koydurmazsanız belki hapishanede saygı da görürüm. Orada hayatım kolaylaşır. Ak saçlı, sakallı ihtiyar adama kim ne yapacak? Ama belli mi olur? Sizin hapishanelerinizde kadınsızlıktan neler oluyor-muş neler! Ben mabadımı yolda bulmadım efendiler. Benimle doğdu, büyüdü o. Bu ülkede bir mabat büyötmek, bu yaşa getirmek ne demektir, siz bilir misiniz efendiler? Ama belki nefsi müdafaa ya da hattı müdafaadan az bir cezayla yırtarım. Hadi sustuğum yeter. Verin artık kararınızı da ne yapacağımızı bilelim. Yok, yok, susmakla olmayacak bu iş!

Evet, ben Cemil Sabri, Sular İdaresi'nden tekaüt oldum, sana gelince... “Yaz kızım!” Anlatacaklarım var.

Onun ötesinde yüce Türk Adaleti'ne sığınıyorum.

İpekböceği

Televizyondaki bir belgeselde izlemişti. Kıvrımlı büklümlü gövdelerinin altında bir yerden -bundan tam emin olamamıştı, gerçekten altında mıydı, yoksa baş kısmından mı çıkıyordu- incecik iplikler çıkarıyorlardı. Bu salyaya benzeyen iplikler, nasıl oluyorsa yavaş yavaş donup gerçek birer ipliğe dönüşüyordu. Belgeselde tam olarak anlatmamışlardı bunu. Ama hayır, ipliğe bir anda dönüşmüyorlardı. Böcekler tamamen değişip bambaşka yaratıklara dönüştükten sonra, kabukların içleri boşalınca onları alıp kaynar sularla dolu kazanlarda yıkıyorlardı. Sonra eriyip kendisini iyice salan kabukları alıyor, birtakım tuhaf işlemlerden sonra ipliğe dönüştürüyorlardı. İncecik, durmaksızın uzayan, sanki sonsuza dek uzayabilecekmiş gibi duran, güzel bir bahar güneşinin ışıklarında pırıl pırıl parlayan iplikler.

Böcekler kıvrım kıvrım gövdelerini ipekten kabukların içine hapsediyorlardı. Aslında kabuk değildi, yorgan gibi bir

şeydi, battaniye gibi. Kendilerinin çevresine ipekten bir kabuk, yok bir pike, evet evde bir pike vardı ipek gibi, annesi hep onun üstüne örterdi ılık ikindi uykularında, örüyorlardı. İpek kabuğa “Koz” demişti anlatıcı. O kozanın içinde çok kalıyorlardı herhalde. Öyle uzun kalıyorlardı ki, biçim değiştirip bambaşka bir yaratığa dönüşüyorlardı. Güzelim birer kelebek olup çıkıyorlardı dışarıya. Sihir gibiydi. Masaldaki gibi, halının içine sarılıp dürülen yılanın, dünyalar güzeli bir kıza dönüşmesi gibi. “Efsun,” derdi babaannesi olsaydı. “Efsun” sözcüğünün kulağı dolduran fısıltılı tınısını hep onun cızırtılı sesinden hatırlar. “Taş plak sesli,” derdi annesi, babaannesi için de, bilemezdi taş nasıl, plak ne.

İpek kabuklarını delip kara kuru bacaklarını, yapış yapış buruşuk gövdelerini dışarıya bırakıyorlardı. Derken o kat kat gövde kendisini yavaşça gün ışığına salıyor, çevresindeki buruşuk kabartı göz alıcı renkleriyle iki saydam kanada dönüşüyordu. Olağanüstü bir değişimdi bu. Belki de babaannesinin “peri” dediği buydu. Hep altın rengi tozlar savuran, kristal gibi bir varlık olarak gösteriyorlardı perileri çizgi filmlerde. İncecik, tülkü kanatları oluyordu. Pır pır atıyor, titreyip savruluyordu o kanatlar havada. Bir sürü yıldız tozu bırakıyorlardı ortaya. Belki de kandırıyorlardı onu. Peri dedikleri aslında bu yaratıktı işte: Kelebek.

Babaannesine bunu anlatmayı isterdi. Oysa o, bir “melek” olmuştu geçen ay. Hoş, kendisi anlatsa da inanmazdı babaannesi. Kendisi, babaannesinin bir melek olduğuna nasıl artık inanmıyorsa, Muazzez Hanım da, perilerin aslında kelebek olduklarına kendi deyişiyle “zinhar” inanmazdı. Muazzez Hanım’ın kuru, buruşuk vücudunun boşlukta asılı kaldığına, sırtındaki bir çift bembeyaz kuş kanadını teleklerini saç aşıya yukarı sallayarak, kıvrılıp bükülmüş sonbahar yapraklarına benzeyen vücudunu havada titreştirdiğine dünyada inanmazdı Şule.

Babası müjdeyi verdiğinde gene inanmamıştı. O belgeseli izledi izleyeli, annesi ile babasına, “O kelebekten istiyorum. Ama kelebek olmadan önceki halinden,” deyip durmuştu.

“İpekböceği mi demek istiyorsun?” demişti babası umutsuz bir sesle. Biliyordu ki kızı neyi bu kadar tuttursa, sonunda mutlaka elde ederdi. Eşi de, o da, isteseler de istemeseler de biricik kızlarının bu tutturma hallerine alışmış; her istediğini ona sağlamaya çalışıyorlardı.

“Evet, o böcekten. Kıvrılarak gidiyor. Katlanıp açılıyor. Bakıyorsun yürümüş. Kaya kaya gitmiş. Ondan istiyorum ben.”

“Ama kızım, evde beslenmez ki ipekböceği.”

“Beslediniz mi? Nereden biliyorsunuz?”

“Beslenmez dedim sana!”

“İstiyorum!”

“Bak eğer istersen küçük bir su kaplumbağası alalım sana. Parmağın kadar. Ona küçük bir havuz da yaparız. Oynarsınız bol bol.”

“Hayır. İpekböceği istiyorum ben. Sonra kozalardan ipek yapacağım. Benim ipek elbisem olacak.”

Küçük ama çok içten bir kahkaha atıyor babası. “Alırız sana ipek elbise. Ben alırım. Söz!” “Ben ipekböceği istiyorum babacığım. İpek elbise istemem. Gerekirse sonra onu ben yaparım.”

Bu konuşmalar günler, geceler boyu srmştı. Ne masallar kr etmişti, ne başka oyuncaklar. Ne bezelye tanesinden incinen prenses ilgilendirmişti şule’yi, ne de Gulliver’in bir tepe üzerinde esir alınıp sonra da cüceler tarafından bağlanması gösteren kocaman bir biblo.

Plastik bir dondurma kabına yerleştirilmiş dut yapraklarının arasında kıvrılarak gözden kaybolmaya çalışan ipekbceğini gördüğünde nefesini uzun bir süre tuttu. Gördüklerine inanamayan bir insanın bakışlarıyla, tekrar tekrar kaba, için-

deki körpe yemyeşil dut yapraklarına baktı. Sonra bir sevinç çığlığı atarak babasının boynuna sarıldı. Hızla babasına doğru atılırken, iki gün önce alınmış Barbie'nin kafasına çarptı ayağı. Alındığı günün gecesinde öfkeyle koparılmış kafa yuvarlanıp yatağın altında gözden yitti. Barbie'nin vücudu bir süre sarsılıp kaldı olduğu yerde.

“İnanamıyorum babacığım. Bu benim mi gerçekten?”

“Evet kızım. Annen ile benim sana yedinci yaş günü armağanımız.”

“Ama zaten Barbie almıştınız.”

“Hiç mutlu olmadın ki onunla.”

“Şimdi çok mutluyum babacığım. Teşekkür ederim.”

“Bana teşekkür yok mu Şule'ciğim?”

Annesinin ölmesini bazen o kadar çok istiyordu ki, sonunda gördüğü hayallerin canlılığına kendisi bile şaşıırıyordu.

Babası ile el ele eve geliyorlar. O güzel, açık mavi elbisesini giymiş, iki yanında iki şerit halinde pırl pırl taşlar var. Kapıyı açıyorlar; ama, açılmıyor sonuna kadar. Babası zorlayarak içeri giriyor. Hemen arkasından da kendisi. Annesinin dağılmış kafasını görüyor. Babasının gözleri cam gibi. Açılmış, donmuş, öylece kalmış. Annesinin kafatasından kanlar süzülüp köpürerek halının üstünde birikiyor. Beyni parça parça dağılmış parkelerin üstüne. Duvarda beyin parçacıkları. Emine Hanım en kaliteli deterjanları kullanıp var gücüyle silse dahi bir türlü temizlenmeyecek o parçacıklar. Babası büyük bir gayretle elini uzatıp gözlerini kapatıyor Şule'nin. Ancak son gördüğü şey, annesinin, üstüne yayılan kanı. Mavi elbisesi kan içinde. Kıpırmızı. Derken, elbise aniden renk değiştirmeye başlıyor. Kanlar giderek siliniyor. Elbisesi kandan arınıp parlak mavi rengine kavuşuyor usulca.

“Olmaz olur mu anneciğim? En çok istediğim şeyi almışsınız.”

Bu konuşmalar sırasında hünerli parmakları ile dut yapraklarını kaldırıp indirip, harmanlayıp, dondurma kutusunun bir köşesine sinmeye çalışan ipekböceğini tekrar gün ışığına kavuşturdu. Şirin yüzünü dondurma kabına iyice yaklaştırıp ipekböceğinin dolgun gövdesindeki enlemesine çizgilere, o küçücük gövdenin mükemmelliğine uzun uzun baktı. Küçük parmak kalınlığında bir gövde alt kısmından çıkmış birtakım uzantılarla sarsılarak ilerliyor. O uzantılar, bacakları. İnce, hemen kırılacakmış gibi. Gövdenin üst tarafında ise küçücük bir baş, koyu renk.

Babaannesinin sözüm ona melek olmasından bir hafta sonra Şule'nin doğum günü vardı. Pek de parlak değildi o yılki kutlama. Hatta o zamana dek olanların en sönüğüydü. Nefis bir pasta vardı, anaokulundaki nefret ettiği o saçma arkadaşları, ellerindeki küçük, önemsiz armağanlar. Hele de babası ile annesinin aldıkları o aptal Barbie bebek. Yaşama, insanlara, hatta eşyalara karşı bir memnuniyetsizliği var Şule'nin. Henüz adlandıramadığı, muhtemelen belli bir yaştan sonra da varlığını önemsemeyeceği bir durum bu. Memnunmuş gibi davranmaya çalıştı o gün. Bol bol gülümsedi; birkaç armağanı hemen kazaen kırdı ya da kaybetti. Pastanın köpük gibi hafif, nefis kremasını parmakladı, yaladı, yuttu; pastanın üstündeki "İyi ki Doğdun Şule" yazılmış mor şekerlemeyi cıtır cıtır yedi. Akşama doğru hem ishal olup altına kaçırdı, hem de kustu. Babası ile annesi, elbette her yorucu olay karşısında yaptıkları gibi önce tartıştılar, sonra birbirilerini suçladılar, şiddetli bir münakaşa yaşadılar, bas bas bağırıp iyice gerildikten sonra, yatak odalarına çekilip küçük hıçkırıklarla, boğuk sesler çıkarak seviştiler.

O, küçücük böceklerle çok mutlu şimdi. İsteddiği şey, istediği zaman gelmeli, ulaşmalı eline.

İpekböceği kıvrılıyor, arkadan öne doğru uzun gövdesini iterek ilerlemeye çalışıyor kutunun daracık kıvrımları arasında. Tam köşelerden birinden kutunun kenarına tırmanmaya çabılıyor. Bir kurtuluş umudu galiba. Her hayvan bir “kurtulma” umudunu içinde taşır şimdiki zamanda; her insan da.

İki gece önce rüyasında babaannesini görmüştü. Koskoca-man bir koza vardı çevresinde. Elllerinde şişleri ile muazzam bir ipek koza örmüştü kendi çevresine Muazzez Hanım. Torununa bakıp göz kırpmıştı. Sanki yalnızca ikisinin anlayacağı bir lisanda konuşuyordu. Kozanın kat kat kıvrımları arasında giderek gözden yitmişti. Şule kozanın çevresinde dolaşmaya başlamıştı. Döndü, dolaştı. Dolaşırken çok uzun bir zaman geçti. Sonunda bir şişin kozayı delip çıktığını gördü. Şiş çevrile çevrile kozayı yırtıyordu. Şişin açtığı deliğin az gerisinde durup içeriden çıkacak varlığı beklemeye başladı. Şiş tutan küçücük bir el, onun bağlı olduğu körpe vücut çıktı ortaya. Şirin mi şirin bir kız. Yavaşça çıktı kozadan dışarıya. İncecik, ipeksi dokuda, saydam bir örtü vücuduna sarılmıştı. Örtü kıpırdadı, titreşti, kuruyup açıldı; dünyadaki en güzel kanatlara dönüştü. Şule çok şaşırılmıştı. O güne kadar gördüğü bütün kuşların, kelebeklerin, uçan böceklerin kanatlarından daha güzel bir çift kanat titreşiyordu pırıl pırıl, ıslıl ıslıl. Dinlediği masallarda, izlediği çizgi filmlerde varlığına inandığı peri kanatlarından daha saydam, pırıltılı, akışkan, görkemli iki kanat. Babaannesi kozanın içindeyken kendisine yeni bir yaşam örmüştü. Korkmamıştı Şule; ama, büyülenmişti. Uzanıp tutmaya çalışmıştı küçük sevimli kızı, periye, belki de meleği, en çok da Muazzez Hanım’ı. Ancak elleri içinden geçmişti kızın. Saydam bir varlığa, bir görüntüye dönüşmüştü kız. Lazerle çizilmiş gibi. Neondan yapılma bir figürün yansıması gibi. Kızın arkasına dolaşıp kanatlarına dokunmak istemişti Şule.

Olmuyor, dokunamıyor. İpekböceği dokunulmazlığını kavramış gibi daha da rahat hareket etmeye başladı kutunun içinde. Arada bir duruyor, körpe dut yapraklarını küçük, hızlı hareketlerle midesine indiriyordu.

Şule dokunamadığı böceği koklamaya çalışıyordu. Taze sürgün vermiş dut yapraklarının kokusunu içine çekiyordu ilkin. Hemen arkasından tatlı bir koku, akışkan, burun deliklerinden içeri giren taze, ıslak bir koku.

Aradan yıllar geçtikten sonra, Şule genç, güzel bir kadın olduğunda, hatta çok ama çok mutsuz, ancak tutku derecesinde hırslı bir genç kadın olarak hayatında ilk kez hünnap yediğinde, bu kelebekler gibi kısa ömürlü yemişin tadını, yıllar öncesinden genzinde kalan, daha doğrusu koku belleğine yapışıp kalan ipekböceği kokusuna benzetecekti. O gün, bir tadın bir kokuya benzemesinin, ikisinin birleşip bir anıyı beslemesinin mümkün olduğunu anlayacaktı.

Sonra, yıllar önce, küçük bir ipekböceğinin sahibi olduğunu anımsayacaktı bütün ayrıntılarıyla. İpekböceği ile uzun bir beraberlik istemişti. Galiba onun, ikisi için de büyük bir koza örmesini istiyordu. Net olarak anımsayamasa da bunu hayal ettiğini biliyor. Bütün evi saracak kadar büyük bir koza. Ailesiyle beraber girecek içine. Günün birinde kozayı yırtıp dışarıya çıktıklarında her şey değişmiş olacak. Bütün insanlar, en başta kendi arkadaşları, eşyalar, evler, sokaklar, bütün bir hayat.

Bir filmde gördüğü gibi. Yıllarca uykuda kalan bir adam -doktorlar “koma” diyorlardı bu duruma- aniden uyanıveriyordu bir gün. – Evet, komayı çok merak ediyordu. Nasıl bitimsiz bir uyku durumuydu o? O kadar derin uykudayken neler hissedirdi insan? Yoksa hiçbir şey hissetmez miydi? Kendisi örneğin, çok derin bir uykuda, sımsıcak bir yaz öğleden sonrasında yatağında terlerken dışarıdan gelen sesleri bütün

netliği ile duyuyordu. Annesinin azarladığı bir ocuk ağlıyordu, dondurmacı evet, dondurmacı geçiyordu. Uyanmak istiyordu ama, bir türlü kendisine gelemiyordu sıcaktan, yapış yapış, nemli. Koma buna benzer bir Şey olmalıydı. Uyanmayı istemek, hem de aslında istememek, ama birilerinin çağrılarına cevap vermek zorunda olmak...

Filmin kahramanı olan adamın beyni de bir kozanın içindeydi sanki. O uyurken çocukları lmŖ, torunları yaŖlanmış, torun çocukları fazlasıyla mutsuz. Arabalar ortadan kalkmıŖ, her yerde uçan daireler. AŖk dedikleri yokmuŖ.

Ŗule çok korkmuŖtu o filmde. Her Şeyin birden deđiŖecek olması dŖncesi insanı korkuya salıyordu. Belki insan sevdikleri ile beraber girerse o kozanın içine; dıŖarıda hayat deđiŖse bile, o insan, düzenini koruyabilecek gücü kendisinde bulabilir.

Ama kendileri de deđiŖeceklerdi kozadan çıktıklarında. Hepsinin kanatları olacaktı. Rengârenk tozlarla kaplı, saydam kanatlar. Onlar kanatlarını ırttıķķa pırıl pırıl tozlar havaya dağılacak, baŖlamakta oldukları yeni hayatın üzerine yayılıp o hayatı rengârenk kılacaktı.

Yıllar sonra babasının hasta yatağının baŖında beklerken, bu dŖn anımsamıŖtı gene. O günün gecesinde babası son nefesini verirken, bir pırlıltı yayıldığını grmŖt hastane odasına. Hastane yatağında baŖı yastığın üstünden iyice sarkmıŖ, ağzından hırıltılar çıkaran babasının bir süredir alıŖtıđı tek-düze nefes alıŖı birden durmuŖtu. Son olarak tuhaf bir hırıltı ıkmıŖtı gırtladığında. Sonra aniden babasının ağzından gecenin karanlığına yayılan fosforlu bir ıŖıltı grmŖt. ıŖıltı küçük parçalara ayrıŖmıŖ, odanın her tarafına dađılmıŖtı. Tuhaftrı, o gece korkmamıŖtı. Ama kalbi çok acımıŖtı.

Ŗule'nin yüzünde tuhaf bir gülümseme belirdi. Minicik elleriyle ipekboeğini kutusundan çıkardı. Babası ile annesi derin bir uykuya varmıŖlardı. Ŗule'nin de uyuduğunu, hatta

düşünde ipek elbiseler giyip ipekten bir yol üstünde saçlarını savurarak koştuğunu sanıyorlardı belki de.

Şule avucunda kıvrıla büküle ilerlemeye çalışan ipekböceğine sevgi ile baktı. Avucu gıdıklandı. Mutfaktaki mermer tezgâhın üstüne bıraktı böceği. Yumuşak, elden akıp giden gövde, içini ürpertti Şule'nin. Hem itici hem de çekici bir tarafı vardı ipekböceğinin. Kocaman bir kozaya gireceğini düşündü. İncecik, yapışkan ipliklerle dokunmuş, önce sarı, zamanla bal rengine dönüşen bir kozaya.

Bambaşka hayatların ortalık yerine çıkmak için kozayı ortasından yırtıyor Şule. Aslında ipeğin bir hayatı dönüştürebileceğine hiç mi hiç inanmıyor. Şiddetten güçlü olamaz ki bir ipek iplik. Öfkeden, acıdan, hırstan, ateşten, bıçaktan daha güçlü olamaz ki.

Bıçak, etleri ince ince kıymak için özel bir alaşımdan yapılmış. Gece geç vakit televizyondaki uzun reklam filmleriyle pazarlıyorlar. Alan kişi beğenmezse bir hafta içinde iade edebiliyor. Bu yeni ürünlerine o kadar güveniyorlar ki! Ürün grupları içinde önemli bir yeri var bıçağın. Bir yığın kesici aleti beraberce veriyorlar. Hem de hesaplı bir fiyata. Şule büyüleniyor bıçağın iki yana kıvrılan incecik, esnek metalinden. Tahtanın kenarını bile kesebiliyor. Mucize bir ürün. Bir pazarlamacılık dehası. Postayla eve teslim edildiğinde açıp uzun uzun bakıyor bıçağa. Yıkıyor.

Gece arkadaşlarıyla bir toplantıdan geliyor. Herkes çok mutsuz. Çok yalnız. Bütün arkadaşları, o çiftler birbirlerini aldatıyor. Her biri eşini diğerlerinden kıskanıyor. Ama ortada bir şey yokmuş gibi davranıyorlar. Aksi takdirde evlilikleri, beraberlikleri yürümez. Herkes özgüvenli. Hayatın tadını çıkarıyorlar. Hem kariyer yapıyorlar, hem eğlenebiliyorlar. Güzeller, diriler. Bakım kremleri, sıkılaştırıcı kremler, çamur kürleri, solaryumlar, Uzakdoğu masajları, SPA'lar, çok şey.

Televizyondaki reklama takılıyor gözleri. Aşçıbaşı kılıklı bir adam bıçakla ekmek tahtasının yanını doğruyor. O kadar sağlam ki o bıçak!

Dosdoğru mutfağa gidiyor. Bıçağı alıyor eline. Sol kolunun üzerinde gezdiriyor önce. Sonra, ilk çizgiyi çekiyor sol koluna. Kırmızı bir şerit yayılıyor. Biraz derin kesmiş. Canının acıdığını hissetmiyor. Önce kırmızı şarap, üstüne bol naneli mohito iyi gelmiş belli ki. Çizgiler, şeritler çoğalmaya başlıyor. Kolu kan içinde. Gözyaşları durmadan akıyor. Ama bir yandan da gülüyor Şule. Hani şu arabesk seven varoş çocukları, onlara hayli âşık varoş kızları jiletle yapmazlar mıydı bu izleri?

Televizyondaki müzik kanallarından birisinde Nazan Öncel'in eski bir klibi gösteriliyor. Gitmemek, o şehirde kalmak üzerine bir şarkı söylüyor. Yanmış-sönmüş, ölmüş-öldürmüş, siyah-beyaz bir yalnızlık var orada. Görmüyor, duymuyor Şule. Havada bir kan kokusu var.

Ertesi hafta boyunca uzun kollu elbiseyle geziyor. İzler silinmiyor bir türlü. Hele de ilk vuruşun izi.

Şule aylar sonra bir dövme yaptırıyor sol koluna. Canı o zaman çok yanıyor.

Sevimli bir çocuk Şule. Bu bilmiş gülümseme o uzun yüzüne çok yakışıyor. Gülümseyerek elini havaya kaldırıyor. Filmde gördüğü gibi bir karate vuruşu biçiminde tutuyor elini. Oradaki çekik gözlü adamın kiremitleri kırarken yaptığı gibi.

İpekböceği verniklenmiş mermerin üzerinde kıvrılarak, kendisini arkadan öne iterek uzaklaşmaya çalışıyor. Bir an duraksıyor. Dolgun gövdesi sarsıla titreye duruyor bir an. Şule'nin çok sevdiği, annesinin de, "Bağırsakların bozulur sonra!" diyerek yapmakta nazlandığı çilekli jöleler gibi titriyor. Sarsılıp oynayıp gene aynı şekli alıveriyor. Küçük ama, ipekböceğinden daha büyük el tuhaf bir biçimde iniveriyor gövdesinin orta yerine. Gövde, ortasına yakın bir yerden bö-

lünüyor, yırtılan vücudundan dışarıya iç organlarına benzer bir şeyler sızıyor.

Şule, tezgâhın üstüne yayılan sümüksü yapışkan sulara bakıyor. Aynı anda hem katılarak gülmek, hem de ağlamak istiyor.

Gece. Babası ile annesi derin uykuda. Babasının nefesini duyuyor. Giderek büyüyor o ses. Çoğaldıkça insanı sarıp sarmalıyor. Farkında olmadığı bir uyku durumuna gönderiyor. Babasının nefesi her yerde.

İpekböceği son titreyişleri ile kıvrılıp bükülüyor tezgâhın üstünde. Sanki defalarca kalkmaya çabalayıp, ama kayıp düşüveren bir boksör eskisi. Ancak bu, ikiye ayrılmış. Debeleniyor. Alt kısmı, ürpermiş bir sırt gibi. Çok hafif titreyişlerle vuruyor mermere.

Şule yıllar sonra aniden anımsayacağı, kendisinin bir kış günü dolmuştan zor bela dışarıya atlayıp karların üstüne kusmasına neden olacak bu sahneyi unutuyor o andan sonra. Ta ki kar usul usul yağarken tanelerinin aniden uzayıp birer ipekböceğine dönüşmeye başladığı ana kadar. Minibüsün üstüne, camlara yağan ipekböceklerini, caddelere inen, bütün araçları, insanları, apartmanları, bahçeleri, dükkânları saran ipekböceklerini görene kadar. Gökyüzünün bütün ipekböceklerini dünyaya boşalttığı ana kadar. Kar altında karnındaki kasılmalar bitmiyor. Parmağını alnına götürüp kaşlarının ortasındaki kısmı yukarı doğru çekiyor ki kusması azalsın, derken bitsin. Olmuyor.

Annesinin sırtı açılmış. Kocaman bir ipekböceği titreyerek iniyor sırtından aşağıya.

Babaannesi iftarını açıyor. Hurmaların arasında bir koza; zeytinlerin arasında bir ipekböceği. Dudaklarının yanından bir ipekböceğinin alt kısmı sarkıyor. Sadık bir köpeğin sahibini gördüğünde sağa sola savurduğu kuyruğu gibi titriyor.

Babası pijamasının alt tarafını çıkarmış ona bakıyor. Tam da alt tarafında, bacaklarının arasında bir ipekböceği. Bir gün...

Şule, sırtındaki yeni yaptırdığı dövmeyle bakıyor aynada. Sırtından yukarı kayarak ilerleyen bir ipekböceği. Büyüyor Şule.

Şule'nin kolundaki dövmede bir kozanın içindeki yaratık dışarı çıkmaya hazırlanıyor. Yırttığı yerdeki kozanın kenarları kanıyor. Sivri tırnaklarıyla ürkütücü bir yaratık bu. Yalnızca tırnakları, kısmen de pençesi görünüyor. Kendisi yok ortada. Onu ürkünç kılan da bu galiba. Var olması, ama, varlığının tam olarak görülememesi.

Muazzez Hanım sırtında bir çift bembeyaz kanadı titreterek uçuyor, uçuyor odanın tavanında. Oğlunu affediyor torununa yaptıklarından ötürü. Her kuşak kendisinden sonraki kuşağın ırzına geçiyor. Genç kuşak önce yaşlı kuşağı affedip sonra da kendisinden genç bir kuşağın ırzına geçiyor. Bu dünyada kimse bunu hak etmiyor. Babaanne, uzun uzun Tanrı ile konuşuyor, kimseciklerin rüyalarına girmediği sakın zamanlarında.

Tanrı kimseyi duymuyor.

Masal Yok

Annem, Selin ablayı çok seviyor.

Selin abla hep bizde.

Ben annemle yalnız kalmak istesem bile, o bizi yalnız bırakmıyor.

Selin abla geceleri annemin yanında yatıyor. Aslında kendi evi varmış. Öyle diyor. Ama gene de bizi yalnız bırakmamak için bizimle kalıyormuş. Bunu da annem diyor.

Geniş yatakta beraber yatıyorlar.

Ben yalnız başıma yatıyorum.

Artık tek yatmayı öğrenmeliymişim.

Beş yaşında koskocaman bir adammışım.

Başka türlü büyüyemezmişim.

Kendi odam var benim.

Duvarları yavruağzı.

Annem diyor. Kulağımda büyüyor, yavruağzı.

Geceleri küçük bir lamba yanıyor odamda. Karanlıktan korkuyorum.

Bir daha uyanamayacakmışım gibi geliyor, hiç uyuyamıyorum.

Gece lambam çok güzel. Deniz dibi gibi. Duvarlarım mavi oluyor. Odamın duvarlarında bir denizkızı dimdik duruyor. Denizkızı koruyor beni.

Bütün çocukları korurmuş denizkızı.

Lambam yanınca odam tamamıyla karanlık olmuyor. Loşlukmuş bu. Selin abla öğretti.

Loşluğu seviyorum.

Sırtüstü yatağıma uzandığımda, sırtında pırıl pırıl iki kanadı olan bir peri görüyorum.

Öyle güzel gülümsüyor ki, kendimi tutmasam kalkıp onunla uçabilirim bütün gece.

Ama sabahları yorgun uyanmayı sevmiyorum.

Dinç olmalıymışım.

İyi uyku, bir bardak süt, dibinde bal.

Peri her gece beni seyrediyor.

Denizkızı ile peri bana masallar anlatıyorlar. Biri denizin dibini, öbürü gökyüzünü anlatıyor.

Can kulağı ile dinliyorum.

Yalan olduğunu biliyorum.

Yalan, hayal, düş.

Gene de seviyorum onları.

Hayalleri sevmek gerekmiş.

Peri hiçbir zaman babamı anlatmıyor bana. Oysa gökyüzü demek, babam demek. Peri bilmiyor mu? Biliyor. O her şeyi bilir. Ama anlatmıyor. Üzüyor beni.

Bir gece Selin abla masal dinlemeyi sevip sevmediğimi sor-du.

Ondan hiç masal dinlemedim ama, sevmeyeceğimi biliyorum.

Annem bir kez kendilerinin masalını anlatmıştı bana.

Kapkara bir şehirmiş Ankara.

Kalesi bile çok kara, çok eski, çok kuruymuş. İnsanları yalnızca koşturuyormuş. Çok çalışıyorlarmış.

Babamla orada sevmişler birbirlerini. Koşturanların arasında göz göze kalmışlar. Babamın gözlerinde gökyüzü varmış. Annemin de gözleri mavi ama, denizin en derini. Beraberce gökyüzünden son hızla denize dalmışlar. Yalnızca birbirlerine bakarak yaşamışlar bunu. Göz göze.

İlk görüşte aşkmış bu. Babamın üstünde üniforma varmış.

Mavi üniformanın omuzlarında kanatlar varmış.

Babam uçabiliyormuş. Çok seviyormuş uçmayı.

Ben doğunca en çok beni, sonra annemi, sonra uçmayı sevmiş.

Ama yalanmış anlattıkları.

Aslında en çok uçmayı sevmiş ki, bırakıp beni, annemi, ölmüş.

Çok az hatırlıyorum babamı.

Saçları siyah, gözleri mavi.

İki gün önce Selin ablanın eteğini giydim.

Annem beni sevsin diye.

Yalnızca yüzüme baktı. Bir daha giymememi istedi.

O Selin ablanınmış. Eğer istersem bana başka etek diktirirmişiz; ama, Selin ablanın hiçbir eşyasına el sürmemeliymişim.

Sonra da güldü. Şaka yapmış. Erkekler asla etek giymemiş. Bir daha böyle saçmalıklar yapmamalıymışım.

O, beni çok seviyormuş. Eski bir masalın özetiymişim. Bazen, anlamadığım şeyler söylüyor. Tuhaf!

Âşık olmaktan korkuyorum.

Selin ablaya değil tabii.

Komşumuzun kızı Nesli'ye.

Nesli çok güzel.

Denizkızından, periden, Selin abladan, annemden bile güzel.

Aslında ben “Selin” demek istiyorum, ama annem kızdı. Ona asla Selin dememeliymişim. Çok ayıpmış. O benim yaşı-tım ya da arkadaşım değil, ablammış. Saygı göstermeliymişim.

Selin abla ise önemli olmadığını söyledi kendisi için. İstersem Selin diyebilirmişim pekâlâ. Neden olmasınmış?

Annem gözlerini iri iri açarak, Selin ablaya kendi işi ile ilgili- lenmesini, sonra benimle baş edemeyeceğini söyledi. Çocuk terbiyesine karışmamasını istedi Selin abladan.

Annemin gözleri mavidir.

Hem annem hem babam mavi gözlü olduğu halde benim gözlerim sarı.

Bu yüzden çok utanıyordum.

İnsanlar beni görünce önce gözlerime bakıyorlar.

“Çiğ bir sarı. Çıyan gibi!” demişti bir yaşlı kadın. Hayretle bakmıştı yüzüme. Az sonra da kaldırımından inerken ayağı kay-mış, düşüp kafasını kaldırımın kenarına çarpmıştı. Kemiklerin çatırtısı bizim olduğumuz yere kadar gelmişti. Annem hemen eliyle gözlerimi kapamıştı.

Büyükler bazı şeyleri görmezsen anlamayacağını, bilmeye-ceğini düşünüyorlar. Saçma! Örneğin Tanrı'yı görmüyorum; ama anlayabiliyorum, biliyorum.

Her gece dua ederken onu çok yakınımnda, bazen de içim-de hissediyorum.

Neyse, yaşlı kadın çok kötü gebermişti. Hemen beni ora-dan uzaklaştırdılar.

Sarı gözlerimden çok utanıyordum eskiden. Ama büyüdükçe, bunun beni başkalarından, sıradan insanlardan ayıran bir özellik olduğunun farkına vardım. Başkaydım.

Annemin giderek benden uzaklaştığının farkına vardım bir de.

Eskiden beni kucığına oturtur, okşardı saçlarımı. “Karavel saçım, güzel oğlum,” derdi.

Artık sevmiyor beni. Saçlarımı kısacık kestiriyor. Böyle daha temiz olurmuşum.

Annem bilgisayarın başına oturuyor bazı geceleri. Uzun uzun bir şeyler yazıyor. Benim bilgisayara yaklaşmamı çok istemiyor. Çocukluğumu yaşayamazmışım. Normal oyunlar oynamalıymışım, kitap boyamalıymışım, bozyaplarımı toplamalıymışım, bahçeye inmeliymişim, sokağa çıkmalıymışım, ılık sütümü, taze sıkılmış portakal suyumu içmeliymişim, terlememeliymişim. Çocuk gibi çocuk olmalıymışım.

Öyleyim zaten. Anlamıyor beni. Annelerin en büyük sorunu çocuklarını anlayamamaları zaten. Hem çocuk olmalarını, hem de bazen büyük adam gibi olmalarını istiyorlar. Acayip.

Bazen bilgisayarda oyun oynamama izin veriyor. Savaş oyunları oynamak istiyorum; ama, annem almıyor onlardan.

Oyunlarda şehirler inşa ediyorum. O şehirler yıkılıyor, yenilerini yapıyorum. İtfaiyeler, okullar kuruyorum, gazete binaları oturtuyorum şehre. Ama yıkılıyor. Her şey yıkılıyor. Beceriksizim.

Annem şarkılar söylüyor.

Selin abla da ona katılıyor şarkı söylerken.

Okula başlayacakmışım önümüzdeki sene. İyice büyümüşüm.

Selin abla beni öpüyor. Utanıyorum. Halbuki hep bizimle, her şeyimi biliyor. Ama gene de utanıyorum.

Annem gündüzleri işe gitmiyor. Bir yıldır evde. Ekonomik kriz varmış. İşten çıkarmışlar onu. Bütün ekibin işine son vermişler şirkette. Çokuluslu bir şirketmiş. Üçüncü dünya ülkelerinde açılan bütün çokuluslu şirketler gibi boktanmış. Yap-

tıkları bütün reklamlar da boktanmış. Zaten, reklam, boku bile satma sanatından başka neymiş ki?

Selin ablayı susturuyor annem. Benim yanımdayken terbiyesiz kelimeler kullanmamasını istiyor. Ama ben zaten biliyorum bunları.

Selin abla da gülerek öyle diyor.

“O zaten biliyor bunları. Sokağa çıkan her çocuk bilir. Hem çocuğu sokağa bırakıyorsun, hem de kulaklarını tıkamaya çalışıyorsun. Komiksin valla!”

Bazen sokağa çıkma iznim var. Yalnız bizim oradaki inşaatın altından geçerken dikkatli olmalıymışım. Taş filan düşerse, altında kalıp ezilirmişim. Ölüsem çok üzüлp ağlarlarmış.

Engin abi inşaatta çalışırken bana bir şey olmaz. Bunlar hâlâ anlamadılar. O beni korur. Koskocaman abi. İnşaatın bekçiliğini yapıyor. Kocaman inşaatı da koruyor, beni de korur. İnşaat on iki kat olacaktı. Buradaki en yüksek apartman.

Engin abiye periyi anlattım, denizkızını anlattım. En çok annemle Selin ablayı sordu. Anlattım. Beni dinlemeyi seviyor.

Bazen Nesli’yle annesinin çıktıkları zamanı kollayıp, ben de onların peşinden dışarı çıkıyorum. Nesli’nin beni görmesini sağlamaya çalışıyorum. Hafifçe öksürüyorum. Ayaklarımı yere sürterek yürüyorum. Tuhaf sesler çıkıyor. Nesli arkasına bakıp beni görünce gülümsüyor.

Annesi benim onların arkasından gitmemden memnun değil. Bana çok öfkeli bakıyor, anlamıyorum. Galiba benim, Nesli ile arkadaşlık etmemi istemiyor. Kendisi de annemle arkadaş değil zaten.

Annem kötüymüş. Bir kere komşumuzla kapıcımızın karısı konuşurlarken işittim. Arkamdan konuşuyorlardı ama, her dedikleri işitiliyordu. Seslerini alçaltmıyorlardı.

Ben daha küçükken anaokuluna göndermek yerine bakıcı tutmayı tercih etmiş annem ile babam.

Babamın u masından, perinin bana görünmesinden çok daha önce bir bakıcı tutmuşlardı bana.

Bakıcım Hasret teyzeydi. Kocas  çok yıllar önce çalışmak için Almanya'ya gitmiş, ama sonra onu terk etmiş. Önceleri para g nderiyormuş. Sonra para kesilmiş. Hasret teyze, dört çocuğunu bir başına büyütmüş. Derken bıyıkları çıkmış. Uçlarını burarak bana bakardı. Gözleri dolardı bazen. Garip bir türkü tutt rur, uzaklara dalar . Terk edilen bir kadının aşkına ağladığı bir türküydü bu. Ayağının başparmağına bal sürer, kendi iş yaparken bana yalatırdı balı. Annem bunu gördüğü gün tokatlayıp kovdu Hasret teyzeyi. Sonra da kusturdu beni. Çok ağlamıştım. Severdim onu. Ama ayak parmağını bana yalatması kötü bir şeymiş. Ondan sonra bir süre yemek yiyemedim. Midem bulandı.

Derken, Kader geldi. O da acayip bir kızdı. Beni zorla havalara atıp tutar, çok eğlenirdi. Başım döner, midem bulanırdı. Hiç sevmezdim. Ama bana çok güzel yemekler yapardı. Gezmeye çıkarır, attaya götürürdü. Bazen pipimle oynar, zorla başını bacaklarımın arasına sürüp beni gıdıkladığını sanıp gülerdi. Annem bir gün Kader'in başını bacaklarımın arasında görünce bas bas bağırıp onu da kovdu. Korkudan ağlamıştım. Ondan sonra da bir süre tuvalete gidemedim.  iş yaparken çok canım yandı. Tıpkı geçen yıl sünnet olduktan sonra ilk  iş yaptığımdaki gibi. Oramdan ateş gibi bir şey aktı. Gözyaşlarım aktı.

Son olarak Kismet geldi eve. Hiç konuşmazdı. Hatta annem o zamanlar sık sık evimizde kalmaya başlayan Selin ablaya, o kadınla kala kala konuşmayı unutacağımdan korktuğunu söylemişti. Gerçekten unuttur muyum diye korktum. Kismet hiç konuşmuyor, arada bir balkona çıkıp uzaklara dalıyordu. Galiba bu şehirden gitmek istiyordu. Ama gitmeye korkuyordu.

Bakıcılarımın hiçbirisi sarı gözlerimle ilgili bir şeyler söylememişti bana. Annem sıkı sıkı tembih etmiş olmalıydı. Herhalde o yaşlı kadının başına gelenleri de anlatmıştır.

Sonra ekonomik kriz nedeniyle annem işsiz kalınca, Kısmet'i gönderdi. Selin abla bana nöbetleşe bakabileceklerini söylemiş anneme. Ama daha çok annem bakıyor. Selin abla gündüzleri çalışıyor. Annem bilgisayarda bir şeyler yazıyor. Ne yaptığını sordum anneme. Çeviri yapıyormuş. Yayınevlerinden, şirketlerden çeviri işleri almış. İngilizceden Türkçeye, Türkçeden İngilizceye çeviri yapıyormuş. Evimize bu sayede para giriyormuş. Ama çok zor bir işmiş bu. Para çok zor kazanılıyormuş. Kıymetini bilmek zorundaymışız. Bilgisayarın yanındaki kalın kitapların gizi çözüldü. Sözlükmüş o kitaplar.

Gene Nesli'nin arkasından dışarı çıktım. Nesli arada bir dönüp arkasına, bana bakıyor. Annesi ise elinden çekistiriyor onu. Bazen çok kızıyorum ona. İnşaatın önünden geçerken Engin abi yanına çağırdı. Yanağımdan makas alarak, Nesli'yi gerçekten sevip sevmediğimi sordu. Utandım. "Ulan sarı göz, neden utanıyorsun. Sevmek ayıp mı?" dedi.

Başımı eğip, sarı gözlerimi sevmediğimi söyledim. O ise bunun benim en güzel özelliğim olduğunu söyledi. Dünyada kim bilir kaç çocuk sarı gözleri olması için Tanrı'ya yalvarmış. Haberim var mıymış bundan.

"Yok," dedim. Eğilip burnumu öptü. Sonra Selin ablayla annemi sordu.

"İyiler," dedim.

"Hayır. Beraber yatıyorlar mı hâlâ?" dedi.

"Evet."

"Nasıl yatıyorlar?"

Anlattım. Gözleri mavileşti. Saçlarımı okşadı. Makas aldı. Koltuk altlarımdan tutup beni havaya kaldırdı. Kucaklayıp içeri götürdü, inşaatın en üst katına çıkardı. Bütün mahalle-

miz görölüyordu oradan. Geçtiğimiz yollar, bizim apartman, bahçemiz, okul, arka taraftaki anacadde. Ilık bir rüzgâr esiyordu. Saçlarımı okşadı.

Buraya çıkardığını kimseye söylemememi istedi. Yoksa herkes gelip yeni apartmanın en üst katına çıkmak, manzara-ya bakmak istermiş. Onun da herkesi yukarıya çıkaracak vakti yokmuş. Beni gerçekten sevdiği için çıkarmış; ama, ağzımı sıkı tutmalıymışım.

Peri bana o gece görünmedi. Gökyüzünden haber yok.

Denizkızı ise başını çevirdi. Küs mü?

Ağır bir gece.

Ağır ne demek onu öğrendim. Zormuş.

Annemle Selin abla salonda DVD izliyorlardı. Benim izlememem gereken bir filmmiş. Yaşıma uygun değilmiş. Arada tabanca sesleri geliyor salondan. Bir kadın bağıırıyordu. Yabancı dilde.

Biraz Nesli'yi düşündüm. Ama o da çare değildi. Yüzüme bağıırıyordu: “Çıyan gözlü! Defol!”

Ağlayarak kaçıyordum. Engin abi sarılıp durduruyor beni.

Bağıırarak fırladığımda annemle Selin abla koşarak odama geldiler.

“Kâbus görüyorsun canım!” dedi annem, “geçti, yok bir şey.”

Selin abla odamın ışığını yaktı.

Lamba, odayı ışığa boğunca annemle Selin ablanın bakışları değişti.

Annem aniden haykırmaya başladı. Selin abla önce annemi omuzlarından sarsıp onu sakinleştirmeye çalıştı. Sonra bana doğru geldi.

“Canın acıyor mu?” dedi.

Anlamadan yüzüne baktım. Işık gözlerimi kamaştırmıştı. Başımı öne eğdim. Yatağıma baktım. Garipti. Kıpırmızıydı.

Canım yanıyordu. Arkam acıyordu. Bana kötü bir şey oldu. Çok kötü bir şey geldi başıma, farkındayım. Ama kimseye bir şey anlatmamamı söylemişti Engin abi. Anlatırsam hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı. Annem ile Selin abla değişeceklerdi. Beni sevmeyeceklerdi. Hepsinden çok da ben değişecektim. Canım acıyacaktı hep. Değişmiştim.

“Canım acımıyor,” dedim, “ışığı kapatın, gözlerim acıdı.” Anlatmayacağım.

Onlar için de, benim için de en doğrusu bu.

Engin abi güzel güzel uyuyor herhalde. Bir eliyle gözlerimi, diğeriyle ağzımı kapatmıştı. Şimdi ellerini yastığının altına koymuş, bacaklarını karnına çekmiş, yatıyordur. Bazı geceler ben de öyle yatardım.

Yarın ölür belki.

Ama şimdi uykusunu alsın.

Ben uyuyamıyorum.

Peri görünmeyecek mi hiç?

Denizkızı hep mi küs kalacak?

Annem ağlamaya devam mı edecek?

Yıkayıp yatırdılar beni. Krem sürdüler arkama. Gözlerimden yaş geldi.

Engin abi canımı yaktığında da gözlerimden yaş gelmişti. Onun parmaklarının arasından süzölmüştü yaşlar. Bağırma-mıştım. Çığlığım parmakları arasında boğulmuştu. “Canım, canım!” diyordu kulağıma. Kulağıma, yanağıma öpüyordu. Canım hâlâ çok yanıyır.

Uyursam geçermiş.

Annem, “Kim yaptı bunu?” diye bağırды birkaç kere. “Allah belasını versin! Allah canını alsın!” diye bağırды sonra.

Selin abla sarılıp susturdu onu. Başını ellerinin arasına alıp yüzünü annemin yüzüne yaklaştırdı.

“Sakin ol! Yapacak bir şey yok. Sakin ol lütfen!”

Sonra bana gülümsedi.

“Büyüyorsun!” dedi, “annenin sinirleri bozuk biraz. Dinlenince geçer.”

Geçer mi?

“Senin hiçbir suçun yok olanlarda. Hayat çok pis,” dedi Selin abla.

Annem hıçkırmaktan yorulmuştu.

Gece ağır.

Salondaki televizyondan gelen tabanca sesleri kesildi. Yalnızca bir şarkı işitiyorum. Eski bir şarkı. Annem de sevmez bu tür şarkıyı. Selin abla da sevmez. Ama dinliyorlar. Arada fısır fısır sesleri geliyor. Konuşuyorlar aralarında.

Yatağa bırakıyorum çişimi. Ilık ılık.

Peri yok, denizkızı küs, masal da yok.

Engin abi şimdi uyusun, sabaha ölsün!

Acım dinsin.

Tanrı'm neredesin?

Amin!

Pars

Pars, büyük caddenin başından yavaşça süzüldü. Aksak ritimde geçiyor geceden. Gecenin üç buçuğu. Ortalık çok sakın görünüyor. Havada tespih ile ateşi közlenmiş nargile kokusu, bir de yanık odun. Kimse anlamıyor sevgililerin neden yalnız uyduğunu bu saatlerde. Kalbi kırık çok adam var, çok da kadın; ama, kimse ölmüyor kırık kalpten. Hep bir inciniyor. Birçok aşk var birbirinden uzak düşürülmüş. Pars bilmez bunları. Pars anlamaz dilden. Vahşi, kara, güzeldir. Yırtar geceleri.

Ormandaki günleri çok uzakta. Kaçamayacağı, gidemeyeceği kadar uzakta. Kent gibi eski günleri. Gelmemiş buralara önceden. Bilmez yollarını. Gece kapılar kilitlenir onun yeni kentinde. Ekşimiş yemek, pislik, bir de leş kokan büyük, kutsal bir bahçede. Saklı bir ağacın ardından görür dünyayı. Renksiz insanlar durup bakarlar uzun uzadıya. Konuşmayı seven, misafirlikten kalkarken holde durup birbirleriyle, bir de orada konuşmaya başlayan, veda sevmez, dedikodu sever in-

sanlar. Onları hiç anlamadan bakar pars. Anlamak, yok etmeye engeldir. Anlamamak bir pars için en doğru yaşam biçimidir. İnsanların hareketlerine dikkat eder, kimini gözüne kestirip aniden kafesin ardından üzerlerine doğru bir hamle yapar. Aradaki demir korkuluğa vurur başını bazen. Sonra kafesin arkasındakiler kaçırırlar dehşetle. Geriye çekilme filan değil, düpedüz kaçma; bazen arkalarına bile bakmadan. Korkmayı severler. Böylece, önce komşularına, sonra da torunlarına anlatacakları bir şeyleri olur. Çocukları yaklaştırmazlar. Bilirler ki çocuk, ona yaklaşırsa hemen büyür, asla çocuk olarak kalmaz. Korkan çocuk aniden büyüyüverir korkmaktan vazgeçmek için. Ondan sonra da ailelerini sevmez çocuklar. İnsanların en büyük korkuları, çocuklarının onları sevmeyecek olmasıdır. Sonra, kimse bakmaz onlara yaşlılıklarında.

Derken denize, vapurlara, köprülere, kar inmiş sokaklara bir de gece iner. Parsın sivri dişlerinde gece ışıır. Pars geceye şiiir gibi yakışır.

Pars arka ayağını sürükleyerek olabildiğince hızla ilerliyor, içgüdülerine güvenerek, eskisi kadar olmasa da gene çevik.

Bir berduş, karın üstünde hızla kendisine doğru gelen kocaman bir şey görüyor. Kara, iri bir karaltı sabaha karşı. Son gördüğü şey etiyle gözlerine batan sivri tırnaklarla dişler. Son hissettiği, üstüne abanan göğsünü yakan bir ağırlık. Bir fısıltı çıkıveriyor dudaklarının arasından son nefes yerine. Berduşun aldığı son nefes zorlanarak giriyor burnundan içeri. Derinlerde dolanıyor nefes, kalıyor, yüzünden iri bir lokmayı koparıp yutarken pars. Aç bırakılmış üç gündür. Karnını tam da doyu ramamış az önceki yemek.

Uç gün önce bahçesine izinsiz gelen canlılar ona zarar vermeye çalışmışlardı. Devamlı bağırsıyorlardı. Kışın en güneşli günlerinden biriydi. Çocuklarla doluydu bahçe. Okulları ara tatile girmeden önce çocukları Hayvanat Bahçesi'ne götürme-

ye karar vermişlerdi. Veliler arasında durumdan hoşnut olmayanlar vardı elbette; ama, sesleri cılız çıkmıştı işte. Çocukları iki gün sonra Hayvanat Bahçesi'nde çığlık çığlığa hayvanları seyrediyorlardı. Hepsi heyecanlıydı çocukların. Çocuklar zalim, hem de masum olabilirler. Zalimliklerinin ağır bastığı bir yaşıydılar.

Bas bas bağıryorlardı. Çelimsiz, sakın bir oğlan aralarından ayrılıp bir köşeye çekilmiş, parsın kafesine bakıyordu. Yüzünde tuhaf bir bakış vardı oğlanın. Onca kalabalık arasında bir başınalığın getirdiği, tuhaf bir 'her yere ait olma' halini üzerinde taşıyordu. Günü gelecek, bu hayatın bir yerinde, gitmesi gerektiği için, arkasına son bir bakış dahi atmadan alıp başını gidecekti. Arkasından ağlayan, belki de bekleyen birileri olacaktı. Umursamadan gidecekti. Dünyanın aslında pek de küçük bir küre olduğunu, her anlatılanın bir masal olduğunu bilerek gidecekti oğlan. Şiir gibi, dize gibi, yorgun ama onurlu bir sokak iti gibi.

Elbette, pars anlamadan bakıyordu. Şiddetli bir tutku gibi ölümcül. Çocuklar bağırsıp oynuyorlar; öğretmenlerini dinlemiyorlardı. Hayat sakın, sesler yüksek, çocuklar kötüydü. Hangisinin aklına geldi, büyüdüklerinde tam olarak hatırlayamazlar, -çünkü günah ile kabahat paylaşırsa insan daha rahat yaşar, ne de olsa hep diğerinde ya da diğerlerinde, onların yaptıklarında, ettiklerinde kendisinininkinden fazla kötülük görüp, bulup, oluşturup, kendisini rahatlatmaya meyillidir insan ruhu- ama içlerinden biri, diğerlerine çocuğu işaret etti. Hepsi koşarak, neşeyle, hırsıyla, hazla, çizgi film izlermiş gibi, ellerinin üstünde çocuğu taşıyıp uçurarak parsın kafesinin üstüne zıplatıverdiler. Çelimsiz beden iki üç sarsılıp demirlerin sırtında, öte tarafa akıverdi.

Sesi çıkmadı oğlanın. Pars olanca hızıyla atılıp dişlerini oğlanın boynuna geçirdiğinde, o da nefesini koyuverdi. Ne bir

ağlama, ne bir çığlık. Arkadaşlarının bir anda kan ile ete dönüşen bedenine bakıyorlardı çocuklar. Sinirden bir-iki küçük gülüş işitildi sonsuz sessizlikte. Küçük kızın çılgılığı yardı havayı, öğretmenler kusmaya, çocuklar kaçmaya başladılar. Pars ön ayağını oğlanın üstüne basmış, iştahla iri lokmalar koparmaya başlamıştı çocuğun bedeninden. Bakıcı yetişene kadar, çocuğun neredeyse üçte ikisini yemişti.

Hemen sonrasında parsı dövmüşler, ceza olarak da üç gün boyunca yemek vermemişlerdi. Bakıcısı arada bir içeri girip, elindeki uzun demir çubukla vücudunun bir yerine sıkı bir darbe indiriyordu. Parsın canı çok yanıyordu. Kükreyerek bakıcıya doğru atıldığında, adam geldiği delikten çıkıp aniden kayboluyordu. Pars bütün gücüyle kapıya çarpıyordu gövdesini. Kaslarının arasında gerilen kara atlastan deri titreyip, yeni şekiller veriyordu gövdesine her defasında. Yeni yeni biçimler oluşuyordu parsın derisinde. Gövdesi, parslarla doluyordu. Öç duygusunu büyütüyordu içinde. Gözlerinde müthiş bir öfke besliyordu. Pars gizlemez. İstese de gizleyemez. Öldürmek isteği ile doluydu. Onun bu isteğini hareketlerinden sezen, her türlü saldırıyı ondan bekleyen bakıcısı ise yılların deneyimi ile kendisini her seferinde kolayca emniyete alıyordu. Kemiklerini kırmayacak bir hızda, şiddette vuruyordu. İyi ayarlıyordu dengesini. Ne de olsa kaybetmek istemiyorlardı parsı. İyi para getiriyordu Hayvanat Bahçesi'ne. Maymunlar, yılanlar, timsahlar, sonra da pars. Müşteri sayısı açısından sıralama böyleydi.

Ölen oğlan yoksul bir ailenin çocuğu olduğu için çingar çıkmamıştı. Parsı uyutmaya gerek yoktu. Veteriner aç bırakılarak eğitilmesinin daha doğru olacağına karar vermişti. Gazeteler bir-iki yazmışlar, televizyon kanalları ana haber bültenlerinin arasında seyircilerinin iştahını uyandırmak, mahkemeye verilen patronlarının kaçırdığı vergiyi halka unut-

turmak açısından olayı beş-altı kez tekrarlayarak vermişlerdi. Ancak aradan geçen iki gün zarfında patronları, yandaşı, hem de yardakçısı olan milletvekilleri tarafından temize çıkarılmış; hemen arkasından da basın, televizyon tarafından olay unutturulup, patronlarının pırıl pırıl, tertemiz, memleket için ne kadar değerli bir adam olduğuna dair yepyeni haberler sunulmaya başlamıştı. Dolayısıyla yoksul çocuk, gözü yaşlı aile, arta kalan et parçalarının üstünden buzlu cam geçirilmiş gibi bulanık görüntüleri filan unutulmuş; hepsi, ülkenin hafıza çöplüğündeki yerlerini almıştı.

Hayat sakın gidecekti Hayvanat Bahçesi'nde. Yalnız, son gece bir yanlışlık yapmıştı bakıcı. Artık gözleri eskisi gibi iyi seçemiyordu. Kapıyı hafif aralayıp parsın kafesine girmişti. Bahçenin floresan lambasının aydınlığı, kafesin rahatça görülmesine yetmiyordu. Parsın inine doğru usulca ilerledi adam. Elindeki demir çubuğu inin ağzına uzatmıştı. İçeriden çıkacak olan parsa hazırda demir çubuk. Kafesin köşesine sinmiş pars gözlerini yummuş, havayı tadıyordu. Karanlıktan daha kara olmuştu kafesin en karanlık köşesinde. Bakıcı arkasındaki ani hareketi sezmek için çok geç kalmıştı. Gecenin karanlığında çığlıklar yankılanıyordu. Bakıcı son nefesini verirken, pars günlerdir aç kalmanın acısını adamın bayat etiyile çıkarıyordu. Adamın olanca kanı süzülüp kafesin yan tarafından bahçeye akmaya başlamıştı. Toprak kan içiyordu. Adamın boynunu, böbreklerini, kısmen sırtını yiyen pars açlığını biraz olsun gidermişti. Artık hareket vaktiydi.

Kafesin kapısını ön pençesi ile iyice açtı, iri gövdesinden beklenmeyecek bir incelikle su gibi akıp çıktı kapıdan.

Doğası gereği öldürmeliydi pars. Doğa, öldürme üzerine kuruluydu. Hayvanlarla insanlar birbirlerini, bazen kendilerini öldürüyorlardı. Tanrı ise hepsini öldürüyordu. İnsanlar da çağın gereği Tanrı'yı yok ediyorlardı. Geceleri ekran başında

Amerikalı paralı askerlerin öldürdüğü Iraklıları seyrediyorlardı. Tanrı, ölen her çocukla bir kez daha ölüyordu çağın vicdanında. O gece, bir pars yıllardır esir tutulduğu kafesten kaçıyordu.

Karın üzerinde kapkara, gecenin karasında pırıl pırıl bir atlas kara. Bahçenin uçları sipsivri demir parmaklıklarının yakınlarındaki tepeye tırmandı. Tepedeki metalden yapılmış heykelin kaidesine koydu ön pençelerini. Arka ayaklarından güç alıp kendisini havaya fırlattığında metal kadın heykelinin çevresindeki karlar havalandı.

Pars, kadifeye benzer bir yayılmayla havada bir an asılı kaldı. Gören kimse olsaydı rahatlıkla yemin edebilirdi. Zaman bir filmin dondurulmuş karesi gibi durdu.

Ön ayakları bahçenin dışına, karla kaplı taş zeminli yola çarptığı zaman bütün gövdesi sarsıldı. Kar, çarpmasını yavaşlattı. Arka ayakları da yere değdiğinde çarpmanın etkisiyle bir an sersemleyip yere bıraktı kendisini. Kar yapıştı gövdesine. Soğuktan çok, çarpmanın sersemliği kaldı üzerinde. Bulunduğu yerden bir an önce uzaklaşması gerektiğini seziyordu. Bir-iki kalkmaya çalıştı yerinden. Doğrulamadı hemen. Biraz beklemesi gerekecekti. İsteddiği halde kalkmamak huzursuz etti parsı. Bazı hayvanlar ile insanlar yaşanmadan ölmelidirler. Vücutları kendilerine ihanet etmeden, istedikleri an, istedikleri gibi hareket edebilme yetilerini kaybetmeden önce. Pars bunu bilemezdi. Sadece tuhaf bir gerginlik vardı vücudunda. Daha önce hiç bilmediği, hissedemediği bir şey. Biraz sonra harekete geçecek, ama arka ayağında müthiş bir acı var. Parsın canı yanıyor.

Ormanda da, hayatta da sakatlanmış bir parsın yaşama şansı çok azdır. Şanstan fazlası gerekir.

Kar gün boyu yağmış, İstanbul'u beyaz bir heykele çevirmişti. Bütün kirler, pislikler, kötülükler örtülmüş, yaşanması bir

kent ortaya çıkmıştı. Halkın çoğu evlerindeydi. İki yakanın arasında vapur ulaşımı çoktan kesilmişti. Bir ara sis inmiş, sonra yerini bembeyaz mantosu ile kendisini ustaca gizlemiş bir kente bırakmıştı.

Sonra, kar yavaşlamış, insanlar evlerinde, kent suskun. İlk defa bu kadar emniyetli görünüyor o korkunç kent. Gece, buzdan bir heykel İstanbul. Elini uzatabilse insan, Ayasofya'nın minareleri tek fiske ile kırılır. O kadar buzdan. Ay, zalim, camdan bir hilal. Bu kadar insansız bir doğa, güzel olduğu kadar dokunaklı, ama ürpertici bir şeyler var havada. Bir durum, bir duman, bir işaret.

Sobalarda kestane pişirme saati geçmiş çoktan. Kaloriferler söndürülmemiş o gecelik. Çocuklar ılık sütlerini içip yatmışlar. Evlerde ışık yok. Ama uykusuzlar, uykusu kaçanlar, asla uyuyamayanlar hâlâ başka hayatların peşinde. İçinde mutlu olacaklarını sandıkları hayatları kovalıyorlar.

Kar usul usul düşmeye başlıyor İstanbul'un üstüne. Taneleri yeğni, gece karanlığında güne ağarmış gibi, başıboş savrularak yayılıyor geceye. Parsın kürküne düşüyor taneler. Her kar tanesinin değdiği yer seğiriyor kürkünde. Seğirerek girdaplar kuran müthiş bir açık denize dönüşüyor parsın gövdesi. Titremelerle doğruluyor yerinden. Arka ayağı çok acıyor. Pars, acısını sesiyle duyurmaya alışmış bir hayvan için fazla sakin. Sanki o an kükrerse başına geleceklerden haberdar. Yakınlardaki karakolda hayat hâlâ devam ediyor. Sarhoşlar, olay çıkaranlar, evlerine ulaşamayanlar, bıkkın memurlar.

Kar artarak yağmaya devam ederken, kafesin içinde bakıcıdan artakalan et parçaları da seğiriyor. Hayat, bir an için, evvel zamandaki bir kurban ritüeline benziyor. Kan çoktan karın atında kalmış. Toprak ile kar aralarında paylaşmışlar kanı.

Pars, caddenin kenarından, kaldırımdan yukarıya doğru ilerlemeye başlıyor. Ani bir hareket yaparsa acısının artacağını

seziyor. Canını mümkün olduğunca az yakacak hareketlerle akmaya çalışıyor gecenin içine.

Caddede, sokaklarda kimsecikler yok. Bankamatik kulübe-leri tinercilerle, evsizlerle dolu. Vücut kokuları saçarak, her biri kendi kokusunun farkına varmaksızın, ama, korkuların- dan fazlasıyla haberdar, diğerleri ile koyun koyuna yatıyor. Şanslı olanları ise, kar altında kalanlar için geçici olarak kurulmuş olan sığınma evlerine girmiş, çorba niyetine verilen sıcak bir kap pelteyi yuttuktan sonra, birer sigara tütürüp derin uykulara varmışlar. Ama tabandan ısıtılmalı evlerinde, kapılarını arkadan sürgüleyerek, günün sıkıntılarını dışarıda bırakıp, kendi sınıflarına yönelik olarak yapılmış “insan yaşamını her anıyla gözetleme” programlarından birisini izledikten sonra rahat rahat uyuyanlar da var o kentte.

Uykusu kaçmış yaşlı bir kadın, giriş katındaki evinin pen- ceresinden bakarken, dışarıdan geçen kapkara bir mahluku görüyor. Karları savurarak, iki yana saçarak koşuyor mahluk. Ayağında bir tuhaflik var ama, gene de hızlı gidiyor. Kadının kuru, yaşlı, yaşlı dudakları kıpır kıpır ediyor birden. Kendisine ait olmayan, kendisinin de ait olmadığı bir dilde öğretilmiş eski bir duayı okuyor. Kendisini çoktan yeryüzüne bırakmış, sonra da unutmuş olan bir Tanrı'nın ona yardım edeceğini umarak. Sonra yaşının, yıpranmış vücudunun elverdiğince hızlı hareket ederek telefona ulaşıyor. Gelininin armağan et- tiği cep telefonundan, oğlunun her ihtimale karşı kaydettiği numarayı bulmaya uğraşıyor. Tuşa basıyor. Numara otomatik olarak aranıyor.

Pars gecede hırsını sınarken, telefonun öbür ucundaki uy- kulu memur, yaşlı kadının söylediklerini anlamak için büyük bir çaba harcıyor.

Yukarıya doğru kıvrılan bir yol var. Pars ağırlığını arka ayaklarına vermek zorunda kalınca canı çok daha fazla yandı.

Gecede bir kükreme işitildi. Boğuk ama güçlü ses, kar tanelerinin arasından sıyrılıp yokuşun ortasına doğru ilerledi. Sonra kalın bir kar tabakasının altında kulaktan yitti. Başboş sokak köpekleri kendilerini emniyete almak için oldukları yerde iyice büzülüp ses çıkarmadılar.

Kükremelerin ardı arkası kesilmedi. Pars, yokuşu tamamen tırmanıncaya kadar bütün acısının hıncını sesinden çıkardı. Karın uğultusu sesin hıncını kısmen de olsa bastırmıştı. Uykudakiler, rüyalarında bir vahşi doğa belgeseli izlemeye başladılar.

Sarhoşlar ise kentteki köpeklerin gitgide anormalleşmeye başladığını düşündüler.

Yokuşun üst kısmında taksisine sığınmış bir taksiciyi gördü. Taksici derin uykudaydı. Arabanın önünden geçip, git-tikçe düzleşen yolun ortasında durdu. Kar durmuştu aniden. Her şey sakinleşmişti. Üstüne pudra şekeri serpilmiş buzdan bir pasta olmuştu bütün kent. Pars durakladı. Acısını ölçtü kendince.

Berduş karın durmasını fırsat bilip dışarı çıkmıştı teneke kulübeden. Sabaha karşının tatlı soğuşunu çeke çeke şöyle rahat bir sigara içecekti. Eskiden askerdeyken yaptığı gibi. Rakının üstüne iyi gelirdi. Gerindi. Vücudundan kemik çatır-tıları geldi. Duyduğu seslere, bu sesleri vücuduna yerleştiren hayata okkalı bir küfür savurdu. Sonra ileride, karın üstünde tuhaf bir mahluk gördü. Galiba daha önce filmlerde görmüş-tü onu. Yırtıcı bir hayvana benziyordu. Büyülenmiş gibi bak-tı hareketlerine hayvanın. Henüz yakmadığı sigarası elinden düştü.

Pars, yemeğinin kalanını yanında taşımak istemiyordu. Oysa avını emniyete almak, o etin kendisine ait olduğunu di-ğer yırtıcılara ya da leş yiycilere öğretmek için genelde yapar-dı bunu. Ama şimdi, bu eti taşımak onu daha da yavaşlatırdı.

Oysa gitmesi gerekiyordu; geldiği yerlere dönmeliydi. Yüzüne, pençelerine bulaşan kanı yalayıp temizledi. Sonra harekete geçti.

Hızla ilerledi cadde boyunca. Tam boynunun altında, berduşun kurumuş kanı duruyordu. Onu temizleyemeyecekti.

Düzayak caddede hızla ilerlerken, ileride, sağ tarafta aradığı yeri buldu. Acı bir kükreme yükseldi gırtlığından. Can acısı dayanılmaz hale gelmişti.

Bakıcının vücudundan artakalanlar bulunduğunda Hayvanat Bahçesi'nde kıyamet kopmuştu. Parsın pençe izlerini takip etmekte zorlanan görevliler bütün işaretleri değerlendirmeye başlamışlardı. Fazla uzaklaşmış olamazdı. Yaşlı kadının telefonu da yol gösterdi. Nişancılar ellerinde tüfekleriyle cadde boyunca yayılmaya, emniyetli köşelerde siper almaya başlamışlardı. Caddeler ile sokaklar, polis arabalarının sirenlerinde tekdüze yanıp sönen ışıklarla aydınlanıyordu. Mavi, arkasından kırmızı, gene mavi, gene kırmızı.

İstiklal Caddesi ablukaya alınmıştı. Pars, caddenin ortasında sakın adımlarla ilerliyordu. Tam tramvay yolunun üzerindeydi. Aniden hızlanmaya başladı.

Parsı ilk gören nişancı, hızla koşan hayvanı, kalın kar göcuğuna iyice sarınmış arkadaşına gösterdi. Güneydoğu'da görev yaptığı günlerin, ayların, yılların heyecanı ile yorgunluğu, bunaltısı ile ürpertisi gene bulmuştu onu. Karmakarışık duygularla kaldırdı tüfeğini, karşısındaki karalığa nişan almaya çalıştı. O anda yalnızca karşısındaki düşmanı yok etmesi gerektiğini hissediyordu. Bütün insani duygulara kapatmıştı kendisini. Kızgın güneşin yaktığı bir Güneydoğu ikindisinde kayaların arasından seken bir düşman görüyordu o anda.

Pars giderek hızlanıyordu. İleride kapkara kalın giysiler giyinmiş adamlar, tüfeklerini ona doğrultmuşlardı. Canını yakacaklardı. Tıpkı, bakıcısının yaptığı gibi. Çok canı yanıyordu.

Zaten bir hedefi vardı parsın. İleride, ama o kara adam-
ların yanına gelmeden çok önce bir camın arkasında eski
hayatı kendisini bekliyordu. Dev ekranda tropik ormanların
görüntüsü ıslıl ıslıldı. Seçemediği renkler ama tanıdığı, bildiği
biçimler; eski hayatına dair işaretler vitrinde yansıyor. Sım-
sıkı dalların altından zar zor seçilen ormanda papağanlar uçu-
şuyordu. Kamera, ağaçların gövdeleri arasında geziniyordu.
Orman yaratıkları sağdan soldan çıkıp kaçıyorlardı.

Pars bütün hızıyla arka ayaklarının üzerine verdi ağırlığını;
gerilip olanca gücüyle kendisini vitrine doğru fırlattı. İsteddiği,
beklediği, hatırladığı, karşısındaki vitrinin arkasında duruyor-
du. En acı kükremesi işitildi. Arka ayağı artık felaket bir du-
rumdaydı.

Sabaha karşı karanlık havayı bir ateş parçası deldi, kor.
Kurşun, hedefe kilitlenmiş geliyordu. Pars olanca hızıyla vit-
rin camını parçaladı. Nişancının beklemediği bir hareketti bu.
Tuzla buz olan camlar geceye dağıldı. Kurşun yandan geçip
gitti. Islık sesi kaldı sadece. Üstüne saplanan camlarla bütün
kürkü anında kana bulanmış pars, düz ekran dev televizyonun
içine girdi. Gövdesi elektrik akımının etkisiyle bütün şidde-
ti ile sarsıldı. Gövdesinde bombalar patladı, depremler oldu,
yangınlar çıktı. Korkunç bir kükreme sadece. Kan, karanlık,
kasvetli bir tan vakti.

Kırmızı, sarı, mavi, yeşil, beyaz ısıltılar geçti karanlığın
içinden. Nişancıların karşı tarafı bir çiçek dürbününe dönüştü
adeta.

Dükkânın arka tarafındaki bir başka televizyonda Iraklı si-
villeri öldüren Amerikalı askerlerin görüntüleri vardı. Görün-
tüler birden değişti. Irak'a geceleri yağın bombaların görün-
tüler geldi ekranlara. Irak gecelerinde ateş çiçekleri açıyordu.
Arada, patlamalar görünüyordu. Eziyet görselleştirilmişti us-

taca. Oradaki halk, korku içinde kentin altında, bilinmeyen yerlerde kaybolmuştu. Bu kentin halkı ise uykudaydı.

Ekrandaki ormanda, uzun dev ağaçların arasındaki küçük bir boşluk alana düştü pars. Şefkatli uzun otlar sardı gövdesini. Arka ayağının rahatladığını hissetti. Annesinin ensesine tırmanmaya çabalayarak oynadığı küçüklük zamanları birer görüntü olarak geçti hafızasından. Hatırladı, orman sonsuzdur.

Ağzının altındaki kan izi kaybolmuştu.

Acı acı kükremiyordu artık.

Parstı.

Hızlı, kara, akışkan, doğasına uygun.

Karlar altındaki İstanbul’da duru bir hava hüküm sürmeye başlamıştı.

Gazeteler evlere dağıtılıyordu.

Kent uyanıyordu.

Buzdan pastada çıtırtılar başlamıştı.

Kardan Köşeler

“BEYAZ KÖŞELER

Sakız tadında yağıyormuş kar. Ağzını göğ e açanlar birer birer tutuyorlarmış bulut gibi inen damlasakızlarını. Her ağızda damlasakızı tadı. Kolay değ ilmiş. Nereden baksanız her biri iri bir lokma büyüklüğünde iniyormuş gökten. Caddedekiler, kenttekiler ancak birer lokmayı rahatça alabiliyorlarmış ağızlarına. Yalnız, alamadıkları ya da yakalayamadıkları her damlasakızı yere düşüp kar taneşine dönüşüyormuş. Yollar kapanmasın diye kent halkının bir kısmı ağzını göğ e açıp, mümkün olduğunca çok damlasakızı yakalamaya çalışıyormuş. Bir tane yi yakalayan daha onu çiğnemesine fırsat kalmadan, diğerini, ötekini, berikini de yakalamaya çalışıyormuş. Avurtları dolanlar mı ararsınız, ağızlarını açamayacak kadar kocaman damlasakızları biriktirenler mi, ne isterseniz orada. Hatta galiba birçok kişinin dişlerine yapışıp epeyce zorlamış onları damla sakızları. Bazıları da öksürüp duruyormuş.

Ama yere düşen taneler çoğalıyormuş, kar da. Küremek gerekecekmiş. Tuz dökmek, büyük araçlarla yolları açmak gerekecekmiş belki de. Belki birçok kaza meydana gelecek, sevenleri sevdiklerinden ayıracakmış. Hem de tam o güzel, özel yılbaşı gününde. Bütün kent halkı durumun ciddiyetinin farkına varıp canla başla asılmışlar damlasakızı yakalama işine. Sigara içenlerin hepsi sigaralarını yarım bırakıp ya da söndürüp ağızlarını göğe çevirmişler. Böylece hep birlikte başarmışlar kenti kara bulamamanın yolunu. O yılbaşı gecesi bütün kentte az bir karla geçmiş. Ama insanların yanına kâr kalan birçok şeyi de beraberinde getirmiş o kar. Şimdi kıssadan hisse... Bir toplum birlikte hareket ettiğinde, o toplumun başarıya ulaşmaması için herhangi bir neden olamazmış.

Sevgili dostlarım, bir köşe yazarı olmanın en büyük güçlüğü budur işte:

‘Güzel hafta sonu yazıları yazmak mı?’ dediğinizi duyar gibiyim.

Yok, yanıyorsunuz. En büyük güçlük, güzel yeni yıl yazıları, bayram yazıları kaleme almaktır. Bilirsiniz ben hep ülkenin gündeminde içimize dert olan, yüreğimizi burkan durumları kaleme alırım. Farklı kesimlerden yazarlara da farklı ölçülerde serinkanlılık tavsiye ederim. Serinkanlılık kurtarır çoğu zaman.

Bu sabah tuhaf bir duygu durumundayım. Jane Birkin’i Fransız kılan şarkılardan birisi dolandı dilime. ‘Elisa’ydı sanırım adı. Defalarca söyledim, defalarca. Neden o kadar heyecanlıydı içim, pır pır ediyordu? Bu kış zorluğuna, sıkıntısına, bungaluluğuna rağmen, bunca güzellik nereden geliyordu içime, bilmiyorum.

İstiklal Caddesi’nde gezindim bunca kar altında. İnsanlar koşturuyorlar, bir yerlere yetişmeye çabalyorlar. Ya da kardan kaçıyorlar. Bazıları ise hediye telaşında. Bazıları, dükkânlarının

kepenklerini içeri alıyor. Sakin ara sokaklarına sevgiyle bakıyorum bu müthiş caddenin. Çocukluğumda büyük bir törenle, en şık giysilerimizle indiğimiz bu muhteşem yerin, Pera'nın bu hali de güzel. Evet, gerçekten böyle hissediyorum. İnsanın içinde yaşadığı zaman dilimi de güzel. Zamanın kıymetini bilelim. İçinde yaşadığımız gün en güzel, bir daha gelmeyecek olan gündür. Öyleyse, çok eskilerin söylediği gibi, 'Cogito ergo sum'* diyelim beraberce.

Kışları sevmezdim, yazları da. Hep, iki arada bir derede havalar sevindirmiştir beni. Güzün esmer yemiş serinliği ile ilkbaharın çiğ** değmiş sabah sütüne benzer havalarından haz alırım. Ama artık kışları seveceğim galiba.

Blow Job'da*** ne güzel oynamıştı Jane Birkin. Ne hoş filmidir o. Bir Marquez**** öyküsündendi sanırım. Yönetmeni yanlış hatırlamıyorsam Visconti***** idi. Nefisti, müt-hiştî.

Evet yeni yıl geliyor, yeni umutlarla. Bambaşka güzelliklerle geliyor yeni yıl. Gerçi ülkemizin gündeminde içime dert olan şeyleri şimdiye dek yılmadan yazdım, paylaştım sizlerle.

Ama artık barışla güzelliğin zamanıdır. İçimizde aydınlık yarınlara dair en güzel umutlarla geleceğin çocuklarını yetiştirmenin zamanıdır.

Gözlerim uzaklara dalıyor bu yazıyı yazarken. Pencereden görünen sanayi mahallesine bakıyorum.

Genelde bizleri eleştirmeye kalktıkları zaman, yola çıkış noktaları gökdelenlerde plazalarda yaşamamız, halktan uzak, kopuk olmamızdır. Değiliz ki! Evet işyerlerimiz, plazalar ama, bu, gidip de bir işçiye, 'Sen niye fabrikada çalışıyorsun?' demek kadar saçma. Çalışmak zorunda olduğumuz için buradayız. Kimse eğlenmek için gelmiyor plazalara.

Bunun da ötesinde gelip giderken kendi arabalarımıza biniyoruz evet, ama bu demek değil ki halkın dertlerinden, so-

runlarından uzak, kibirli bir yaşam sürüyoruz. Hayat, yatlar, katlar, atlardan ibaret değildir. Bunun bilincindeyiz. Okurlarımızın bize duydukları güvene layık olmaya gayret ediyoruz, sonuna kadar.

Yarın yeni bir sabah. Eskiden, 2001 yılı gelince, yani 21. yüzyıla adım atınca her şeyin bir anda değişeceği düşüncesi vardı kafamızda. Sanki aniden uzay çağı başlayacaktı, uzaylıların dünyaya gelip gittikleri açıklanacaktı. Üstelik bizzat uzaylılar tarafından. Sonra başka hayatlara, gezegenlere ışınlanabilecektik. Ama gördük öyle olmadığını. Bugünden yarına hemen yeni bir şey olmayacak sevgili dostlar; ama, umarım, dünyamıza barışla sevgi gelir. Bizi ancak onlar kurtarır. İşimiz, sağlığımız yerinde olsun; güzel bir yıl olsun. Hem de dünyanın her yerinde.

Bugün kar yağıyor, evet, dünyanın birçok yerinde. Bir masalla başlamıştım yazıma. Şimdi de masal tadında bir dilekle bitirmek istiyorum. Bu kar, geçmişin hatalarını örten, yarınları aydınlatan bir kar olsun sevgili dostlarım. Yarın sabah, yeni bir yılla beraber her şeyin değişip bambaşka olacağını düşünen hayalci çocukların dilediği olsun.

Nice mutlu yılları beyaz köşelerimizde karı seyrederek yaşayalım!”

Düzeltilmenin Notları:

“Güzel abicim, başyazarımızın akşamüstü attırdığı yeni yıl yazısı az önce elime verildi. Arkadaş yarınki hava durumunu öğrenmiş, valla sallıyor kar yağıyor diye. Yazıya, gerekli düzeltiler için işaret koydum.

Abicim öncelikle şu ‘Cogito ergo sum’ silinecek, ‘Carpe diem’ olacak. ‘Günü yakala’ demeye çalışmış orada.

‘Çiğ’ değil, ‘çiy’ yazılacak.

Sonra, o yabancı filmin adı ‘Blow Up’ olacak. Orada ‘lapsus’ olmuş arkadaşta. Anlayacağın, dil sürçmesi! Malum ‘Blow Job’ gâvurlarda ‘sakso çekmek’ anlamına geliyor, affedersin!

Yazarın adı ‘Cortazar’, yönetmenin adı da ‘Antonioni’ olacak. İkisi de iyi ki var. Nefis adamlar.

Anlamdaki saçmalıkları, hatalı cümleleri ellemiyorum abicim.

Hele de bu samimiyet krizleri beni benden alıyor yahu! Fazla karışırısam kıvrıp takacaklar bir tarafıma yazılarını.

Ama bir sorun var, şu son cümleyi değiştirsem mi bilemedim. Ya da en azından ‘kar’ı’ biçiminde mi yazsam? ‘Kar’ yap-sam da yeterli olur. Yoksa iş iyiden iyiye, şu vaktiyle TRT’de felaket bir kış günü hava programı sunarken, ‘Çiftçilerimize don’suz geceler!’ diyen spikerin durumuna mı döner? Bile-medim ki abicim. İyisi mi olduğu gibi kalsın orası.

Gelelim asıl konuya, acaba şu yazının başlığını da ‘Kardan Köşeler” yerine ufacık bir sürçmeyle ‘Kârdan Köşeler’ yapsak mı abicim? Tamam yahu, sinkaflama!

Neyse, yarın gece, gazeteden çıkar çıkmaz, evde TV başına geçeceğim, hanımla beraber. ‘Tombala-tavuk’ tadında olacağız. Tavuk göğsü de var. İsterseniz uğrayın Nesrin’le. Sema sevinir. Bu arada, her zamanki gibi, düzeltileri girdikten sonra bu notu imha et. Kabul ettiğin takdirde bu görev senin ile ekibine verildi Jim. Yakalandığın takdirde seni tanımıyor olacağız... Dizgici demem kurşuna dizerim abi!

Yahu geyik bir tarafa, umarım harbiden adam gibi bir yıl olur abicim! Kardan köşelerde bile mutlu bir yıl olsun be! Ben servise yetişeceğim, sabaha görüşürüz.

Unutmadan, yarın gece için öğleye kadar karar verin. Eyvallah!”

Kemoterapi Blues

Altıncı kattayım.

Soğuk, kirli beyaz, dezenfekte edilmiş, genzi yakan kokular salan bir odada. Odamda. Zar zor bulunan odamda. Emekli Sandığı'nın gücü buna yetiyor. Neyse ama, buna da şükür!

Acı öznel, göreceli.

Acı, birbirine paralel iki çıta üzerine gerilmiş bir çadır bezi gibi görünen kolumda hemşirenin bulmaya çalıştığı damar yolu.

Damar kendisini gizliyor. Damar patlıyor, kan boşa akıp gidiyor.

Bir zamanlar beyaz olan, artık keşermiş nevresimime kan sızıyor.

Bir insan vücudu ne kadar da benziyor yeryüzüne. Coğrafi oluşumların birçoğu vücudumuzda var. Koyaklar, tepeler, vadiler, uçurumlar, nehirler, okyanuslar...

Dün sabah altıma yaptım. Tuvalete yetişmeye çalışırken. Böyle bir durum ilk kez geldi başıma. Utandım, içim acıdı kendime...

Benim durumumda yapılacak en son şey kendine acımak. Toparlanmalıyım. Kendimi bıraktığım anda hikâyemin de sonuna gelirim. Biraz gayret!

Coğrafyanın bir özeti şu giderek küçülen vücudum.

Kendime yoğunlaşmadan önce dikkat etmemiştim buna. Eski hastaların, benden öncekilerin izlerini silik lekeler biçiminde taşıyan beyaz çarşafın üzerinde soluk renkli, düz, ince bir nesne gibi uzanan koluma iliştiriyor gözlerim.

Acı, bazen lisanını, çeken kişiden başka kimsenin anlayamayacağı, uçsuz bucaksız bir memleket. Zor.

Acı çekmek ise yeryüzündeki en yalın “yalnız olma” durumu.

Yavaşça atmaya başlıyor elim, yukarı aşağı.

Soluk, cansız. Gibi. Soluk gibi, çünkü, donuk sarı bir rengi var; ama, üzerinde bir türlü bulunamayan damar yollarının izleri ile.

Mor, kara izler. Olgunlaşmış kara dutları kollarımın. Kara dut gibi görmek onları, rahatlatıyor beni. Sanki sıradan, tatlı, bu dünyanın güzel izleri.

Bir hayata, hayır, bir ömre yetecek kadar yalan biriktiremedim mi acaba? Artık onlar bile oyalamıyor mu beni?

İki gece önce daha iyiydim. Psikolojik mi bu kötüleşmem? Yoksa o olaydan mı? •

Kemoterapi zor bir süreç. Herkes bilir bunu, söyler de! Dışarıdan bakanlar için yalnızca sözcük bunlar: “zor”, “süreç”, “kemoterapi”

Ama damarlarına yirmi dört saat durmadan zehir verilen bir insanın bunu söylemesi, emin olun, çok daha hakikidir. Kimse-nin kuşkusu olmamalı bu durumdan. Şifa niyetine zehir.

Karşımda gitgide bulanıklaşan bir ekran. Küçük bir televizyon, zar zor çalışan eski model bir buzdolabının üzerinde. Hemen yanında, karşıdaki dev binanın üstteki dört katını gördüğüm büyük bir pencere. O bina da hastanenin bir parçası. Ama sanki artık kullanılmıyor. Camları kırık pencerelerinin arka tarafında mukavva kutular, eski ranzalar, duvarlara dayanmış kalaslar var. Acayip taşlarla kaplamışlar binanın yüzünü. Galiba, hem güzel hem de ciddi gözüksün istemişler. Kirli beyaz, damarlı gri bir taş. Granit desem değil. Anlamam ki taşlardan. Bu dünyada o kadar az şeyi anladım ki şimdiye kadar. Boş yere düşünüp duruyorum, sıkıntıdan.

Burada bulunmaktan çok sıkıldım. Yıllarımı burada geçirmiş gibiyim. Halbuki bu gelişimde üç gündür buradayım. Ne kadar fazla kullandım “burada” sözcüğünü. Ama başka türlü de olmaz. Şimdi, şu an beni en çok tanımlayan, üstelik sınırlayan sözcük bu. Mekândan bağımsız değilim. İstedğim gibi gezme özgürlüğüm yok. En son iki gece önce çıkmıştım odamdan. Gene bedenimi sürükleyerek.

Meğer insanın istediği zaman, istediği yere gitmesi ne büyük bir mucizeymiş.

İkide bir birileri giriyor içeri. Hastabakıcılar, hemşireler, stajyerler, “intörn”ler, doktorlar, hatta “posta beyler”, temizlikçiler, sekreter dahi. Yolgeçen hanı değil burası. Ama kızamam. Sesimi yükseltirsem, onlar da aksi davranırlar. Kötü davranmasalar dahi, zor zamanımda kayıtsız kalabilirler.

Ama belki de yemeğin kötü tarafını, meyvenin çürüğünü verirler. Asıl kirli olan yeri silmezler, rasgele paspas yapıp geçerler. Halbuki temizlik önemli benim durumumda. Toza karşı bile hassas bünyem. Bu da kemoterapinin yan etkilerinden biri. Düzelmem için katlanmam gerek. Bu doktorlarla hemşireler bir yeri yaparken diğerini bozan acemi musluk tamircilerine benziyorlar.

Grip aşısı yaptılar yazın ortasında. Bünyem aşırı hassas. Kendimi bazen kırılmış, dökülmüş gibi hissediyorum. Çok yorgun, halsiz oluyorum.

Burada tek kişilik oda bulmak mucize. Tanıdık doktorlar sayesinde bu defa da tek kişilik oda verdiler. Refakatçi izni de var. Kızarlarsa, alırlar altı kişilik koğuşa. İşim çok zorlaşır. Tuvaleti, temizliği çok zor olur. En iyisi sakın olmak, sessiz kalmak.

Birtakım isimler işitiyorum. Birtakım yüzleri ile vücutları var bu isimlerin. Bazı sesler. Kalın, ince, boğuk, kısık, genizden, derinden, gaipten. Anlatacakları var, hayatları, kendi acıları.

Rüyamda annemi gördüm dün. Yahut bu sabah. Tam hatırlamıyorum şimdi. Yıllar önce bunun gibi bir hastane yatağında son nefesini vermişti, yanımda. Derin bir nefes alıp, “Beni tuvalete götür,” demişti. Sonra dönüp gülümseyerek yüzüme bakmıştı. Buğuluydu yüzü. Bakışları değil, yüzü. Yoksa benim gözlerim mi buğulanmıştı bilemiyorum, geçmiş zaman. Annem bana bakıp, “Hadi bakalım, rahat bırak kendini. Bu acı geçecek. Bugünler geçecek!” diyor.

“Nereden biliyorsun?” diyorum, “yanan senin canın değil ki! Benimki. İçim acıdan burkuluyor.”

“Az yaşamadım, bilirim. Düşünme o acıyı. Düşünmemeyi öğrenince geçiyor.”

Gülmek için aralanıyor dudaklarım. Altmış sekiz yılı düşünmeyi öğrenmek için, geçirmişken, şimdi de düşünmemeyi öğrenmem isteniyor, hem de annem tarafından. Diğerlerini de o istemişti. İyi bir eğitim almamı, Kız Sanat Okulu’nu bitirmemi, her anlatılanı, öğretileni olduğu gibi kabullenmemi, her şeyi aklın terazisine vurmayı, öylece kabullenmeyi. Zor bela başarmıştım bunları. Ama şimdi, bu yeni isteği tuhaftı. Uyandım.

Sesleri, yüzleri var.

Ümmü Gülsüm var, Fadime, İtir, Aslı, Leyla. Her ismin kendi yorgunluğu var. İçlerinden biri gülümsüyor bana.

“Bak ben de hastayım ablacığım. Rahmimden. Alacaklar. Önümüzdeki ay. Ama sıkıyorum canımı... Daha alacağım var bu dünyadan. O kadar kolay değil. Şu ağaçların daha çok çiçek verdiğini göreceğim. Güneşin doğduğunu, havuzun su-yuna yansıyan ayın ışığını daha çokook göreceğim.”

Ümmü Gülsüm bu. Mısır'ın en büyük şarkıcısının adı da Ümmü Gülsüm'müş.

Sesimi çıkarmıyorum. Yüzündeki sarılığa bakıyorum. Son-ra, “Umarım,” diyorum bana yabancı gelen sesimle. Bu kadar şiirsel anlatabilmesi şaşırtıyor beni. Hoşuma da gidiyor.

Gözlerimin yaşarmasına engel olamıyorum. Karmakarışık duygularım. En olmadık zamanda, örneğin yaş günümü kut-lamak için kızım elinde küçük bir pastayla odaya girdiğinde, yaşlar hücum ediyor gözlerime. Sakin olmaya çalışıyorum. “Aşırı heyecanlar bünyeye zarar verir”miş. Dikkatli olmalı-yım. Bir sözüm var yaşama karşı.

“Bir bardağı bile şuradan alıp şuraya koymayacaksın!” dedi doktor ya, kim yapacak bunu?”

“Elbette yeni bir kadın. Bakıcı.”

Kolay değil bu yaştan sonra insanın hayatına, evine, mah-remiyetine yeni birisini alıp olduğu gibi kabullenmesi. Aslında eğitmek gerekiyor elbette. Olduğu gibi kabul edilemez hiç kimse. Ben etmeye uğraşsam da hayat ettirmez. Bu, yaşadığı-mız dünyanın kanunlarından birisi.

Üç ay boyunca Moldovyalı bir kadını eğitmekle uğraştım. Uğraştım da ne geçti elime? Bildiğini okudu. “Tamam tize, oldu tize,” deyip istediğini yaptı. Her sabah ondan önce uya-nıp muzlu sütümü hazırladım. Temizliğinden hiç mi hiç emin olamadım. Hem lavaboyu temizlemek hem de bardakları yı-

kamak için aynı süngerini kullanıyordu. Bir yandan da, “Tize, tize” diye dibimden ayrılmıyordu.

Çok sıkıntı verdi. Pazarları diğer Moldovyalı kadınlarla buluşup pazara gidiyordu. Galiba ticaret de yapıyordu bunlar. Evine, köyüne bir şeyler alıp gönderiyordu her hafta sonu.

Allah bilir pasaportunun da, vizesinin de süresi çoktan dolmuştu. Ama göstermedi. Benim kızın da vurdumduymazlığı; bir gün olsun, kadının pasaportunu filan isteyip bakmadı. Ama Allah’ı var, kadın, albümünü getirip bütün sülalesini bir kerede anlattı yarım yamalak Türkçesiyle. Beş çocuk yetiştirmiş ama, bir çorba olsun yapmasını bilmiyor.

Ya fazlaca kurnazdı. Öğrettikçe bilhassa yapamıyor, beceremiyor, hatta anlamıyor gibi davranıyordu ki, bir daha istemeyelim; aynı şeyleri biz yapmaya devam edelim. Ya da hakikaten aptaldı. Elinden ne yemek, ne temizlik, ne ev işi, ne dışarı işi geliyordu.

Kızımın bana hazırlayıp sirkeli suda beklettiği, saplarını koparıp, kaplara dizip yerleştirdiği taze, mis gibi kirazları gece vakti uyanıp uyanıp kendi yemiş. Kıza söylemedim ki üzülmesin. Ama her şeyin bir sınırı var değil mi? Kızın benim için ta nerelerden alıp getirdiği taze suları da kendi içip, hastane kantinindeki ucuz suları bana içirdiğini anlayınca her şeyi kıza anlattım.

Şeyda inanmadı anlattıklarımıza. Şaşkın şaşkın baktı yüzüme. Sonra neden daha önce, yani kadını kovmadan, o da kayıplara karışmadan önce anlatmadığımı sordu.

“Nasıl anlatsaydım?” dedim, “bana iyilik etmek için tutun kadını. Her işini yarım bıraktırıp baştan mı koşturacaktım seni, bana kadın bulmaya?”

Gözleri buğulandı. Şeyda’m, yavrum.

Ama daha neler yaptı o Moldovyalı neler! Hatırlamak bile sinirlerimi allak bullak ediyor.

Neyse, kızım kovdu bunu. Baktı ki ısrarla temizlik yapmıyor; işten çıkardı kadını. Parasını tam verdi ama! İyi kalpli, güleç yüzlü kızım. Bak gene yaşlar akıyor gözlerimden. Görmesin, üzülsün, kızar belki. Üzülmemem gerek. Onun için.

Yataktan kalkabildiğimde, daha doğrusu kalkacak gücü bulduğumda, acılarım biraz azaldığında, biraz olsun yeşillik de görüyorum dışarıda. Uzak tepeler. Ankara orada bitiyor; bozkır başlıyor. Bir şehrin sınırlarını görebilmek ayrıcalık. Şehirler artık sınırsız. Bütün dünya bir acımasız şehre dönüşüyor. Ya da ben öyle hissediyorum.

İçim gibi, koyu renklerden kurulmuş bir bozkır. Evler, şehrin kenar mahalleleri, gecekondu, varoşlar bitiyor. Bozkırın gücü kendisini gösteriyor, üzeri silme evlerle dolu iki tepenin arasından, uzaklardaki bozkır gözüküyor. Yeşillikleri seviyorum. Bu kara şehri dayanılır, yaşanır kılıyor. Eski arkadaşlar kadar, çoktan yitirilmiş bir dost kadar, hayatı yaşanır kılan bir şeylere ihtiyaç var.

Evdeki çiçeklerim canım benim. Solmuş çoğu. Giderek sayıları azalıyor. Kadın ne bana bakabildi ne de çiçeklere. Allah belasını versin onun!

Ümmü Gülsüm de çok zayıf. Avurtları öyle çökmüş ki, takma dişleri kocaman geliyor ağzına. Sanki kırk tane diş yapmışlar bu evvel zaman güzeli kadına. Koskoca bir ağız Ümmü Gülsüm. Pırıl pırıl porselen dişler. Kim bilir ne para vermiştir bu dişlere. Yazık kızcağıza! Geceleri odanın buz gibi floresan lambaları dişlerinde parlıyor. Ümmü Gülsüm içli, eski şarkıları seviyor, söylüyor derinden, genizden gelen bir sesle Safiye'nin "Gönül Şarkıları"nı.

Ellisinde yok daha Ümmü Gülsüm. Yaşını söylemiyor bize. Belki de nazar değer diye korkuyor. Ama, genç o daha.

Yorgunum vallahi, bu memleket kadar yorgunum. Halsizim, yılgınım. Ama arada bir canım öyle bir yaşamak, yaşama

asılmak istiyor ki, anlatsam hiç kimse inanmaz. Galiba “yaşama içgüdü” dedikleri, bu. İnsanda inanılmaz olan. En inanılmayacak acıları bile çekerken, insanın çok derinlerinde bir yerde var olan bu “yaşama içgüdü” nasıl da muhteşem!

Tıpkı yaşamla bütün bağlarını kopardığında insan, her şeyden vazgeçip bilinmeyene gitmeyi göze aldığında, o büyü, tuhaf cesareti ne kadar muhteşemse, “yaşama içgüdü” de o kadar muhteşem.

İyi de beşinci kemoterapi seansına kadar beni dışarı bırakırlarsa ne yapacağız? Evim, âdetim başka. Şeyda işini bırakıp bütün zamanını bana ayıramaz ki. O istese de ben istemem bunu. Şu halimle bile yeteri kadar yük gibi hissediyorum kendimi. Kızın sırtına kambur oldum. Bahtsız kızım benim! O garip ceylanım da anası gibi, gün yüzü görmedi. Yok, yok, böyle düşünmemeli. Bunca acı içinde fazlasına gerek yok. Bu yaşamda fazladan efkâr kurmak ne gereksiz! Aklımı başıma toplamalıyım.

Kollarıma yapıştırdıkları morfinli bantlar acımı biraz olsun dindiriyor. Ama ani acı krizlerinde insan ölüme gidip gidip geliyor. Çok zor.

İki gece önce geç vakit, sanırım gecenin üçünde uykum kaçtığında kendimi biraz iyi hissediyordum. Gün boyu uyuyup güç toplamıştım. Acılarım biraz azalmıştı; ama, canım gene de yanıyordu. Tuvalete girdikten sonra koridora çıktım. Ayaklarımı biraz hareket ettirmek istemiştım. Koridordan, bizim kattaki bekleme odasına doğru yürümüştüm. Ayaklarım götürdü beni oraya.

Ümmü Gülsüm’ü vücudunun alt tarafını altıncı kat bekleme odasının penceresinden sarkıtmış buldum. Sol eliyle pencerenin yan çerçevesine tutunuyor. Göz göze geliyoruz. Hayal ile hakikat arası bir parçalı loşlukta yüzüne bakıyorum. Acı olup balkıyorum kendi içimde. İnce nakış bir bakış gözleminde. Gecenin ılık rüzgârı saçlarını uçuruyor.

Genizden gelen ses, “Çok zor be ablam!” diyor.

Koridorun ışıkları dişlerinde parlıyor. Gözlerinde yaş var. Bir de sırrını hemen çözemediğim bir boşluk.

“Git ablam. Hemen!”

Arkamı dönüp kapıdan çıkıyorum. Uzun bir çığlık havada asılı kalıyor. Uzun, uzaklaşan bir çığlık, ince bir bedenın kırıldığı camların şangırtısı, tok bir çarpma sesi, çok kısa bir süre sonra çığlıklar, sesler, gürültüler, hıçkırıklar. Belki de hiçbirini duymadım bu seslerin. O görüntüden sonra, duyduğumu sandım.

Ümmü Gülsüm’ün seçimi de muhteşem, benim yaşama çabam da.

Dudaklarımda nedenini önemsemediğim bir seğirmeyle, çektiğim acılara bakıyorum iki gün sonra.

Acı öznel, göreceli. Blues dedikleri müziğe benziyor.

Geçende, bir gece televizyonda zenciler çalıp söylüyorlardı. Kederli, efkârlı, tekdüze bir müzik. Gırtlaklarından acılı sesler çıkıyorlardı. Üstelik aynı sesleri müzik aletlerinden de çıkıyorlardı. Kemoterapi de böyle. Acılı sesler bir araya gelip bambaşka bir müzik kuruyor insana. Hayatında hep var olan sesleri, ilk defa, çok farklı bir bütünlükte algılıyor insan. Kemoterapi gören her insanın kendi müziği var. Kendi blues’u.

Bu gece gücümü toplayıp kısa bir yürüyüşe çıkabilir miyim, bilmiyorum. Ama umarım toparlanırım biraz. Morfinli bantlar şimdilik iyi geliyor.

Çok nadiren, okumakla yazmak iyi geliyor. Başka dünyalar, hayatlar, sevgiler, hoyratlıklar, misafirlikler. İyi işte!

Bir de, bu can ya da ruh, vücudumda misafir. Asıl, bunu bilmek iyi geliyor insana.

Hava sarı, gürültü esmer, cam kan rengi.

Suskunun ise rengi yokmuş.

Eh, Aşk! Ağır Lokma...

Zamanın hayatı pek bölen, reddeden bir tarafı var.

İşte en güzel zamanın o yüzünde, ben artık kimseyi beklemem sevgilim.

Boş odalarında, kuytu köşelerinde dolaşılan eskimiş kalpler gibiyim.

Kimseye yaramıyorum. Kendime bile bir faydam yok. Duvarlarım çürüyor.

Dilime eski şarkılar yüklüyorum.

Sözlerini kimsenin hatırlamadığı, kimseciklerin hoşuna gitmeyen epeski şarkılar.

Hayat biraz da bu şarkılar değil mi?

Burası Doğu sevgilim. Bu dünyanın doğusu. İntikamın, şiddetin, parçalanmış kültürlerin, en eski aşkların, bütün asal hikâyelerin merkezi.

Doğu, alınımdaki derin iz. Mazimdeki kumdan deniz.

Bir kundakta başlayan hayat, hep cenderelerde geçer. Çocuğun doğumundan itibaren Doğu, onu kısıtırıp adam etmeye uğraşır.

Burada bizim nefretle kaynaştırılmış bir mazimiz var sevgilim.

Anlaman mümkün değil. Gerek resmi gerekse gayri resmi olarak iki arada bir deredegiz.

Başiboş geziniyorum sokaklarda.

Aslında sokaklarda değil yalnızca; odamın içinde de nice yalnız yolculuklara çıkıyorum.

Bir daha asla göremeyeceğim ne insanlarla neler yaşıyorum, bir bilsen!

Sonra aniden sen geliyorsun aklıma. Unutmaya çalışırken, tam unutmayı başardığımı düşünürken gelip saplanıyorsun içime. İşte tam o anda müthiş bir yenilgi duygusu sarıyor her yanıma. Başaramadığım için umutsuzlaşıyorum. Kimse bilmesin hikâyemizi.

Bizimki eksik kalsın bu dünyanın bütün defterlerinden, dillerinden isterim.

Ama sonuna kadar sevebilenlerin olduğu bir yeri göreyim de isterim bir taraftan.

Sözde olanı yazıya dökeyim, eski bir aşka dair bir söz ünlileyeyim isterim elbette.

Sevgilim, insanın bazen yazmaktan başka yolu yoktur. Çıkar yol da, düşülecek yol da, gidilecek yol da hep yazıdır, yazıdadır. İşte o karar anındayım.

Bazen de bir çaredir yazmak. Ne için olduğunu bilmiyorum ama, bu hayatın bir yerlerinde senin gibi düşünen insanlar için bir çaredir. İşe yarar bazen. Senden sonrakiler de, aynı devirde yaşadıkların da bazen kendileri gibi düşünen birilerinin olmasından mutluluk duyarlar. Hem yazan hem okuyan için bazen bir çaredir yazı. Bazen de biçaredir yazı. O zaman-

larda, yazmayı bir kenara bırakıp sadece bu dünyayı bütün getirdikleriyle yaşamak gerekir.

Ben senden ayrı pek bir sen düştüm.

Bize olan oldu; ama, hiç değilse hikâyemize hâlel gelmesin isterim.

Yalnızlık bazen en yakışmayandır insanoğluna.

“Ya habibi!” diye bağırса dağlar, eski bir yalelli Safiye Hanım’ın dilinde ya da Fairuz’un, Ümmü Gülsüm’ün, istersen Ofra Haza’nın ya da en son Natacha Atlas’ın dilinde hayat bulsa; biz, seninle ben pek uzaklarda, bir şiiре çok yakın dursak, ne olurdu! Dünya daha az zalim bir yer olsa ne olurdu sanki!

Doğu’ya ait bir ses, gırtlığının bütün hünerini göstererek bize aşkı okusa, dönüp bina okusa ne olurdu! O gırtlak nağmelerinde, çocukluğumdaki taş evlerin bahçelerinde harelenen havuzlara, Güneydoğu’nun daracık sokaklarındaki ayak seslerine, o sokaklardan koşup bakkala girerek soğuk gazoz isteyen bir çocuğun coşkulu sesine dair izler bulsamdı ne olurdu! Masumiyetimi yitirmeden karşıma çıksaydın ne olurdu! Güzel olurdu muhakkak!

Ey sevgilim, yaz rüzgârında yüzümü güneşe dönüp attığım bir kahkahanın ortalık yerinde seni hatırlamasam ne olurdu!

Birini olmadık bir zamanda sana benzetip gözlerimi ondan alamadığım anda, sırtıma bir el dokunsa, döndüğümde senin, gülen yüzünle, gözlerinin yanındaki kırışıklarla karşılaşsam, bir öpücük kondurmadan hemen önce, bu hayatta en çok da gözlerinin yanındaki kırışıklıkları sevdiğimi fısıldasam kulağına ne olurdu!

Tanrı’nın varlığına biraz daha inanabilsem, hayata dair gerçekten yaşamı sürekli kılan şöyle bir büyük beklentim olsa ne olurdu! Muhakkak iyi olurdu sevgilim.

Marakeş’teki ara sokaklarda bir kahvede seninle oturup toz çayımızı içsek, belki nargileden birer nefes çeksek ciğerlerimi-

zin çok derinine, sonra sıcak, ter olup içimize işleyen bir Afrika akşamında tül perdenin arkasında, esnafın birbirine bağırdığını duyup daracık sokağı seyrederek sevişsek, çok mu imkânsız artık? Ya da mutsuz bir imam, akşam ezanını tekdüze bir sesle okurken, şehre kızıl bir gecenin inmesini izlese, sonra koyun koyuna huzurlu bir akşam şekerlemesi yapsak çok mu geç?

Zaman bir bekleyiştin, bir ümit ediştin başka nedir ki sevgilim?

Benim zamanım sadece beklemek üzerine kurulu.

Çok şey yaşasam, çok kişi tanısam ne olacak ki?

Sakin oturup İstanbul'a akşamın indiğini, gecenin gelmesiyle Boğaz'ın gerdanlık taktığını, Ankara'da balkona gölgesi düşen kavakların akşam güneşiyle gümüşî yapraklardan bir zırha büründüğünü görsem ne olacak? Bütün şiir benzeri kelimelerle ne olacak bu hayat ey sevgilim?

Bir nokta geliyor ki, bu dünyada şiddet ile şefkat, güzellikle kötülükler, şenlik ile elem, neşe ile yeis aynı noktaya çıkıyor. Ya da vardıgı yerler aynı nokta oluyor.

İşte orada sevgilim, insan çok yalnız. Sen çok yalnızsın. Ben de.

Aşk muhtemeldir sevgilim, muteberdir, mümkündür, hatta müşfiktir. İnsanı en çok üzecek durum da, bu: Dünyada aşkın hakiki olmama olasılığının, 'hakiki aşk' kavramından hep bir adım daha önde olması. Kurmacalarla yaşanan aşklar. Oysa güvenmek, paylaşmak, birleşmek ideal kavramlar insan usunda. Esas korkunç olan ise en çok bunlara ihtiyaç duyulurken, hayatın çok daha zengin, umarsız, ne yazık ki acımasız olması. Hepimizin de o acımasızlığı yaşamak zorunda kalmamız.

Çok sevdiğim bir arkadaşım hastanenin acil servisinde ölürken, doktorların telaşla ona kalp masajı yapmalarını izliyordum. Ağır bir trafik kazasından sonra, onu otomobilin ön koltuğundan çıkarmayı başarmışlardı. Durumu berbattı.

Kızıl saçları yüzünü örtüyordu. Vücudunda pıhtılaşmış kanlar vardı. Müthiş bir iç kanama başlamıştı. Perdenin arasından görebildiğim dört doktor teker teker masaj yapıyordu ona. Durumu umutsuzdu. Ama dışarıda arkadaşları, sevdikleri son bir gayret göstermesi için dua ediyor, bekliyorlardı. Kısa bir yaşamda birlikte geçirdiğimiz anları düşünüyordum. Birden arkamda onun varlığını hissettim. Çok şaşkındı. Tam arkamda duruyordu. Odada bedenine eğilmiş duran doktorlara şaşkın şaşkın baktı. Ardından çevredeki arkadaşlarına baktı. Ağlıyorlardı. Her birinin onunla ilgili başka başka anıları vardı. Hayat bazen başkalarında bıraktığımız anılar değil mi sevgilim? Sonra bana baktı. Sırtıma. Şefkatli, bedbin, mutsuz, şaşkındı. Öldüğünü biliyordu; ama, çok şaşırmıştı. Çok erkendi. Sevdığı adamı görecekti daha. Onun için telaşlanacak, onun hastalığı için kederlenecekti; ama, ölmüştü işte. Canım ölesiye yandı, öldüresiye yandı. O an elimden gelse toprağı yarıp o şehri yırtardım ortasından. Dünyanın haline pek şaşkın bakan o ruhu tekrar dünyaya çağırırdım, bir çay içimlik zamanda hayattan, beraber yaşadığımız zamanlardan konuşurdum onunla, gücüm yetseydi! Onu ben çok sevmiştim. Hakiki bir insana dair her şey vardı onda. Aşka tapıyordu. Sevgilisi uğrunda canını verebilirdi. Şimdi düşündükçe, iyi ki öyle yaşamış diyorum, sevgilim. Peki biz neden öyle yaşayamadık? Neyi beceremedik? Madem hayat bu kadar kısa, acayıp, acılı, tutkulu, o halde biz bu hayatın, bu oyunun içinde neden bu kadar çabuk kaybolduk sevgilim?

Zamanımızın, mekânımızın farklı olması bir sonuçtu. Her aşkta ortak bir zaman ile zemin gerekir. Geç kalmamışlık, zamanında o yerde olabilmek gerekir. Uzaklık, mesafelerin uzaması, uzayıp uzayıp suretlerimizin gittikçe, kilometrelerce uzunlukta bir yoldaki güneşin yarattığı asfalt kırılmalarına dönüşmemesi gerekir.

Yakınlık olmalı elbette. Kırılmalar, darılmalar, yanlış anlamalar da. Bunlar bütünleşip de aşkı aşk yapmaz mı sevgilim?

Beyaz kâğıtlar, kara harflerle işaretler birçok noktada o kadar yetersiz ki! Yazı teselli değil, olmayacağını öğreneli de çok uzun zaman oldu. Ama küllendirebilir bazı ateşleri. Bazı ruh-lara iyi gelebilir bazen.

O kız şaşkın şaşkın baktıktan sonra, büyük bir şefkatle başını eğip kızıl saçlarını sırtıma bıraktı. Marakeş'e inen akşamlar kadar kızıldı saçları. En güzel yeri saçları ile elleri idi. Hüzünlü olduğunda yüzü kilometrelerce uzayan ıssız bir yola benziyordu. Onun alnını sırtımda hissettim, sevgilim. Orada bir süre sessiz durdu, ben hıçkırıyordum artık. Kesik kesik sesler geliyordu gırtlığımdan. Gittiğini, bir daha gelmeyeceğini, onu asla göremeyeceğimi herkesten önce anlamıştım. Acım çok derindi, kederim uçurum. Hâlâ doktorlardan haber bekliyorlardı. Acı bir hava vardı. Sıcaktı. Kunt değildi, mermerden değildi kalbim. Çok hamurdu. Biçim değiştiriyordu. Üzgündüm. Fazlasıyla. O günü, o kızı, o şefkati unutmadım daha. Unutamam da sanırım. O kız çok âşık bir kadındı. Annesinin babasına ne kadar âşık olarak öldüğünü görmüştü; çok acı çekmişti. O nedenle de çok âşık, çok çocuk bir kadındı.

Sonrasında da, öncesinde de çok şefkat gördüm; ama, ilk kez benimki kadar bana yakın olanını gördüm. Acıydı.

Hayatta bir kere çok âşık oldum, sevgilim. Oturup uzun uzun konuşamadık seninle bunları. Ne tuhaf, artık konuşamayacağız da! Çok ağır bir aşk geçirdim. Kendimi de, karşımdakini de öldürmeye hazırdım. Ağır hastaydım sevgilim. Yirmili yaşlarımdaydım. Daha önce hiç gerçek bir aşk yaşamamıştım. İlkinin bu olması kısmetimdeymiş. Ne desem boş. Tutkuymuş. Giderek daha da beter bir hale geldi. Bir gün baktım ki yaşayan ben değilim artık. Çoktan bu bedeni terk etmişim. Başka bedenlerde misafirmişim. Deli gibi özleyerek, beraber

olmayı arzulayarak, onu herkesten kıskanarak, kendimden nefret ederek, ona taparak, mide ağrılarıyla geceler, geceler, geceler geçirerek onulmaz bir hastalığın kollarına bırakmışım kendimi. O ise bunlardan pek memnun, ama kafası karışık biçimde, başka hayatlar, başka ilişkiler yaşamakta. Eyvallah! Ona da eyvallah!

Ama çok yaralıydım be sevgilim! Eğer somut anlamda o kadar yara olsaydı vücudumda, dayanıp yaşamam mümkün olmazdı.

Her nasılsa bütün o acılara dayandım. Hatta öyle bir zaman geldi ki acısız yaşayamaz oldum. Ahlsız oldum, düzensiz oldum, ayarsız oldum, aşağılandım. Aşkın bunların bütününden oluşan bir yapı olduğunu sandım. Öyle öğrendim. Kendimi aşağılanmış hissetmeden yaşayamaz oldum. İşte ilk aşkın bu travması yıllarca peşimi bırakmadı benim. Ölmeyi denedim. Ölünebilir mi diye merak ettim gerçekten. Yok, kendini kaldırıp bir yerlerden atmak, böyle söylendiğinde olduğu kadar kolay değil! Azgın bir denizin kıyısında dönenip durdum. Bir otelde on yedi saat uyudum. Kıştı. Çok üşüdüm. İçim buza kesti. Gene de onu aradım. Şehirlerarası telefon kulübesinde hasta olduğunun haberini aldım. Ciğerlerini üşütmüştü. Evdeydi, yalnızdı, bakan, eden yoktu. Canım gene çok yandı. Ondan on bir saat uzaktaydım. İyi ki de! Ölenmediğini öğrendim. Onsuzluktan. Ona bakamamaktan, onunla ilgilenememekten de ölenemediğini öğrendim. Ölümü merak ederek de ölenemeyeceğini öğrendim. Acının pislik kokan bir şehir olduğunu öğrendim bir de. Acilen arıtma tesislerinin yapılması gerekiyordu.

Ancak, çivi, çiviye sökmüyordu işte. Kendime, beni arındıracak, uzaklaştıracak, aklımı başka şeylere verecek uğraşlar bulmalıydım. Çok zordu. Ölümcul denecek kadar ağır. Sanat yetmiyordu, kitaplar bir yere kadar, eh işte! Hele de “Fairgro-

und Attraction” şarkısında geçiyordu zaman. Başarısızlıkların toplamı gibiydim ben o aşta. O gerçek aşta. Sonradan anladım ki, başarısızlıklarımın büyük kısmı onun da başarısızlıklarıymış. O mikropmuş. Bana bulaşmış. İçimden bir biçimde çıkması gerek. Yoksa çok zavallı oluyorum. Çok zor kurtuldum. Mide kramplarından, kusmalardan, nefretlerden, tek başına yenen soğuk yemeklerden, takiplerden, onu bir başkasıyla öpüşürken görmelerden sonra bıraktım. Paranoyalarım, aşk kurmacalarım pek zavallıydı. Halen de öyledir. Kendimi çok değersiz, bu dünyadaki varlığımı, cismimi çok lüzumsuz hissettiğim günler de oldu o ilişki sürecinde.

Çok acıya kestiğim bir gün ona sormuştum.

“Beni gerçekten sevdin mi?”

Artık her şeyin sona erdiğine emindim. Son bir gayretle tuttuğum elini avucumdan hızla çekip, “Seni sevmesem bunları yapmazdım ki!” demişti.

Hayat boş yere teselli verici sözlerden ibaret olabiliyor, bir yere kadar bu sözler insanı kurtarabiliyor da!

İnsanın sevdiğini, seçtiğini öldürdüğü bu hayat pek hain bir yermiş sevgilim. Üstünde kartalların uçtuğu bu dünya pek zalim bir yermiş, öğrendim.

Şefkat, bu dünyadaki en ölümcül duygudur sevgilim. Duyana zarar, duyulana utanç verir. İki tarafın da hoşuna gider elbette. Ama ok, yaydan çıkınca, şefkat öldürür sevgilim.

Lavabodan topladığım saç telleri bana kalsın bırak! Kadehindeki dudak izlerini nasıl aradığım, bulduğumda nasıl öptüğüm, bırak bana kalsın! Kışın epey soğuk bir gecesinde, odasının camındaki buğuya çizdiği kalbin içine, kendi isminin baş harfini yazıp da yanını boş koymasına nasıl üzüldüğüm bırak bana kalsın! Zor oldu; ama, unutmayı başardım. Hastalığın bütün aşamalarını çok net hatırlıyorum halen. Zaman çok iyi geliyor bu konularda. Önceleri çok acımasız,

sonra pek sakin, şefkatli bir akışı var. İntikam hissim, günün birinde onun karşısına çıkıp hayatında benle olmayarak neler kaybetmiş olduğunu gösterme sevdam zaman içinde eridi. İyi ki de! Arada, beraber gittiğimiz yerlere gidip onu tekrar bulma umudumu da kaybettim hayatın bir yerlerinde. Bir zaman benim için önemli olan birçok şeyin, geçen yıllarla beraber nasıl da önemsizleştiğini, sıradanlaştığını, yalnızca benim hissettiğimi sandığım iyi, kötü ne varsa, hepsini başkalarının da hissettiğini anlamak çok yorucuydu.

Senin ilk aşkın da çok acı vermiş sevgilim. Zaten hepimizi yakan, bize o ilk hakiki acıyı özleten bir ilk aşkımız hep yok mudur?

Pekâlâ, sen de ölümün kıyısından dönmüştün. Çok âşık olmuştun. Evliydi, çok sıkıntı çekmiştin. Hem eşini hem de seni seviyordu. Şimdi de bu durumda olan o kadar çok arkadaşım var ki. Erkekler, kadınlar. Hepsi sevgililerini de, eşlerini de seviyor. Ne yapacaklarını bilmiyorlar. Her insanın bir şeylerin kıyısında durduğunu bilecek yaştayım şimdi. En ummadığın insan dahi, günü geliyor, her şeyi bırakıp gidebiliyor. Dozajları, avantajları, dezavantajları var herkesin. Şarjını doldurmak isteyen gidiyor. Döndüğünde hiçbir şeyi aynı bulmamayı göze alarak gidiyor hem de! Bir bildiği var herkesin.

Canın yanıyordu. İçinde mutsuzluklar cirit atarken, bir gün, hiçbir insanın canının bu kadar acıya dayanamayacağını düşünüp hayata veda etmeye karar vermiştin. Sonra seni bu kararından vazgeçiren ne oldu bilmiyorum ama, iyi ki vazgeçmiştin. Karşı karşıya geldik günün birinde, kötü mü oldu? Sonra başka sevgililerin olmuştu. Farklı ülkelerden, dinlerden.

Sana anlatamadıklarımın biri de buydu sevgilim. O kadar çok insan tanımiştık ki, birbirimize çok hazırlıklı geldik.

Bilmediğimiz şey nerdeyse kalmamıştı. Nelerden zevk alacağımızı, nelerle kızdırıp öfkeli olacağımızı, nelerle aklımızı

başımızdan alıp yatağa düşeceğimizi çoktan öğrenmiştik. Bir büyüsü, efsunu, sırrı kalmamış gibiydi ilişkimizin.

Ama yalnızlık vardı her yanda. İhtiyaçlar, insani. Sonra büyüü bir kent. Kısa bir zaman vardı sevgilim. *Hiroşima Sevgilim* filmindeki kahramanlarınkı kadar kısıydı zamanımız. Hayat vardı, yaşanacak şeyler. Gözü kapalı girdim. Tereddüt edemezdim bu defa. Zaman, herhangi bir tereddüdü kaldırmayacak kadar kısıydı. Ben, sabırsız. Sen, arzulu. Gözler kilitlenmiş. Bu dünyada bazen aşktan başka yol yoktur sevgilim. Tek yol devrim de değildir, din de. Tek yol aşktır bu âlemde. İşte öyle zamanlardan birindeydik. Her şeyi karşımıza alacak gücümüz yoktu elbette; ama, duvarların arasında herkesten, her şeyden azade mutluyduk sevgilim.

Geçmişimi anlattırmıştın bana. Tamamını anlatamazdım kuşkusuz. O kadar cesur değildim. Ya da o kadar önyargısız olamazdım. O büyüü, acılı, korkunç tutkumdan sonra başka ilişkiler de geldi elbet. Hep yoğurdu üfleyerek yedim. Sakin, dingin ilişkileri tercih ettim. Macera hep yordu. Ama bir yanımla da, iki tarafa zarar vermeyecek her türlü maceraya açtım. Sakindim, içimde olanca şiddetime rağmen, gerektiği yerde susup dinleyebiliyordum. İnsanlara çekici gelen tarafım buydu. Maceram çok oldu, aktığım mecralardan hemen çıktığım da. Yaşadığımı kendime kanıtlayabilmem için bunlar gerekiyordu. Bu dünyada yaşarken, ‘yazı’dan başka bir iz de bırakmak gerekiyordu sevgilim.

Başkaları çıktı sonra. Asla sadık kalamadım. Hep o ilk büyük aşktaki olumsuz deneyimlerim neden olmuştu buna. Her zaman, biriyle beraberken, bir başkasıyla, derken bir başkasıyla daha oldum. Hayatımdaki olumsuz bir ilişki beni bambaşka bir noktaya getirip bıraktı. Diyeceksin ki, sende zaten varmış bu özellik, onun bir etkisi yok. Belki de haklısın, özümde aldatma, ihanet etme vardı. Belki de özüm bunların toplamıydı,

bilemem. Ama, bu özelliklerin ortaya çıkmasında o eski tutkumun çok katkısı olmuştur. Belki de kendime güvensizliğimden, aldatılma korkumdan kaynaklanıyordur bu hallerim. O beni aldatmadan ben onu aldatayım diyorumdur belki, kendimden bile gizli. Evet, ne kendime ne karşımdakine güvenebiliyorum. Bir derdim de bu galiba!

Şimdi gelelim ölümcül soruya, bir de onun cevabına: Seni aldattım mı?

Hani beraber değilken herkes istediği ile olsun demiştin, ben de çok öfkelenmiştim ya; nedeni gururum filan değildi. Cinsellikte onurun, gururun insanı pek de bir yere götüremeyeceğini öğreneli çok olmuştu. Hayır sevgilim, seni senle beraberken, başkalarıyla aldattım. Aksi takdirde, yaşayamazdım. İnanmayacaksın ama, durum gerçekten de öyle. Çünkü o kadar boyun eğirim, sakince her denileni dinlerim ki, sevgililerimden hiçbiri kendisiyle beraberken benim onu aldatacağıma inanamaz. Ama öyle olur. Aldatırım. Bunu yapmamak elimde değil.

Hayır sevgilim, dönmemi bekleme! Sen beni, biz ayrıyken birkaç kere aldattın. Ben de seni aldattım. Ama emin ol, intikam almak için filan değil. Yalnızca, hayat öyle olduğu için, zevk, güzel geldiği için; o kadar. Artık dönmemeliyiz birbirimize. Hem de benden çok, senin iyiliğin için bu karar. Telefonlarına, elektronik postalarına, telefon mesajlarına cevap vermeyeceğim.

Beni affetmeni dilerim. Elbette korkak olduğumu söyleyebilirsin. Aldatılmaktan korktuğum için, kendime güvenim olmadığı için sevgililerimi aldattığımı söyleyebilirsin. Belki de haklısın. Ben belki de çok haksızım. Emin ol, içimde sızlayan bir yer hep olacak. Utandığım bir yer hep kalacak içimde. O yer bana insan olduğumu hatırlatacak. Utancı, acıyı, intikamı sindirmek zaman ister.

Zamanın hayatı pek bölen, reddeden bir tarafı var.

İşte en güzel zamanın o yüzünde, ben artık kimseyi bekle-miyorum sevgilim.

İşbu mektup da şimdiye kadar bana yazdıklarına, ancak yanıt alamadıklarına karşılık bir veda niyetinedir sana. Şifa ni-yetinedir.

O efsunlu şehre, dolaştığımız kalabalık çarşılarına, dem-li çaylarına, çölün kuytularına, bütün tuzlu sularına benden aşkla selam söyle. Hele de kalabalıktan kaçıp sığındığımız, o büyük havuzun serin serin bir hayat kurduğu avluya! O avlu-da suyun yüzü çöl rüzgârıyla hareleniyordu, senin gözlerin ise benim hayatımla. Anlatırken, sadece elini sıkmıştım avucum-da. Bu dünyadaki en taze anımdır neredeyse!

Yüzüğüm halen parmağında, nadiren de olsa! Beraberce beğendiğimiz, yaşlı kuyumcudan aldığımız, hani, ince yaprak altından.

Pek çok insanın bir ömre sığdırdığı bizde iki haftaya sığıdı. Hızlı, güzel, seraba benzer, manzaraya aykırı, zamana kaygı-sız, huzurlu akşam yemekleri.

Bana seni aramam için dua ettiğini söylemiştin. Gözlerimi bir daha görmek istiyordun. O günün sabahında aramıştım seni. Bir saat sonra buluşmayı kararlaştırmıştık. Marakeş'te tek bildiğim yer olan büyük pazarın arka sokağında buluşa-caktık. Parkın demir kapısının önünde. Ben erken gelmiştim. Bekledim, deliliğime şaşkın. Geldin. Sonra bir hikâyeye baş-ladık sevgilim. Eski anıtları gezerken, çölün kıyısına yakın kı-zıllıkta, makamsız ezanlarla inleyen şehirde sen bana bir aşk bağışlamıştın. Bunu unutmam.

“Gafsa”yı her dinlediğinde İstanbul'da gezinip hikâyeler arayan birini hatırla sevgilim. Bir de Marakeş ikindisinde öpü-şen iki sevgiliyi. Bir de seni hatırla, çok uzaklarda, başkalarının banyosunda yabancı.

Ben belli ki yapamayacağım ama, bir gün birisi hikâyemizi yazacak olsa ondan, yalnızca “Sen hiçbir şey görmedin Marakeş’te!” repliğini unutmamasını isterdim. Ancak o zaman gerçek tadı ortaya çıkacak beraberliğimizin. Nar ancak o zaman parçalanacak, bütün tanelerini salacak dışarıya. Ancak o zaman!

Hayat çok da bir şey değil be sevgilim!

O pek mavi gözlerinden, gülünce o güzel gözlerinin yanında yayılıp açılıveren kırışıklardan öperim. Her biri bir hikâyeydi benim için.

Öfkelendiğinde alnının gerilen derisinden öperim seni. Eminim sakinleştirdin. Ayrı ayrı hikâyeler yaşattın bana.

Bir zamanlar için çok teşekkür ederim sevgilim.

Muhabbetle kucaklarım.

Önce Allah’a, sonra kendine emanetsin!

Elveda, eyvallah!

Porselen Demlikte ay

Birhan'a... En keskininden bir parça...

Saat sabahın altısı.

Kuş sesleri, bildik, tanıdık, bazen yaban.

Serinlik, sabah nemiyle karışık ılık bir yel demek daha doğru.

İstanbul, çok eski bir masaldan artakalmış gibi, ama değil.

Artakalmaktan ziyade, çok köhnemiş, pek azade, hatta insanın içini hafiften sızlatan bir masal.

Cihangir'de Alman Hastanesi'nin arkasındaki sokak. Hastanenin kasvetli duvarı, sokağın akustiğini olması gerektiğinden çok daha güçlü kılıyor. Sesler çoğalarak geliyor ev içlerine. Akustiği çok iyi burasının.

Geçenlerin sesleri olduğu gibi salonumda. Bazen bağrışarak geçerler sokaktan, bazen durup fısıltıyla konuştuktan sonra bahçe duvarının önüne işerler. Şırıltıları bile salonumda ne-

redeyse. Gece çok geç vakit bir kamyon dayanır hastanenin arkasındaki kapıya. Kamyondan, o kapının arkasındaki tanklara oksijen doldurmaya başlarlar. Kamyondaki boşalan tankın gürültüsü doldurur odayı. Doğrulup da pencereden bakılınca sokağa yayılan bir sis görünür. Fazla gelen oksijen, asfaltın üstüne ince bir bulut indirir. Bir çavlına dönüşür o bulut, asfaltın sıcaklığında göğe ağıar. Tankın dolmasını bekleyen görevliler aralarında konuşurlar. Seslerini hiç kısmadan, sakınmadan. Sabah erkenden çöp arabası geçer. Müthiş bir gürültü. Adamlar seslerini kısmazlar; uykusuz kalmalarının intikamını alırlar. Haklılar belki de. Hayat onlara bu payeyi vermiştir. Öfke de olmalıdır.

Her gece ya da her sabaha karşı, barlardan çıkan adamlar, kadınlar gürültülerle geçer sokağımdan. Şen kahkahalarla isterik kahkahalar birbirine cevap verir. Uzandığım yerde çınıraklı kahkahaları da işitirim, içim sıkılır. Pazar açılmıştır hayatlarında, pazarlık gerekmektedir. Öncesinde, sonrasında bir kahkaha olmalıymış gibi bu hayat pazarlığının; görevlerini yerine getirirler. Ya da sıradan, gündelik hayatlarında ofislerinde boğazlarına tıkanan kahkahalar salıverir kendilerini. Kazanıp da ağız tadıyla yaşayamamanın intikamını alırlar haftanın bir gecesinde.

Az yorgun olmadım hayatta. Nedir, bilirim.

Babamın kalbine bir iğne yürüyor. Durduramadığım, engel olamayacağım, onun kadar, belki de ondan çok az benim canımı da yakacak olan bir iğne. Yok yok, hayat bir Sevim Burak öyküsü gibi olmalı! Aksi takdirde o kadar kesif bir acıda, o kadar damıtılmış kederde yaşanmaz; işin doğrusu, yaşayamam.

Belki bir Bilge Karasu dinginliği. Ya da bir Vüs'at O. Bener ironisi. Gülten Akın inceliğı biraz da. Bunlar, hayatın acımasızlığı, arsızlığı, ahlaksızlığı, dengesizlığı karşısında biraz daha zaman tanır insana. Kişinin dünyaya bakışına iyi gelir.

İnsan en çok, sevdikleri için acı çekiyor. Tanrım ben herkes için acı çekmekten vazgeçmeliyim. Yoksa sonum istemediğim biçimde gelecek. Biliyorum, en azından farkındayım bu durumun. Ama gene de bu hayatta en çok, merhametli olmayı öğretilmişler bana. Başka yolum yokmuş gibi!

Ter çok süzüldü saçlarımdan. Başımın arkasından akıtıyorum parmaklarımı. Ellerime takılıyor saçlarım terli, yorgun. Beni terk ederek.

İstanbul sabahına erken uyandım.

Apartman kapısının açıldığını işitip pencereye gidiyorum. Aslında şehrin sabahına bakmak istiyorum, sokağın sabahına. Ekşi çöp kokan bu sabaha. Apartmandan tanımadığım genç bir adam çıkıyor. Birine misafirliğe gelmiş olmalı, sabahın bu kör saatinde yarı uykulu, kafasını kaşıyarak gidiyor. Üstünde, yatay beyaz çizgileri olan lacivert tişörtü, ayağında, lacivert keten pantolonu, elinde küçücük, eski süsü verilmeye çalışılmış, koyu kahverengi, deri çantasıyla kendi kaderine gidiyor. Bir hayattan çıkıp giden niceleri gibi.

Sabahın köründe başka bir şehirden gelen otobüsünüz İstanbul'a girdiğinde, o sabah alacasının içinde işlerine gitmek için erkenden uyanıp kuyruğa girmiş insanları görürsünüz. İçiniz daralır. Bu kadar çok mudur bir şehirde görmediğiniz, ama emeğine neler borçlu olduğunuz insanların sayısı? Ürperirsiniz. Şehrin sabahını kuranlar onlardır. Tekstille gidiyorlardır çalışmaya, daracık alanlarında, tezgâhlarının, makinelerinin önünde gün boyu oturup gelecek nesillerini kurtarma hevesiyle. Günü kurtarma çabasıyla mezbahalara gidiyorlardır. Kapalıçarşı'da dükkânlara çalışmaya, Mısır Çarşısı'nda kepenk açmaya, tezgâhtarlık etmeye, İkitelli'de matbaa, Güneşli'de otomotiv, Zeytinburnu'nda deri işlerine, Levent'te reklam ajanslarındaki, halkla ilişkiler şirketlerindeki daracık ofisleri temizlemeye, Nevizade'ye öğlen için mey-

haneyî hazırlamaya, Sultanahmet'te turist kovalamaya. Daha neler için nerelere!

İçeri giriyorum. Bir otomobilin durduğunu işitiyorum. Adam park ediyor arabayı. Çıkıyorlar dışarı. Kızın sesi sabah için fazla neşeli. Engelleyemediği bir coşkuyla anlatıyor gidecekleri adresi. Bu da bir rahatsızlık olmalı. Sürekli coşkulu yaşanmaz ki! Bir hata var bu işte. Eğer yoksa bende kesin bir hata var. Bu kadar coşkuyu hiç kimsede kaldıramıyorum. Hayatımda da coşkulu hiç kimse olmasın istiyorum. Sıradan, sakin insanları istiyorum, eskilerin, “aklıselim sahibi” dedikleri cinsten insanları.

Sokağım çöp kokuyor. Çok aşağılardan, bazen ta Kasımpaşa tarafından Cihangir'e gelen bir koku bu. Gece yorgunu İstiklal Caddesi'nden aşıp geliveren. Haliç'in kokusu ağırlaşır bazen. Aşağılarda, Eminönü'nün beri tarafındaki iki köprü arasında, denizde biriken pisliklerin iğrenç kokusu çıkar yukarılara. Orada teknelerden pisliklerini doğrudan denize boşaltırlar. Denizanası, pet şişe kaynar o tarafın sahili. Sahilden çok bir beton yığınının vuran yüzü yağlı deniz. Aksırıklı ihtiyarlar solgun güneşlere teslim eder kendilerini o tarafta, mahbup kızlar da yöre ile töre delikanlılarının ellerine.

Bazen gitmek gerekir ya, isteyip yapamayız. İşte öyle bir bazendir benim sabahlarım. Fikir alıp gider kendini, bedenim sabah güneşinin doğmasını bekler. Uykusuz uykular seçerim istemeden de olsa. Bakarım görmem. Uyku bilmem; bir karanlık kuyuya düşmektir benim uyku hayatım.

Babamın kalbine bir iğne yürür. Pırlıl pırlıl, gümüşi. Sipsivri ucu. Yolunu bilir. Babamı erkenden uyandırıp sabaha hazırlar o iğne. Babam çayını demler, sabahın demli çayını içer küçük bir bardakta. Mavi porselen bir demlikte tadını alır çay. Buruktur çayının tadı, sever onu, bilirim, babamdır. Ankara sabahında, bir gece önce gördüğü sanrıların yorgunudur. Ka-

lemi, kâğıdı terk edeli çok olmuştur. Halbuki kalemle kâğıt ona upuzun bir yaşam bahşedebilirdi. Birbirlerini terk etmişler. Umutsuz bir anda.

Sabahın erken rüzgârı balkonda yüzüne şöyle bir dokunur babamın. Sanır ki benim elim yanağında. Keyfi yerine gelir. Gülümser.

Hastanenin arka kapısının önüne yerleşen hastabakıcıların sesleri gelmeye başlar. Birer sigara içimi dışarı çıkmışlardır. Sigara sağlığa zararlı ya, hele de hastane ortamında. Sigarayı çok severdim. Bir yığın alışkanlık gibi onu da terk ettim. Demişlerdi, “Alışkanlıklar da değişir”

Simit ile kaşar peyniri yemek istiyorum. Yanında tavşankanı çayım. Buruk olmalı tadı, demli rengi. Şöyle Marmara kıyısında bir yerde oturup, denizin sabah azgınlığını dinlemeli. Severecek.

Gitmek mümkün olsaydı çoktan giderdim. Çoktan. Bu kadar geç kaldığıma hayıflanmadan, bir kuşluk vaktini yaşarken belki, giderdim. Gitmeliydim.

Yahut gidecek kadar cesur olsaydım giderdim muhakkak. Bu dünyada gidebilmek genellikle kalmaktan biraz daha fazla cesaret içerir. Ama çok farklı durumlar da vardır elbette. Baskı altındaki bir ülkede kalıp içeriden savaşmak, kaçıp, gidip yurtdışından ahkâm kesmekten çok daha cesur, soylu bir davranıştır kuşkusuz. Elbette daha akılsızca, ama, erdemli bir davranıştır.

Cesur olmalı, gitmeliydim. Becerebilseydim, kişisel tarihimde bir başarımlı olurdu. Durup da arka bahçelerde hayat seyredenlerden olmazdım.

Gidemedim; kalamadım da. Bir Araf'ta bekleyedurdum. Başka başka hikâyeler kurarak, o küçük, dokunaklı, ama gülünç hayatlara hüznle dokunarak kaldım Araf'ta.

Elim kalem tutuyordu. Arafta yazılmayı bekleyen sayısız hikâye vardı. Onları anlatmalıydım. İhanetler, intikamlar, sessiz şiddetler, şiddetli seslerle duygular, küçük sükunetler, elzem yalanlar, bağışlanmayanlar, bağışlaması olmayanlar.

Hep hikâyelerimde gittim bir yerlere. Ya da kahramanlarım gittiler. Arkada bıraktıklarını düşünüp üzülererek de olsa gittiler.

Bazıları öldü, bazıları öldürdü. Çok azı güldü. Gene de çok sevdim onları. Hepsi bizden birer parçaydı. Hikâyelerimiz ne kadar benziyor, değil mi Tanrım?

Ben bu sabah bütün hikâyelerimi geride bırakarak seninle sohbet etmek istedim.

Hayatı beceremeyen çocuklardanım.

Başarısız ilişkiler mimarıyım. Ancak, mimar bile denemez bana. Her işini, aldığı her ihaleyi yüzüne gözüne bulaştıran, çoktan iflas etmiş bir firma gibiyim. Ne çağa ayak uydurabilirim, ne yaşananlara. Hep bir şeylerin kıyısında, kuytusunda durup seyrettim. Olanlar oldu, bitenler bitti.

Hep gülümseyerek gezdim kalabalıklarda. Öyle olması gerekiyordu, biliyorsun.

Yalnızlığı seviyorum. Erdemli bir tarafı var. Yalınlığa yakın bir tarafı var. Yaralandım. Çok. Bir insanın, hatta bir ömrün kaldırabileceğinden çok daha fazla yaram var; ama, anlatsam da boş. Beyhude. Bir işe yaramaz. Kimse hakikaten anlayamaz bir diğerinin yarasını. Şaka gibi gelir, anlamsız, gereksiz ya da boş gelir. Kimse gerçekten anlayamaz bir diğerinin neye ağladığını.

Umutsuz çok sabahlarım oldu, gecelerim. Hele gecelerim. Kime anlatsam anlamaz dedim ya. Korkular, ayrılıklar, boşluklar, boş kalabalıklar, dolayısıyla da başarısız aşklar antolojisi gibiyim.

Tanrım, bir insan, yitirdiği bütün zamanlarla bir antoloji-
den başka nedir ki?

İçimde bıçaklar çevriliyor. Yaşamaya dair başarısızlığım
beni çok yaralıyor.

Türlü keder buluyorum kendime. Kırk yaşına yaraşan nice
keder.

Epey uzun zaman önce harmanladığım dört çaydan oluşan
bir karışımı mavi porselen bir demlikte yıkayıp arıttım. Son-
ra çaydanlıktaki kaynar suyu boşaltıp demledim. Tam Türk
usulü. Zaten bütün bir hayat sanırım böyle geçti: Türk usulü.

Sonra oturup hastane duvarına bakarak çayımı yudumla-
maya başladım.

Hikâyeleri düşündüm. Günün birinde hikâye olma ihtima-
li olan olayları, meselleri, masalları düşündüm. İnsanları dü-
şündüm. Sonra seni düşündüm.

Tanrım neredesin?

Çok insan bu soruyu sana sormuş olmalı.

Auschwitz’de gaz soluyan çocukların sormuş olmalı bunu.
Son nefeslerini verirlerken, yeni bir nefesi alamadan. Tam da
o hiçlik noktasında, kısacık hayatlarını bile düşünemeden,
matlaşan gözlerinden bir film şeridi gibi geçemeden zavallı
hayatları; tam da o noktada sormuş olmalılar Tanrım!

Afrika’da katledilmeden az önce gözlerini havaya diken
karaderili çocuklardan biri sormuş olmalı en azından.

Vietnam’da, Afganistan’da, Irak’ta, New York’ta sana
bunu sormuş olmalılar. Gerçekten Tanrım sen neredesin?

Asıl Hiroşima’da, Nagazaki’de, Felluce’de, Halepçe’de,
senin adına terörle kana bulanmış bütün topraklarda sormuş
olmalılar; ama onların vakti bile olmadı sanırım. Anlık bir ba-
kıştı onların “Tanrım neredesin?”leri.

Eğer bizi felaketlerle sınıyorsan, bu felaketlerle doğan bir
neslin yaratacağı felaketlere de sen hazır olmalısın Tanrım!

Hazır mısın bari? Hiçbir şey karşılıksız kalmaz. Senin yaptıkların bile. Unutma Tanrım! Sakın unutma bunları!

Biliyorsun, insanın kendi kendisiyle konuşması korkunç! Arada bir bana cevap ver Tanrım. Ama bu cevapların hep acımasızca olmasın. Yaşarken sevdireceğin, sevindireceğin, seviyecek insanlarla, olaylarla cevap ver. Aksi takdirde, acımasız bir Tanrının çocuklarından olduğuma inanacağım. Ancak bu defa da, acımayı bilen bir Tanrı arayacağım kendime. Bunu olsun unutma Tanrım!

Çok az şeyle de mutlu olabilir insan.

Kuzguncuk'ta bir gezinti ile.

Moda'da bir çay bahçesinde sevdiğin insanlarla kahvaltı ederken.

Sevdiğin bir şarkı dilinin ucunda, bir arkadaşınla buluşmaya giderken.

Sevdiğinle sevişeceğin umudunu taşıırken.

Sevdiklerimizle balkonda huzurlu bir ikinci vakti çay içerken.

Heyecanlı bir film seyrederken.

Güzel bir hikâye okurken.

İyi bir hikâyeyi yazmanın hazzını yaşarken.

Bazen çıldırtıcı kalabalıkların ortasında gülümserken.

Bütün şiddetten, öğretilenlerden uzak, yeni bir yalnızlık biçimi saptamaya çalışırken.

Bir muammanın sırrına ermek mümkünken, tam da en güzel anda her şeyi bırakıp giderken.

Üstünde bir çatı kalmadığında, çağ yağmurunda ıslanıp gene de tenhada tek başına yürürken.

Mutluluk o kadar da zor değil. Aza alıştırıyorsun insanları. Evladır!

Anlayamadığım bu dünyada çoktan beridir kayıp bir Eskişehirli çocuk olmuşum.

Ah Tanrım! Bardağımdaki demli çaydan büyük bir yudum alıyorum. Böyle arızalı kalpler insanı çok yorar.

Sen neredesin, nesin?

Vücudumda misafir misin?

Her nerdeysen, aşka!

Vücudumda misafir, en çok da sana!

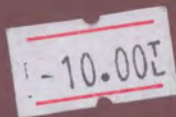
Çağdaş Türk edebiyatının güçlü kalemlerinden biri olan Özen Yula, Tanrı Kimseyi Duymuyor'da insanlık adına bir yakarışı gözler önüne seriyor.

Bastırılmış cinsellik, şiddet, aşk ve namus kavramlarının ön plana çıktığı bu öykülerde, Tanrı tarafından terk edilmiş olanların toplumdaki dışlanıp nasıl yok sayıldıklarına şahit oluyoruz. Kahramanların birçoğu farklı çağ ve coğrafyalarda yaşamış olsalar da aslında her biri kendi "Tanrı"sını arayan yalnız insanlar.

Özen Yula; iç içe geçmiş, acı ve umutsuzluk barındıran öykülerde, okuyucuyu da kendi "Tanrı" anlayışını sorgulamaya davet edip, içindeki bastırılmış duyguları gün yüzüne çıkarıyor.

S EVEREST

twitter.com/everestkitap

ISBN: 978-975-289-861-5

www.everest yayinlari.com